

การจัดสภาพแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนในสหวิทยาเขต
สุราษฎร์ธานี 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11

นางกรวีร์ ขำทิพพาทิ

การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
แขนงวิชาบริหารการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

พ.ศ. 2558

Environmental Management for Student Learning in Surat Thani
Consortium 1 Schools under the Secondary Education
Service Area Office 11

Mrs. Konravee Khatippatee

An Independent Study Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for
the Degree of Master of Education in Educational Administration

School of Educational Studies
Sukhothai Thammathirath Open University

2015

หัวข้อการศึกษาค้นคว้าอิสระ การจัดสภาพแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียน
ในสหวิทยาเขตสุราษฎร์ธานี 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษา เขต 11

ชื่อและนามสกุล นางกรวิวี ขำทิพพาทิ

แขนงวิชา บริหารการศึกษา

สาขาวิชา ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร. ชูชาติ พ่วงสมจิตรร์

การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้ ได้รับความเห็นชอบให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรระดับปริญญาโท เมื่อวันที่ 15 กุมภาพันธ์ 2559

คณะกรรมการสอบการศึกษาค้นคว้าอิสระ

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. ชูชาติ พ่วงสมจิตรร์)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. กุลชลิ จงเจริญ)

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อรรถนพ จินะวัฒน์)
ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ชื่อการศึกษาค้นคว้าอิสระ การจัดสภาพแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนในสหวิทยาเขตสุราษฎร์ธานี 1
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11

ผู้ศึกษา นางกรวีร์ ขำทิพพาทิ **รหัสนักศึกษา** 2562300265 **ปริญญา** ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (บริหารการศึกษา)

อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร. ชูชาติ พ่วงสมจิตร **ปีการศึกษา** 2558

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษากระบวนการจัดสภาพแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนในสหวิทยาเขตสุราษฎร์ธานี 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 11 (2) เปรียบเทียบระดับการจัดสภาพแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนในสหวิทยาเขตสุราษฎร์ธานี 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 11 จำแนกตามขนาดและที่ตั้งของสถานศึกษา และ (3) ศึกษาปัญหาและแนวทางการแก้ปัญหาของการจัดสภาพแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนในสหวิทยาเขต สุราษฎร์ธานี 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 11

กลุ่มตัวอย่างเป็นครูในโรงเรียนสหวิทยาเขตสุราษฎร์ธานี 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 11 จำนวน 285 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามที่มีค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.95 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว และการเปรียบเทียบรายคู่ของเซฟเฟ

ผลการวิจัยปรากฏว่า (1) การจัดสภาพแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนในสหวิทยาเขตสุราษฎร์ธานี 1 ในภาพรวมและรายด้านมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก (2) การเปรียบเทียบการจัดสภาพแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนในสหวิทยาเขตสุราษฎร์ธานี 1 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา พบว่า สถานศึกษาขนาดเล็กมีระดับการปฏิบัติเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้สูงกว่าสถานศึกษาขนาดกลาง สถานศึกษาขนาดใหญ่มีระดับการปฏิบัติสูงกว่าสถานศึกษาขนาดกลาง และสถานศึกษาขนาดใหญ่พิเศษมีระดับการปฏิบัติสูงกว่าสถานศึกษาขนาดกลาง ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 เมื่อจำแนกตามที่ตั้งของสถานศึกษา พบว่า โดยภาพรวมการจัดสภาพแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้ของโรงเรียนในเขตเทศบาลนครสุราษฎร์ธานี และนอกเขตเทศบาลนครสุราษฎร์ธานีมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในเขตเทศบาลนครสุราษฎร์ธานีมีการจัดสภาพแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้สูงกว่าโรงเรียนที่ตั้งอยู่นอกเขตเทศบาลนครสุราษฎร์ธานี และ (3) สำหรับปัญหาและแนวทางการแก้ปัญหการจัดสภาพแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนในสหวิทยาเขตสุราษฎร์ธานี 1 พบว่า ปัญหาการจัดสภาพแวดล้อมด้านกายภาพที่สำคัญที่สุด คือ การปรับซ่อมอาคารเรียนและอาคารประกอบให้พร้อมใช้งานอยู่เสมอ แนวทางการแก้ปัญหา คือ โรงเรียนควรจัดให้มีผู้รับผิดชอบโดยตรง ปัญหาการจัดสภาพแวดล้อมด้านวิชาการที่สำคัญที่สุด คือ การขาดแคลนงบประมาณในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้แก่นักเรียน แนวทางการแก้ปัญหา คือ ขอสสนับสนุนงบประมาณจากหน่วยงานภายนอก ปัญหาการจัดสภาพแวดล้อมด้านบริหารจัดการที่สำคัญที่สุด คือ ครูขาดขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงาน แนวทางการแก้ปัญหาคือ มีการยกย่องชมเชยประกาศเกียรติคุณบุคลากรที่มีผลงานดีเด่น และการสร้างแรงจูงใจโดยวิธีการที่หลากหลาย

คำสำคัญ การจัดสภาพแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้ สหวิทยาเขตสุราษฎร์ธานี 1

Independent Study title: Environmental Management for Student Learning in Surat Thani Consortium 1 Schools under the Secondary Education Service Area Office 11

Author: Mrs. Konravee Khatippatee; **ID:** 2562300265; **Degree:** Master of Education (Educational Administrator);

Independent Study advisor: Dr. Choochat Phuangsomjit, Associate Professor;

Academic year: 2015

Abstract

The objectives of this research were (1) to study the level of environmental management for student learning in Surat Thani Consortium 1 schools under the Secondary Education Service Area Office 11; (2) to compare levels of environmental management for student learning in Surat Thani Consortium 1 schools under the Secondary Education Service Area Office 11, as classified by school size and location; and (3) to study problems and guidelines for solving problems of environmental management for student learning in Surat Thani Consortium 1 schools under the Secondary Education Service Area Office 11.

The research sample consisted of 285 teachers in Surat Thani Consortium 1 schools under the Secondary Education Service Area Office 11. The instrument used for data collection was a questionnaire with reliability coefficient of 0.95. Statistics used for data analysis were the percentage, mean, standard deviation, t-test, one-way ANOVA, and Scheffe's matched pair comparison.

The research findings showed that (1) both the overall and by-aspect environmental management for student learning in Surat Thani Consortium 1 schools were rated at the high level; (2) regarding the comparison of levels of environmental management for student learning in Surat Thani Consortium 1 schools as classified by school size, it was found that small schools, large schools and extra-large schools practiced environmental management for student learning at the higher level than that of medium-size schools at the .05 level of statistical significance; as for school location, it was found that schools located within Surat Thani city municipal area practiced environmental management for student learning at the higher level than that of schools located outside Surat Thani city municipal area at the .05 level of statistical significance; and (3) as for problems and guidelines for solving problems of environmental management for student learning in Surat Thani Consortium 1 schools, it was found that the most serious problem of physical environment management was that of maintenance and repair of classroom and supplementary buildings, while the suggested guideline for solving the problem was that there should be staff members directly responsible for the job; the most serious problem of academic environment management was that of the lack of budget in support of promoting student learning management, while the suggested guideline for solving the problem was that the school should ask for budgetary support from outside organizations; and the most serious problem of managerial environment management was that the teachers lacked morale in work performance, while the suggested guideline for solving the problem was that there should be praises and citations for teachers who had outstanding work performance and other various measures for enhancing work performance morale of teachers.

Keywords: Environmental management for learning, Surat Thani Consortium 1

กิตติกรรมประกาศ

การทำการศึกษาค้นคว้าอิสระเล่มนี้ ผู้วิจัยได้รับการอนุเคราะห์อย่างยิ่ง จาก รองศาสตราจารย์ ดร. ชูชาติ พ่วงสมจิตร ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. กุลชลี จงเจริญ ที่ได้กรุณาให้ คำแนะนำและติดตามการทำการศึกษาค้นคว้าอิสระครั้งนี้อย่างใกล้ชิดเสมอมา นับตั้งแต่เริ่มต้นจน สำเร็จเรียบร้อยสมบูรณ์ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณเป็นอย่างยิ่ง

ผู้วิจัยขอขอบคุณ นายสมคิด นาคขวัญ นายสมยศ กระจ่างแจ้ง และนายสมญา แพ่งรักษ์ ที่ให้ความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้

ผู้วิจัยขอขอบคุณ ผู้อำนวยการโรงเรียนพูนพิทยาคม โรงเรียนในสหวิทยาเขตสุราษฎร์ธานี 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 ที่ให้ความร่วมมือในการทดลอง เครื่องมือการวิจัยในครั้งนี้

ผู้วิจัยขอขอบคุณ ผู้อำนวยการ โรงเรียนในสหวิทยาเขตสุราษฎร์ธานี 1 สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 ทั้ง 14 โรงเรียน ที่ให้ความร่วมมือในการให้ข้อมูลงานวิจัย ครั้งนี้สำเร็จลุล่วง ขอขอบพระคุณเจ้าของงานวิทยานิพนธ์ เจ้าของผลงานเอกสารและตำราต่างๆ ที่ ผู้วิจัยนำมาอ้างอิง ขอขอบพระคุณมายังผู้วิจัยที่เกี่ยวข้องทุกท่าน ที่ให้ข้อเสนอแนะและให้ความ ช่วยเหลือ จนทำให้งานวิจัยครั้งนี้สมบูรณ์และขอขอบพระคุณคณาจารย์สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช เพื่อนักศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้องในการทำวิจัยครั้งนี้ทุกท่านที่ได้ กรุณาให้การสนับสนุน ช่วยเหลือและให้กำลังใจตลอดมา ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัยนี้ ขอมอบให้ เป็นสมบัติทางการศึกษาสืบไป

กรวีร์ ขำทิพพาทิ

กุมภาพันธ์ 2559

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ฅ
สารบัญภาพ	ฎ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์การวิจัย	3
กรอบแนวคิดการวิจัย	3
สมมติฐานการวิจัย	4
ขอบเขตการวิจัย	5
นิยามศัพท์เฉพาะ	6
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	7
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	8
หลักการ แนวคิด ทฤษฎี เกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียน	9
บริบททั่วไปของ สหวิทยาเขตสุราษฎร์ธานี 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาเขต 11	27
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	29
สรุปกรอบแนวคิดการวิจัย	33
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	35
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	35
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	36
การพัฒนาเครื่องมือในการวิจัย	37
การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย	37
การวิเคราะห์ข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิจัย	38

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	39
ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม	40
ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ระดับการจัดสภาพแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้ ของโรงเรียนในสหวิทยาเขตสุราษฎร์ธานี 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11	41
ตอนที่ 3 การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเปรียบเทียบการจัดสภาพแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้ ของนักเรียนโรงเรียนในสหวิทยาเขตสุราษฎร์ธานี 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11	45
ตอนที่ 4 การวิเคราะห์ปัญหาและแนวทางการแก้ปัญหาการจัดการสภาพแวดล้อม เพื่อการเรียนรู้ของนักเรียนในโรงเรียน	48
บทที่ 5 สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	53
สรุปการวิจัย	53
อภิปรายผล	56
ข้อเสนอแนะ	62
บรรณานุกรม	64
ภาคผนวก	69
ก รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	70
ข เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	72
ค หนังสือขอความร่วมมือในการวิจัย	81
ง การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ	85
จ ค่าความเที่ยงของแบบสอบถาม (Reliability)	90
ประวัติผู้ศึกษา	96

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 3.1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย	35
ตารางที่ 4.1 ความถี่และค่าร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามขนาดของ สถานศึกษาและที่ตั้งของสถานศึกษา	40
ตารางที่ 4.2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการปฏิบัติเกี่ยวกับ การจัดสภาพแวดล้อม เพื่อการเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนใน สหวิทยาเขตสุราษฎร์ธานี 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 11	41
ตารางที่ 4.3 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการปฏิบัติเกี่ยวกับ การจัดสภาพแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนใน สหวิทยาเขตสุราษฎร์ธานี 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 11 ด้านการจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพ	42
ตารางที่ 4.4 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการปฏิบัติเกี่ยวกับ การจัดสภาพแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนใน สหวิทยาเขตสุราษฎร์ธานี 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 11 ด้านการจัดสภาพแวดล้อมทางวิชาการ	43
ตารางที่ 4.5 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการปฏิบัติเกี่ยวกับ การจัดสภาพแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนใน สหวิทยาเขตสุราษฎร์ธานี 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 11 ด้านการจัดสภาพแวดล้อมทางการบริหารจัดการ	44
ตารางที่ 4.6 การเปรียบเทียบการจัดสภาพแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้ของนักเรียน โรงเรียนในสหวิทยาเขตสุราษฎร์ธานี 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา	45
ตารางที่ 4.7 การเปรียบเทียบการจัดสภาพแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้ของนักเรียน โรงเรียนในสหวิทยาเขตสุราษฎร์ธานี 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 11 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา โดยเปรียบเทียบรายคู่ ด้านรวม	46

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า
ตารางที่ 4.8 การเปรียบเทียบการจัดสภาพแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้ของนักเรียน โรงเรียนในสหวิทยาเขตสุราษฎร์ธานี 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 11 จำแนก ตามที่ตั้งของสถานศึกษา	47
ตารางที่ 4.9 วิเคราะห์ปัญหาและแนวทางการแก้ปัญหาการจัดสภาพแวดล้อม เพื่อการเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนในสหวิทยาเขตสุราษฎร์ธานี 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 ด้านกายภาพ	48
ตารางที่ 4.10 วิเคราะห์ปัญหาและแนวทางการแก้ปัญหาการจัดสภาพแวดล้อม เพื่อการเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนในสหวิทยาเขตสุราษฎร์ธานี 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 ด้านวิชาการ	49
ตารางที่ 4.11 วิเคราะห์ปัญหาและแนวทางการแก้ปัญหาการจัดสภาพแวดล้อม เพื่อการเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนในสหวิทยาเขตสุราษฎร์ธานี 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 11ด้านบริหารจัดการ	51

ฉ

สารบัญภาพ

ภาพที่ 1.1	กรอบแนวคิดการวิจัย	หน้า
		4

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

จากนโยบายของรัฐบาล ที่มุ่งจัดการศึกษาเพื่อให้เยาวชนเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ ตามพระราชบัญญัติการศึกษา พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 39 ได้กล่าวไว้ว่า ให้กระทรวงศึกษาธิการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา ทั้งด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารบุคคล และการบริหารทั่วไป ไปยังคณะกรรมการและสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาและสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาโดยตรง ซึ่งในงานทุกด้านดังกล่าวมีความสำคัญต่อการบริหารสถานศึกษาเป็นอย่างยิ่ง โดยการถ่ายทอดความรู้ การฝึก การอบรม การสืบสานทางวัฒนธรรม การสร้างสรรค์จรรยาบรรณความก้าวหน้าทางวิชาการ การสร้างสรรค์ความรู้อันเกิดจากการจัดสภาพแวดล้อม สังคม การเรียนรู้และปัจจัยเกื้อหนุนให้บุคคลเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต ตามมาตรา 8 การจัดการศึกษาให้ยึดหลัก ดังนี้ 1) เป็นการศึกษาตลอดชีวิต 2) ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา 3) การพัฒนาสาระและกระบวนการเรียนรู้ให้เป็นไปอย่างต่อเนื่องและตามหลักการจัดการเรียนรู้อย่างได้กำหนดแนวการจัดการกระบวนการเรียนรู้ไว้ในมาตรา 24 โดยให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการ จัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน ฝึกทักษะกระบวนการคิด และการประยุกต์ความรู้มาใช้ เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง จัดการเรียนการสอนโดยผสมผสานสาระความรู้ด้านต่างๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุลกัน (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ,2545, น. 8) รวมทั้งส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียน และอำนวยความสะดวก เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน (สุพล อนามัย, 2549,น.1) ซึ่งจะเห็นได้ว่าบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน มีส่วนเสริมสร้างความงอกงามทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา และสังคมของนักเรียน ปัจจัยที่สำคัญที่ทำให้นักเรียนเกิดความรู้สึกรื่นรมและประทับใจ คือ สภาพแวดล้อมและบรรยากาศที่เอื้อต่อการศึกษาค้นคว้าความรู้ภายในโรงเรียน ซึ่งจะมีส่วนทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ และส่งผลให้การปลูกฝังจริยธรรมและคุณลักษณะที่พึงประสงค์เกิดขึ้นเองในตัวผู้เรียน (สุขวิช รังสิตพล อ่างถึงโน ศุภฤกษ์ จันทวงศ์, 2552, น. 1)

การจัดสภาพแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้ในโรงเรียนเป็นแนวทางในการจัดการเรียนรู้โดยใช้สิ่งที่มีอยู่แล้วให้เกิดประโยชน์สูงสุด เน้นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่นักเรียนเป็นผู้ปฏิบัติหรือ

ศูนย์กลางในการเรียนรู้ เป็นการนำแหล่งเรียนรู้มากระตุ้นให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการเรียน การสอน เพราะการพานักเรียนเคลื่อนจากห้องเรียนจะเป็นสิ่งกระตุ้นให้ครูและนักเรียนมีความ กระตือรือร้นต่อกิจกรรมที่จะได้ปฏิบัติแตกต่างจากบรรยากาศในห้องเรียน พื้นที่ต่าง ๆ ภายในบริเวณ โรงเรียนเปรียบเสมือนห้องเรียนธรรมชาติ ดังนั้น โรงเรียนใดก็ตามที่จัดกระบวนการเรียนรู้โดยใช้ แหล่งเรียนรู้ที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์ต่อการเรียนรู้ ถือได้ว่า มียุทธศาสตร์ที่ดีในการจัดการเรียนรู้ เพราะ ได้สร้างกระบวนการให้นักเรียนสนใจใฝ่เรียนรู้ และเห็นคุณค่าของสิ่งที่มีอยู่รอบตัว ลักษณะของ กิจกรรมการเรียนรู้นอกห้องเรียนส่วนใหญ่เป็นการขยายความรู้จากเรื่องเดิมให้เชื่อมโยงสู่ชีวิตจริงมากขึ้นและช่วยให้นักเรียนตระหนักถึงความสำคัญของเรื่องที่เรียนมากขึ้นด้วย(สำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2547, น. 1-95) ดังนั้น สถานศึกษาจึงควรให้ความสำคัญกับบรรยากาศและ สภาพแวดล้อม เพราะเป็นปัจจัยที่สำคัญอย่างหนึ่ง ที่มีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน (เสรี ลาภโรจน์, 2546, น. 60) กล่าวว่า สภาพแวดล้อมเปรียบเสมือนเป็นครูคนหนึ่ง ที่สามารถให้การศึกษอบรม และหล่อหลอมจิตใจของคนได้ เพราะคนที่อยู่ในสภาพแวดล้อมที่ดีจะซึมซับลักษณะที่ดีติดตัวไปด้วย ดังนั้นกระบวนการและวิธีการดำรงรักษาสภาพแวดล้อมถูกต้อง การมีส่วนร่วมในการจัดสภาพแวดล้อม ความสมดุลและความสวยงามทางธรรมชาติในสถานศึกษา นอกจากจะสามารถให้ความรู้ ความคิดแก่ ทุกคนที่อยู่ในสถานศึกษาแล้วยังช่วยส่งเสริมให้คนเกิดความต้องการเรียนรู้และรู้จักวิธีการดำรงชีวิต อย่างถูกต้อง สภาพแวดล้อมที่ดีจะเป็นแบบอย่างที่ดีในการพัฒนาสภาพแวดล้อมในชุมชน กลายเป็น สถานที่มีคุณค่า ส่งผลให้ทุกคนเกิดความภูมิใจ เพิ่มความสนใจในการศึกษา และการเข้ามามีส่วน ร่วมในการจัดการศึกษาของสถานศึกษามากขึ้น (จงกล เทตประสิทธิ์กุล อ่างถึงโนวสันต์ ปัญญา, 2544, น. 2) กล่าวว่า สภาพแวดล้อม ทำให้พฤติกรรมของคนเป็นไปทั้งในทางที่ดีหรือไม่ดีก็ได้ ในการ เรียนรู้และประสบการณ์ของแต่ละคนนั้นจะแตกต่างกันในสภาพแวดล้อมของแต่ละคนถึงแม้จะอยู่ใน ห้องเรียนเดียวกันก็ตาม ประสบการณ์กับการเรียนรู้มีความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิด โดยประสบการณ์ จะเป็นเครื่องมือหรือวิธีการที่ทำให้เกิดการเรียนรู้และในขณะเดียวกันผลจากการเรียนรู้ทำให้คนมี ความรู้ ทักษะ เจตคติ แต่ก็ต้องมีประสบการณ์ที่ดีจึงจะทำให้การเรียนรู้เป็นผลสำเร็จและเป็นเลิศ สภาพแวดล้อมในโรงเรียน จึงเป็นปัจจัยหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จทางการเรียนของผู้เรียน

โรงเรียนในสหวิทยาเขตสุราษฎร์ธานี 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 รับผิดชอบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษา ช่วงชั้นที่ 3-4 ซึ่งโรงเรียนใน สหวิทยาเขตสุราษฎร์ธานี 1 ประกอบด้วยทั้งหมด 14 โรงเรียน ในเขตรับผิดชอบทั้งหมด 5 อำเภอ คือ อำเภอเมืองสุราษฎร์ธานี อำเภอกาญจนดิษฐ์ อำเภอกะสมุย อำเภอกะพะงั่น และอำเภอดอนสัก มีเป้าหมายที่จะพัฒนาระบบการเรียนการสอน โดยเน้นนักเรียนเป็นสำคัญ จัดสภาพแวดล้อมเพื่อการ จัดการเรียนการสอน รวมทั้งพัฒนานักเรียนให้เป็นคนดีมีคุณธรรม มีความสุข พึ่งตนเองได้ มีส่วนร่วม ในการพัฒนาสังคม พร้อมทั้งจะออกไปประกอบอาชีพได้ในอนาคต โดยคำนึงถึงความเป็นมนุษย์ที่มี

คุณค่า คุณภาพชีวิตที่ดี และสามารถดำรงอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข แต่จากการดำเนินงานที่ผ่านมาพบว่า ในปัจจุบันนักเรียนยังประสบปัญหาต่างๆ อยู่มาก เช่น ปัญหาเกี่ยวกับการเรียนการสอน การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนการสอน การบริหารจัดการ เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีปัญหาอื่นๆ อีก โดยเฉพาะเกี่ยวกับอาคารสถานที่ บุคลากร สื่อ และเครื่องมือการศึกษา (สืบค้น จาก <http://www.secondary11.go.th/>) จากสภาพปัญหาดังกล่าว ที่ไม่เอื้ออำนวยต่อการพัฒนา ความรู้ความสามารถของนักเรียน ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาวิจัยการจัดสภาพแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้ของ นักเรียนโรงเรียนในสหวิทยาเขตสุราษฎร์ธานี 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 ผลการวิจัยทำให้ผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษาได้นำข้อมูลเพื่อเป็นแนวทาง ในการจัดสภาพแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้ของนักเรียนในโรงเรียน ปรับปรุงและพัฒนาการจัด สภาพแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้ พัฒนาคุณภาพของนักเรียน ผลการวิจัยทำให้ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และบุคลากรทางการศึกษาได้ข้อมูลเพื่อเป็นแนวทางในการจัดสภาพแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้ของนักเรียน ในโรงเรียน นำข้อมูลไปปรับปรุงและพัฒนาการจัดสภาพแวดล้อมเพื่อพัฒนาคุณภาพการของนักเรียน และเป็นแนวทางในการวิจัยการจัดสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาต่อไป

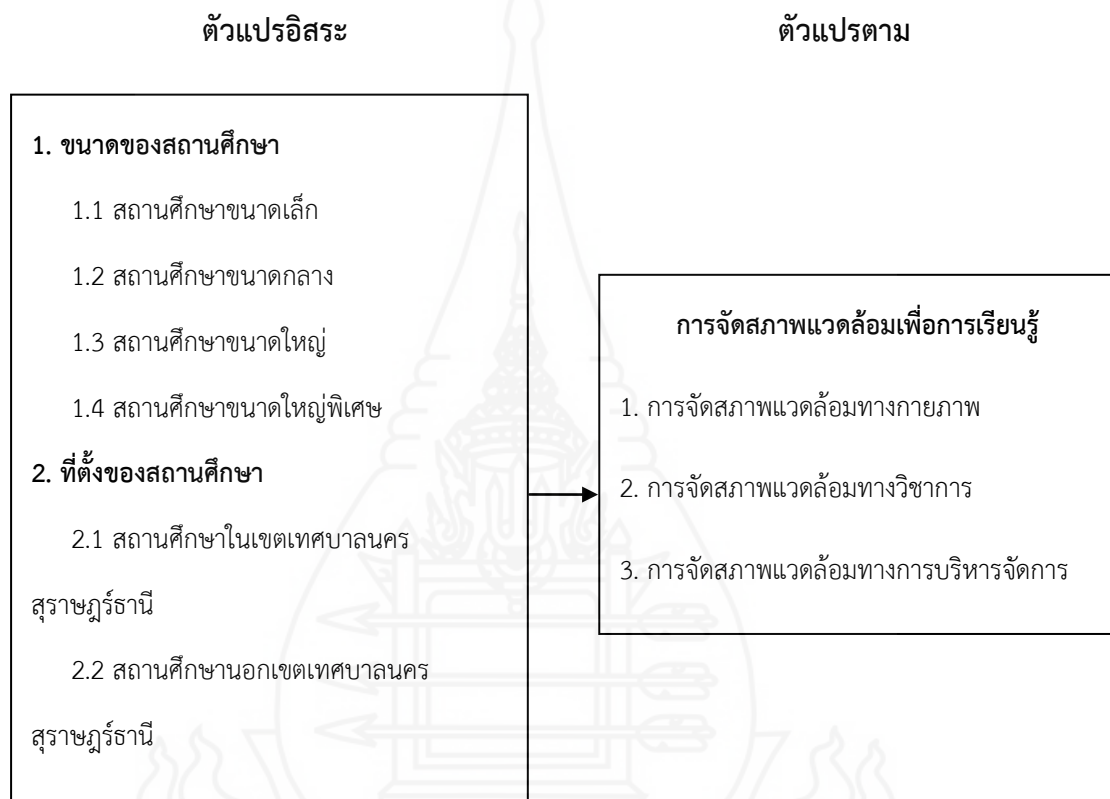
2. วัตถุประสงค์การวิจัย

- 2.1 เพื่อศึกษาระดับการจัดสภาพแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนใน สหวิทยาเขตสุราษฎร์ธานี 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 ตามการรับรู้ของครู
- 2.2 เพื่อเปรียบเทียบระดับการจัดสภาพแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียน ในสหวิทยาเขตสุราษฎร์ธานี 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 จำแนกตาม ขนาดและที่ตั้งของสถานศึกษา ตามการรับรู้ของครู
- 2.3 เพื่อศึกษาปัญหาและแนวทางการแก้ปัญหาการจัดสภาพแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้ของ นักเรียนโรงเรียนในสหวิทยาเขต สุราษฎร์ธานี 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 ตามการรับรู้ของครู

3. กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ได้ศึกษา การจัดสภาพแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนใน สหวิทยาเขต สุราษฎร์ธานี 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 โดยผู้วิจัยศึกษา กรอบแนวคิดจากการสังเคราะห์แนวคิดงานวิจัยของ นพรัตน์ สายลุน (2546, น. 60-68) ธเนศ ขำเกิด

(2544, น. 47-51) และกรมสามัญศึกษา (อ้างถึงในเรณู ครุฑไทย, 2542, น. 26) โดยแบ่งการจัดสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาออกเป็น 3 ประเภท คือ 1) การจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพ 2) การจัดสภาพแวดล้อมทางวิชาการ 3) การจัดสภาพแวดล้อมทางการบริหารจัดการ โดยศึกษาการจัดสภาพแวดล้อมตามการรับรู้ของครู โดยจำแนกตามขนาดและที่ตั้งของสถานศึกษา เพื่อเป็น ตัวแปรในการศึกษา ดังผังแสดงกรอบแนวคิดการวิจัย ดังนี้

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดการวิจัย

4. สมมติฐานการวิจัย

4.1 การจัดสภาพแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนในสหวิทยาเขตสุราษฎร์ธานี 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 ตามการรับรู้ของครูในขนาดสถานศึกษาที่แตกต่างกัน จะมีการรับรู้ แตกต่างกันไป

4.2 การจัดสภาพแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนในสหวิทยาเขตสุราษฎร์ธานี 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 ตามการรับรู้ของครูในขนาดที่ตั้งที่แตกต่างกัน จะมีการรับรู้ แตกต่างกัน

5. ขอบเขตการวิจัย

5.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้ มุ่งศึกษาการจัดสภาพแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนในสหวิทยาเขต สุราษฎร์ธานี 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 โดยแบ่งการจัดสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาออกเป็น 3 ประเภท คือ 1) การจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพ 2) การจัดสภาพแวดล้อมทางวิชาการ 3) การจัดสภาพแวดล้อมทางการบริหารจัดการ โดยศึกษาการจัดสภาพแวดล้อมตามการรับรู้ของครู โดยจำแนกตามขนาดและที่ตั้งของสถานศึกษา

5.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

5.2.1 ประชากร ได้แก่ ครูโรงเรียนในสหวิทยาเขตสุราษฎร์ธานี 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 ในปีการศึกษา 2557 จำนวน 789 คน จากโรงเรียน 14 แห่ง

5.2.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูโรงเรียนในสหวิทยาเขตสุราษฎร์ธานี 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 ในปีการศึกษา 2557 จำนวน จำนวน 285 คน โดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างด้วยตารางของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan) ดำเนินการสุ่มตัวอย่างครูโดยการสุ่มอย่างมีระบบ (Systematic Random Sampling)

5.3 ตัวแปรที่ศึกษา

5.3.1 ตัวแปรอิสระ

- 1) *ขนาดของสถานศึกษา*
 - (1) สถานศึกษาขนาดเล็ก
 - (2) สถานศึกษาขนาดกลาง
 - (3) สถานศึกษาขนาดใหญ่
 - (4) สถานศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ
- 2) *ที่ตั้งของสถานศึกษา*

- (1) สถานศึกษาในเขตเทศบาลนครสุราษฎร์ธานี
- (2) สถานศึกษานอกเขตเทศบาลนครสุราษฎร์ธานี

5.3.2 ตัวแปรตาม

ได้แก่ การจัดสภาพแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้

- 1) การจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพ
- 2) การจัดสภาพแวดล้อมทางวิชาการ
- 3) การจัดสภาพแวดล้อมทางการบริหารจัดการ

6. นิยามศัพท์เฉพาะ

6.1 สภาพแวดล้อมในสถานศึกษา หมายถึง สิ่งต่างที่อยู่รอบๆ ตัวของผู้เรียน ที่มีผลต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน ทั้งในด้านบวกและด้านลบ ทั้งสิ่งที่เกิดขึ้นเองทางธรรมชาติและสิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้น และมีทั้งที่เป็นรูปธรรมและนามธรรม เป็นสิ่งเร้าและกระตุ้นให้ผู้เรียนมีความสนใจในกระบวนการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของตนเอง

6.2 การจัดสภาพแวดล้อมในสถานศึกษา หมายถึง การที่ผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษา ได้ร่วมกันจัดสิ่งต่างๆ ภายในสถานศึกษาทั้งที่มีชีวิตและไม่มีชีวิต ทั้งที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติและสิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้น โดยมีการวางแผนอย่างเป็นระบบ จำแนกเป็น

6.2.1 การจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพ หมายถึง การจัดสภาพแวดล้อมที่เป็นวัตถุ เช่น บริเวณโรงเรียน อาคารเรียน อาคารประกอบ ห้องเรียน ห้องประกอบ ครุภัณฑ์ และวัสดุอุปกรณ์ โดยโรงเรียนจะต้องจัดสภาพแวดล้อมในบริเวณอาคารสถานที่ให้มีความร่มรื่น ความสะดวก เรียบร้อย สงบ สร้างสรรค์ มีชีวิตชีวา เหมาะสมกับสถานที่ สอดคล้องกับสภาพท้องถิ่น ขนบธรรมเนียม ประเพณี มีความสะอาดสวยงาม ความประหยัด การใช้สถานที่ของสถานศึกษาอย่างคุ้มค่าและเกิดประโยชน์มากที่สุด ผู้เรียนเรียนรู้ได้อย่างมีความสุขและปลอดภัย

6.2.2 การจัดสภาพแวดล้อมทางวิชาการ หมายถึง การจัดการเรียนการสอนทั้งในและนอกห้องเรียน ตลอดจนการบริการเพื่อสนับสนุนงานทางวิชาการต่างๆ โดยสถานศึกษาต้องจัดกิจกรรมที่หลากหลายให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วม รู้จักคิดและทำงานเป็นกลุ่ม เปลี่ยนบรรยากาศการเรียนการสอน มีการใช้สื่อและอุปกรณ์การสอน เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ ตามแหล่งเรียนรู้ต่างๆ ในโรงเรียน โดยมีครูคอยส่งเสริมและกระตุ้นให้ผู้เรียนกล้าแสดงออก มีความเชื่อมั่นในตนเอง สร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างครูและผู้เรียน เข้าใจพื้นฐานความแตกต่างของผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนสามารถอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

6.2.3 การจัดสภาพแวดล้อมทางการบริหารจัดการ หมายถึง การจัดระบบบริหารจัดการภายในโรงเรียนที่สามารถส่งเสริมให้บุคลากรได้ใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงานให้สำเร็จลุล่วง เริ่มจากการสำรวจสภาพแวดล้อมปัจจุบันของโรงเรียน เพื่อเป็นพื้นฐานในการกำหนดนโยบายของโรงเรียน เปิดโอกาสให้บุคลากรได้มีส่วนร่วมและทำงานด้วยกันในลักษณะต่างๆ มีการพัฒนาบุคลากร

เพื่อเพิ่มพูนความรู้ พร้อมทั้งส่งเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคลากรในโรงเรียน เพื่อให้เป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียน ชุมชนและแขกผู้มาเยือน โดยมีการสร้างขวัญ กำลังใจ ให้แก่บุคลากรในหลายๆ รูปแบบ

6.3 สภาพแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้ หมายถึง การเรียนในสถานการณ์จริงที่โรงเรียนจัดให้นักเรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์การเรียนการสอน กิจกรรม และการทำงาน อันนำไปสู่การพัฒนาผู้เรียนครบถ้วน ทั้งทางกาย ทางจิตหรือทางอารมณ์ ทางสังคมและทางสติปัญญา

6.4 สถานศึกษา หมายถึง โรงเรียนรัฐบาลที่เปิดสอนในระดับมัธยมศึกษา ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี สหวิทยาเขตสุราษฎร์ธานี 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 จำนวน 14 โรงเรียน

6.5 ขนาดของสถานศึกษา หมายถึง ขนาดของโรงเรียนในสหวิทยาเขตสุราษฎร์ธานี 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 โดยแบ่งเป็น 4 ขนาด คือ 1) สถานศึกษาขนาดเล็ก 2) สถานศึกษาขนาดกลาง 3) สถานศึกษาขนาดใหญ่ และ 4) สถานศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ

6.6 ที่ตั้งของสถานศึกษา หมายถึง โรงเรียนที่ตั้งอยู่ในเขตเทศบาลนครสุราษฎร์ธานี และนอกเขตเทศบาลนครสุราษฎร์ธานี

7. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

7.1 ผลการวิจัยทำให้ผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษาได้ข้อมูลเพื่อเป็นแนวทางในการจัดสภาพแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้ในโรงเรียน

7.2 ผลการวิจัยทำให้ผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษา นำข้อมูลไปปรับปรุงและพัฒนาการจัดสภาพแวดล้อมเพื่อพัฒนาคุณภาพการของนักเรียน

7.3 เพื่อเป็นแนวทางในการวิจัยการจัดสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาต่อไป

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การศึกษา เรื่อง การจัดสภาพแวดล้อมเพื่อเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนในสหวิทยาเขต สุราษฎร์ธานี 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าจาก เอกสาร ตำรา ทฤษฎี แนวคิดทฤษฎีของนักวิชาการ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องและนำเสนอรายละเอียดใน หัวข้อต่อไปนี้

1. หลักการ แนวคิด ทฤษฎี เกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียน
 - 1.1 ความหมายของสภาพแวดล้อมในโรงเรียน
 - 1.2 ความสำคัญของสภาพแวดล้อมในโรงเรียน
 - 1.3 ประเภทของสภาพแวดล้อมในโรงเรียน
 - 1.4 การจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียน
 - 1.5 สภาพแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้ในโรงเรียน
2. บริบททั่วไปของ สหวิทยาเขตสุราษฎร์ธานี 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเขต 11
3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 3.1 งานวิจัยในประเทศ
 - 3.2 งานวิจัยต่างประเทศ
4. สรุปกรอบแนวคิดการวิจัย

1. หลักการ แนวคิด ทฤษฎี เกี่ยวกับหลักการจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียน

1.1 ความหมายของสภาพแวดล้อมในโรงเรียน

สภาพแวดล้อมในโรงเรียนเป็นการจัดบรรยากาศในโรงเรียนที่จะทำให้ผู้เรียนมีการเรียนรู้ที่หลากหลาย ส่งเสริมการจัดการเรียนการสอน เป็นสิ่งเร้าและกระตุ้นให้ผู้เรียนมีความสนใจในกระบวนการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของตนเอง โดยมีนักวิชาการและนักวิจัยหลายท่านได้กล่าวถึงความหมายไว้ดังนี้

เสรี ลาซโรจน์ (2546, น. 59) กล่าวว่า สภาพแวดล้อมในโรงเรียน คือ สภาพที่เกิดจากผลกระทบหรือปฏิสัมพันธ์ของสิ่งแวดล้อมทุกอย่างที่มีอยู่ในสถานศึกษานั้นเอง แต่ในขณะเดียวกันสถานศึกษาย่อมไม่อาจกำหนดขอบเขตกีดกันผลกระทบที่เกิดจากสิ่งแวดล้อมภายนอกสถานศึกษา สภาพแวดล้อมในสถานศึกษาจึงเป็นปฏิสัมพันธ์ระหว่างคนในสถานศึกษากับสิ่งแวดล้อมที่มีภายในสถานศึกษาและที่มีอยู่นอกสถานศึกษา

สุทธีวรรณ ตันตริจนาวงศ์ (2546, น. 295) กล่าวว่าสภาพแวดล้อมในสถานศึกษา คือ สิ่งต่างๆ ที่อยู่ทั้งภายในสถานศึกษาและอยู่ล้อมรอบกับสถานศึกษาทั้งที่เป็นรูปธรรมและนามธรรม รวมทั้งเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติและสิ่งที่มีมนุษย์สร้างขึ้น อาจจะแตกต่างกันไปตามสถานที่ตั้งของสถานศึกษา

นรา สมประสงค์ (2546, น. 58) กล่าวว่า สภาพแวดล้อมในสถานศึกษา เป็นสภาพที่เกิดจากผลกระทบของสิ่งแวดล้อม ซึ่งหมายถึงทุกอย่างที่ปรากฏอยู่ในสถานศึกษา อาจเป็นสิ่งที่มีชีวิตหรือไม่มีชีวิตก็ได้ อาจเป็นรูปธรรมมองเห็นและจับต้องได้หรือเป็นนามธรรมมองไม่เห็นจับต้องไม่ได้

วิชาญ สุวรรณวงษ์ (2549, น. 12) ได้ให้ความหมายว่า สภาพแวดล้อมในโรงเรียน หมายถึง องค์ประกอบต่างๆ ในโรงเรียน ที่จะส่งเสริมให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ ได้แก่ สภาพแวดล้อมในโรงเรียนที่สวยงาม ร่มรื่นมีความเป็นระเบียบเรียบร้อย และมีบรรยากาศดี มีความปลอดภัย มีสื่อวัสดุอุปกรณ์พร้อมและเสริมการเรียนรู้อย่างหลากหลาย

สุพล อนามัย (2549, น. 29) ได้ให้ความหมายของการสภาพแวดล้อมในโรงเรียนไว้ว่า องค์ประกอบต่างๆ ภายในโรงเรียน ที่จะส่งเสริมให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ และพัฒนาตนเองในทุกๆ ด้าน ได้แก่ สภาพแวดล้อมในโรงเรียนที่สวยงาม ร่มรื่นเป็นระเบียบและมีบรรยากาศดี มีความปลอดภัย มีวัสดุอุปกรณ์เสริมสร้างพัฒนาการและเสริมการเรียนรู้อย่างหลากหลาย มีสิ่งยั่วยุให้เกิดการเรียนรู้และไม่มีมลภาวะ

ปฏิคม พงษ์ประเสริฐ (2550, น. 19) ได้กล่าวว่า สภาพแวดล้อมในโรงเรียน หมายถึง องค์ประกอบต่างๆ ภายในโรงเรียนที่จะส่งเสริมให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ และพัฒนาตนเอง ในทุกด้านๆ ได้แก่ สภาพแวดล้อมในโรงเรียนที่สวยงาม ร่มรื่นเป็นระเบียบและมีบรรยากาศดี มีความปลอดภัย มีวัสดุอุปกรณ์เสริมสร้างการพัฒนาการและเสริมการเรียนรู้อย่างหลากหลาย

จากข้อความดังกล่าวสรุปได้ว่า สภาพแวดล้อมในโรงเรียน หมายถึง สิ่งต่างที่อยู่รอบๆ ตัวของผู้เรียน ที่มีผลต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน ทั้งในด้านบวกและด้านลบ ทั้งสิ่งที่เกิดขึ้นเองทางธรรมชาติและสิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้น และมีทั้งที่เป็นรูปธรรมและนามธรรม เป็นสิ่งเร้าและกระตุ้นให้ผู้เรียนมีความสนใจในกระบวนการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของตนเอง มีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในด้านต่างๆ และหากมีการจัดสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมต่อการเรียนรู้และพัฒนาการของผู้เรียน ก็จะช่วยเอื้อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ มีความรับผิดชอบ เข้าใจถึงสถานภาพของตนเอง และเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม

1.2 ความสำคัญของสภาพแวดล้อมในสถานศึกษา

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 ได้ให้ความสำคัญต่อสภาพแวดล้อม โดยบัญญัติไว้ในหมวด 4 มาตรา 23 (2) กำหนดแนวการศึกษาไว้ว่า “ความรู้และทักษะทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี รวมทั้งความรู้ความเข้าใจและประสบการณ์เรื่องการจัดการ การบำรุงรักษาและการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน” ในการจัดกระบวนการเรียนรู้มาตรา 24 (5) กำหนดให้ “ส่งเสริม สนับสนุน ให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียนและอำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีความรอบรู้ รวมทั้งสามารถใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ ทั้งนี้ ผู้สอนและผู้เรียนอาจเรียนรู้ไปพร้อมกันจากสื่อการเรียนการสอนและแหล่งวิทยาการประเภทต่างๆ” จึงเป็นภารกิจสำคัญที่โรงเรียนจะต้องจัดทรัพยากรและวางแผนด้านสิ่งแวดล้อมภายในโรงเรียนให้ยั่งยืน โรงเรียนต้องศึกษาสภาพสังคม วัฒนธรรม การศึกษา ศาสนา และด้านเศรษฐกิจซึ่งส่งผลกระทบต่อสภาพแวดล้อมโดยรวมของโรงเรียนกำหนดเป็นนโยบายและนำนโยบายสู่การปฏิบัติ (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ , 2553, น. 8)

กระทรวงศึกษาธิการ (อ้างถึงใน สานิลักษณ์ พรหมฮวด, 2556, น. 1) ได้ให้ความสำคัญของการจัดสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาว่า การที่สถานศึกษามีสภาพแวดล้อมและองค์ประกอบอื่นๆ ครบถ้วน เป็นสถานศึกษาที่มีความพร้อมในการจัดการศึกษาเป็นอย่างดี ส่งผลให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาครบถ้วนเป็นตัวอย่างแก่ชุมชน และสังคมได้รับการพัฒนาด้วย

เชิดชู กาฬวงศ์ (2545, น. 14) กล่าวถึงแนวคิดและความสำคัญของการจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนว่า โรงเรียนเป็นแหล่งเรียนรู้ที่จัดมวลประสบการณ์แก่นักเรียน ทั้งทางตรงและทางอ้อม เพื่อนำประสบการณ์เหล่านั้นไปพัฒนาตนเองในอนาคต แต่จะอย่างไรให้เด็กชอบมา

โรงเรียนเป็นคนใฝ่รู้ มีความรู้สึกสนุกสนาน มีเจตคติที่ดีต่อโรงเรียน การที่โรงเรียนจะได้รับการตอบสนองจากนักเรียน โรงเรียนต้องดำเนินการสร้างแรงจูงใจต่อนักเรียน ให้เกิดความคิดว่าตนเองเป็นส่วนหนึ่งของสถานศึกษาดังกล่าว แนวทางในการจัดบรรยากาศให้เอื้อต่อการเรียนการสอน โรงเรียนต้องดำเนินการพัฒนาสิ่งแวดล้อมต่างๆ ให้มีผลต่อการเรียนรู้ สามารถปรับสภาพแวดล้อมให้เหมาะสมกับการเรียนการสอน โดยคำนึงถึงเพศและวัยของผู้เรียน

กรมวิชาการ (2545, น. 2-3) กล่าวว่า บรรยากาศและสิ่งแวดล้อมต่างๆ ที่สถานศึกษาจัดไม่ว่าจะจัดในห้องเรียน หน้าห้องเรียน บริเวณสถานศึกษา รวมถึงรอบๆ สถานศึกษาล้วนมีผลต่อการปลูกฝังคุณลักษณะนิสัยที่ดีงามให้เกิดภายใต้ผู้เรียนทั้งสิ้น อาทิ

1. การที่นักเรียนได้เรียนในห้องเรียนที่สะอาด ทาสีอ่อนโยน แสงนุ่มนวล มีต้นไม้กระถาง มีรูปภาพที่ดูแล้วสบายใจ มีซุ้มหรือมุมสงบได้หาความรู้ด้วยตนเอง นักเรียนมีความคุ้นเคยกับความสะอาดความเป็นระเบียบเรียบร้อยตลอดเวลา ซึ่งจะช่วยให้นักเรียนมีความกระตือรือร้นมากยิ่งขึ้น เกิดความเชื่อมั่น มีความรักและไม่อยากให้ห้องเรียนและสถานศึกษาสกปรก เกิดความเคยชินกับความสะอาด ความสวยงาม ความเป็นระเบียบน่าอยู่ที่สถานศึกษา จนซึมซับสิ่งดีๆ ที่ได้รับ เกิดความรับผิดชอบและมีวินัยในตนเอง จนสามารถถ่ายโอนประสบการณ์เหล่านี้เชื่อมโยงสู่การปฏิบัติในชีวิตประจำวันได้

2. สิ่งแวดล้อมที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาของผู้เรียนทุกด้านได้มากที่สุด คือ ครู เพราะครูสามารถประสานเชื่อมโยงการอบรมเลี้ยงดูให้มีการพัฒนาไปในทางที่ดีอย่างต่อเนื่อง ครูจึงนับเป็นสิ่งแวดล้อมที่มีอิทธิพลมากที่สุดต่อการปลูกฝังเจตคติ ค่านิยม และการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของนักเรียน

3. เพื่อนเป็นสิ่งแวดล้อมที่สำคัญมากในการสร้างเจตคติ ค่านิยม และพฤติกรรมของนักเรียนรองจากครู โดยเฉพาะวัยรุ่น วัยที่กำลังเปลี่ยนแปลงทั้งทางร่างกาย จิตใจ อารมณ์และสังคม นักเรียนที่มีสุขภาพจิตดี เข้ากับเพื่อนและครูได้ดี มีความรักและเข้าใจเพื่อน ชอบสถานศึกษา มักจะเรียนรู้อย่างมีความสุข มีความคิดสร้างสรรค์ และพร้อมที่จะเรียนรู้เพื่อพัฒนาตนเองตามศักยภาพ

4. การจัดศูนย์วิชาการในห้องเรียน เป็นอีกแนวหนึ่งที่จะสนับสนุนให้ผู้เรียนมีประสบการณ์ทางการเรียนได้มากที่สุด ตามความสนใจ ความต้องการและความถนัด อีกทั้งยังมีผลต่อการเสริมสร้างเจตคติในการเรียนรู้ ตลอดจนการสร้างลักษณะนิสัยใฝ่รู้ใฝ่เรียน รักการค้นคว้าและแสวงหาความรู้ด้วยตนเองและสามารถเรียนร่วมกับเพื่อนในกลุ่มย่อยและกลุ่มใหญ่ และยังเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนอีกหลายรูปแบบ อาทิ ความรับผิดชอบในการศึกษาหาความรู้ได้เองจากสื่อและกิจกรรมต่างๆ ในศูนย์ นอกจากนี้ยังมีอิทธิพลต่อความสัมพันธ์อันดีระหว่างครูกับนักเรียน และนักเรียนต่อนักเรียนทำให้กระบวนการเรียนการสอนสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

5. บรรยากาศในชั้นเรียน เป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ของนักเรียน โดยตรง บรรยากาศการเรียนที่ดีจะช่วยสนับสนุนให้นักเรียนได้เรียนเต็มความสามารถ และส่งเสริมความร่วมมือระหว่างครูและนักเรียน และระหว่างนักเรียนด้วยกัน จะช่วยให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง มีความสามารถในการแก้ปัญหา มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีเจตคติที่ดีต่อตนเองและผู้อื่น

กรมอนามัย (2546, น. 3) กล่าวถึงความสำคัญของการจัดสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษา ตามโครงการสถานศึกษาส่งเสริมสุขภาพที่สอดคล้องกับนโยบายขององค์การอนามัยโลก (WHO) ว่า สถานศึกษาต้องจัดสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาที่เอื้อต่อสุขภาพ เพื่อให้เด็กได้อยู่ในสิ่งแวดล้อมที่สะอาดปลอดภัยเอื้อต่อการเรียนรู้โดยเน้นการดำเนินการตามศักยภาพทั้งหมดที่สถานศึกษาและชุมชนมีอยู่

อรุณชัย กัณทภา (2548, น. 21) ได้สรุปแนวคิดและหลักความสำคัญที่ได้กล่าวถึง ในด้านการจัดสภาพแวดล้อมในองค์กรโรงเรียนเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ที่จะต้องเสริมสร้างผู้เรียน ได้รับโอกาสอันพึงที่จะควรได้รับในการพัฒนาศักยภาพตามวัย การพัฒนาองค์กร หรือโรงเรียน สิ่งหนึ่งที่มีการกล่าวถึงและให้ความสำคัญอย่างมากคือการจัดสภาพแวดล้อมในทุกๆ ด้าน ที่ส่งผลต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน สภาพแวดล้อมที่ดี หมายถึง ส่วนประกอบสำคัญหนึ่งที่จะส่งผลให้ผู้เรียนมีพัฒนาการ มีความปลอดภัย มีแรงจูงใจและเกิดความสุข ความเต็มใจในการแสวงหาความรู้ ตรงกันข้าม โรงเรียนที่ขาดการเอาใจใส่ในด้านสภาพแวดล้อมหรือไม่เห็นความสำคัญของการจัดสภาพแวดล้อม จะทำให้บุคลากรทั้งในและนอกสถานศึกษาขาดปฏิสัมพันธ์ที่ดี มีบรรยากาศที่น่าเบื่อ ขาดความอบอุ่น และบรรยากาศที่เป็นมิตร และขาดศรัทธาต่อโรงเรียน ทำให้ส่วนประกอบของคำว่า องค์กรแห่งการเรียนรู้ขาดความสมบูรณ์ตามมาในที่สุด

สมศิริ สุระประเสริฐ (2549, น. 52) กล่าวว่า การสร้างบรรยากาศการเรียนรู้เป็นสิ่งสำคัญยิ่งต่อตัวผู้เรียน สภาพแวดล้อมที่ดี ทั้งด้านผู้เรียน สภาพผู้เรียน ทั้งภายในและภายนอกถือว่าเป็นสิ่งสร้างเสริมบรรยากาศที่อบอุ่นเป็นมิตร สนับสนุน เสริมแรงและกระตุ้นให้ผู้เรียนได้เข้าร่วมทำงานกลุ่ม ทำให้ผู้เรียนใฝ่เรียนรู้ มีความสามัคคี ร่วมแรงร่วมใจ ได้แสดงความคิดเห็นอย่างเปิดเผยเต็มที่ ยอมรับฟังความคิดเห็นซึ่งกันและกัน

วิจิต เทพประสิทธิ์ (อ้างถึงในกังวาน ไตรสกุล, 2558, น. 11-12) กล่าวว่า การจัดสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมกับวัย และระดับของผู้เรียนจะเป็นสิ่งที่สนับสนุนทำให้ผู้เรียนมีความรู้สึกที่อยากเรียนและเกิดประสิทธิภาพในการเรียนรู้เพิ่มขึ้น ความสำคัญของสภาพแวดล้อม การเรียนรู้มีหลายประการได้แก่

1. สภาพแวดล้อมการเรียนรู้สนับสนุนและอำนวยความสะดวกในการเรียนการสอน สภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่เหมาะสม เช่น ห้องเรียนมีความสะอาดสบาย มีอุปกรณ์และสื่อการเรียน

การสอนครบถ้วน ทำให้ผู้เรียนมีความสุขในการเรียน ผู้สอนก็มีความสุขในการสอน สิ่งต่างๆ เหล่านี้ก็ช่วยสนับสนุนและส่งเสริมให้การเรียนการสอนดำเนินด้วยความราบรื่น สะดวกรวดเร็ว ตามแผนที่วางไว้

2. สภาพแวดล้อมการเรียนรู้สนับสนุนการเรียนหลายด้าน เช่น ทำให้ผู้เรียนเกิดความประทับใจในตัวกระตุ้นผู้เรียนให้มีความสนใจและเกิดแรงจูงใจในการเรียนเปลี่ยนเจตคติไปในทางที่ดี มีความพึงพอใจในการเรียนช่วยให้เกิดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ปัจจัยสำคัญในกระบวนการเรียนการสอนก็คือความรู้สึกที่เกิดจากตัวผู้เรียน ความรู้สึกพึงพอใจ สนใจอยากเรียนอยากรู้ ซึ่งจะเป็นตัวนำไปสู่การเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพใน

3. สภาพแวดล้อมการเรียนรู้ช่วยจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่พึงประสงค์ให้แก่ผู้เรียนประสบการณ์เรียนรู้ขึ้นอยู่กับสภาพแวดล้อมตามปกติแล้วการรับรู้และการเรียนรู้ของผู้เรียนจะเกิดขึ้นหลังจากที่ได้ปฏิสัมพันธ์กับสิ่งภายนอกที่มากระตุ้นประสาทสัมผัสของผู้เรียนการปฏิสัมพันธ์กับสิ่งต่างๆ เป็นการสร้างประสบการณ์ ดังนั้นถ้าเราต้องการให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์การเรียนรู้ที่ดีก็ต้องจัดให้ผู้เรียนอยู่ในสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่ดีก่อน แล้วสภาพแวดล้อมต่างๆ เหล่านี้จะเป็นตัวกำหนดประสบการณ์ของผู้เรียนภายหลัง

4. สภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่ดีจะช่วยพัฒนาบุคลิกภาพของผู้เรียน จุดมุ่งหมายที่สำคัญของการจัดการศึกษาประการหนึ่งก็คือ มุ่งให้ผู้เรียนมีบุคลิกภาพดี มีการแสดงออกทางกาย วาจาและใจตามแบบอย่างที่ดีที่สังคมยอมรับกล่าวคือ มีคุณธรรม และจริยธรรมที่เป็นเครื่องหมายของคนดี มีการประพฤติ ปฏิบัติสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างดี การที่จะหล่อหลอมพฤติกรรมหรือปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของผู้เรียนให้เป็นไปในทิศทางที่พึงประสงค์นั้นต้องใช้เวลา และอาศัยปัจจัยหลายอย่างประกอบกัน จึงจะสามารถหล่อหลอมผู้เรียนได้ สภาพแวดล้อมการเรียนรู้ถือว่าเป็นปัจจัยหนึ่งที่จะช่วยปรับหรือโน้มน้าวพฤติกรรมของผู้เรียนโดยเฉพาะสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่มีบรรยากาศที่อบอุ่นเป็นมิตรมีความเป็นประชาธิปไตยยอมรับฟังความคิดเห็นซึ่งกันและกันและกันตัดสินปัญหาด้วยเหตุผลต่างๆ เหล่านี้จะค่อยๆ แทรกซึมเข้าไปในความรู้สึกนึกคิดของผู้เรียนสะสมทีละน้อยจนในที่สุดก็จะแสดงออกในลักษณะของบุคลิกภาพรูปแบบในการรับรู้ตลอดจนค่านิยมต่างๆ ของผู้เรียน

5. สภาพแวดล้อมการเรียนรู้มีส่วนช่วยในการควบคุมชั้นเรียนให้ผู้เรียนมีระเบียบวินัย สภาพแวดล้อมการเรียนรู้เป็นตัวกำหนดอาณาเขตของการเรียนทำให้มีบรรยากาศที่แตกต่างไปจากกิจกรรมอื่น ยกตัวอย่างเช่น ลักษณะของสภาพแวดล้อมในสถานเริงรมย์ ผู้เรียนเมื่ออยู่ในสภาพแวดล้อมทางการเรียนที่จัดไว้ได้อย่างเหมาะสม ก็จะรู้จักสำรวมอยู่ในระเบียบวินัยมากขึ้น โดยเฉพาะถ้ามีการจัดโต๊ะ เก้าอี้ของนักเรียนอย่างมีวัตถุประสงค์ จะช่วยให้การควบคุมชั้นเรียนมีระบบระเบียบ และง่ายสำหรับผู้สอนมากขึ้น

6. สภาพแวดล้อมการเรียนรู้เป็นแหล่งทรัพยากรทางการเรียนการจัดการจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ในปัจจุบันเป็นไปอย่างกว้างขวาง หลายแหล่งเห็นความสำคัญของมุมวิชาการ ศูนย์วิชาการ

มุมมองการเรียนการสอน ทำให้ทั้งผู้เรียนและผู้สอนสามารถใช้เป็นแหล่งค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมได้ตลอดเวลาที่ต้องการ เป็นการส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยตนเอง สามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบยึดเด็กเป็นศูนย์กลางได้อย่างดี นอกจากนี้แหล่งทรัพยากรการเรียนจะช่วยพัฒนาความรับผิดชอบให้เกิดขึ้นในตัวผู้เรียนตลอดจนเป็นการสร้างนิสัยใฝ่เรียนใฝ่รู้ ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองไม่ยึดติดอยู่เฉพาะความรู้ที่ได้จากผู้สอน

7. สภาพแวดล้อมการเรียนรู้เสริมสร้างบรรยากาศในการเรียน สภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่ดีจะทำให้บรรยากาศในการเรียนเอื้อต่อการเรียนการสอนให้ดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพและสิ่งรบกวน จะช่วยสร้างบรรยากาศทางวิชาการให้เกิดขึ้นทำให้ผู้เรียนมีความกระตือรือร้นที่จะศึกษา หาความรู้หรือทำกิจกรรมการเรียนต่างๆ อย่างตั้งใจและมีสมาธิยิ่งถ้าผู้สอนและเพื่อร่วมชั้น ซึ่งจัดว่าเป็นสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ด้านจิตภาพมีบุคลิกลักษณะที่อบอุ่นเป็นมิตร ก็จะทำให้บรรยากาศในการเรียนการสอนเป็นไปทางที่พึงประสงค์มากยิ่งขึ้น มีความสำคัญต่อการบริหารจัดการภายในโรงเรียนเพราะจะช่วยส่งเสริมให้นักเรียนมีความสุข

8. สภาพแวดล้อมการเรียนรู้ช่วยสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน ประสิทธิภาพมากที่สุด ในสภาพแวดล้อมทางกายภาพที่มีความสะดวกสบาย สงบ ปราศจากและผู้เรียนกับผู้เรียนด้วยกัน การจัดสถานที่ โต๊ะ เก้าอี้ อุปกรณ์ต่างๆ ให้ง่ายต่อการเคลื่อนไหวโยกย้ายทำให้ผู้สอนไปถึงตัวผู้เรียนได้สะดวก ตำแหน่งของผู้สอนไม่จำเป็นต้องอยู่หน้าชั้นเสมอไป ผู้สอนอาจจะนั่งอยู่ท่ามกลางผู้เรียนเพื่อให้คำปรึกษาแนะแนวทางสภาพแวดล้อมเช่นนี้ช่วยให้ผู้สอนมีความใกล้ชิดกับผู้เรียนมากขึ้น ทำให้ได้รู้จักอุปนิสัยตลอดจนพฤติกรรมของผู้เรียนเป็นรายบุคคลได้ดี ส่วนผู้เรียนจะลดความกลัวและมีความกล้ามากขึ้น กล้าพูด กล้าแสดงความคิดเห็น มีเจตคติที่ดีต่อผู้สอน

9. สภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่เหมาะสมจะช่วยลดความเมื่อยล้า หรือความอ่อนเพลียทางด้านสรีระของผู้เรียน เช่น การจัดโต๊ะ เก้าอี้ที่มีขนาดพอเหมาะกับร่างกายของผู้เรียน ช่วยให้การนั่งสบายสามารถนั่งได้นานๆ โดยไม่ปวดหลังการให้แสงสว่างในห้องเรียนที่เหมาะสมจะช่วยให้ผู้เรียนคลายความเมื่อยล้าของสายตา นอกจากนี้ยังเป็นการส่งเสริมพัฒนาการของผู้เรียนด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาด้วย

สรุปได้ว่า สภาพแวดล้อมในสถานศึกษาเป็นสิ่งสำคัญที่ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องให้ความสำคัญ เช่นเดียวกับงานอื่นๆ เพราะนอกจากจะมีอิทธิพลต่อทุกชีวิตในโรงเรียนแล้วยังส่งผลกระทบต่อสภาพแวดล้อมนอกสถานศึกษาและการพัฒนาชุมชนด้วย ดังนั้นสภาพแวดล้อมจึงมีความสำคัญต่อการจัดการศึกษา คือ 1) สภาพแวดล้อมในสถานศึกษาที่ดีจะต้องช่วยส่งเสริมให้การเรียนการสอนมีคุณภาพ สถานศึกษาสามารถพัฒนาคุณภาพสภาพแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้ 2) สภาพแวดล้อมที่ได้รับการพัฒนาอย่างเหมาะสม จะช่วยพัฒนาคนในสถานศึกษาได้อย่างรอบด้านทั้งในด้านความรู้ ความคิด ร่างกาย จิตใจ อารมณ์และสังคม ซึ่งเป็นที่ยอมรับกันแล้วว่า สภาพแวดล้อมในสถานศึกษา

เปรียบเสมือนครูคนหนึ่งที่สามารถให้การศึกษอบรมและขัดเกลาจิตใจของคนได้เพราะว่าคนที่อยู่ในสภาพแวดล้อมที่ดีก็จะทำให้คนนั้นมีสภาพจิตใจที่ดีไปด้วย 3)สถานศึกษาที่มีสภาพแวดล้อมที่ดีจะเป็นแบบอย่างที่ดีในการพัฒนาสภาพแวดล้อมในชุมชน เป็นสถานที่ที่มีคุณค่าของชุมชน ส่งผลให้ทุกคนเกิดความภูมิใจเพิ่มความสนใจในการศึกษาและการเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

1.3 ประเภทของสภาพแวดล้อมในโรงเรียน

สำหรับประเภทของสภาพแวดล้อมในสถานศึกษานั้น มีนักวิชาการหลายคน ได้แก่ นพรัตน์ สายลุน (2546, น. 60-68) ธเนศ ขำเกิด (2544, น. 47-51) และกรมสามัญศึกษา (อ้างถึงใน เรณู ครุฑไทย, 2542, น. 26) ได้แบ่งประเภทของสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาออกเป็น 3 ประเภท ดังนี้

1. สิ่งแวดล้อมทางกายภาพ ได้แก่ สภาพแวดล้อมที่เป็นวัตถุทั้งหลาย เช่น บริเวณโรงเรียน อาคารเรียน อาคารประกอบ ห้องเรียน ห้องน้ำ ห้องส้วม ห้องประกอบ ครุภัณฑ์และวัสดุ อุปกรณ์ต่างๆ สิ่งทั่วถึงถึงลักษณะสิ่งแวดล้อมทางกายภาพที่ดี ได้แก่ ความชุ่มชื้น การถูกสุขลักษณะ ความร่มรื่น ความสวยงาม ความสะอาด ความเป็นระเบียบ ความสะดวก ฯลฯ การที่จะจัดสภาพของปัญหาหรือความจำเป็นต่างกัน ขึ้นอยู่กับแนวคิดและดุลยพินิจของบุคลากรภายในโรงเรียนนั้นๆ ที่จะสร้างสรรค์ให้เกิดขึ้นแต่ก็ควรอยู่ภายใต้หลักการของ “การร่วมคิดร่วมทำ” ซึ่งเป็นการส่งเสริมความรู้สึที่ดี ความรู้สึกของการมีส่วนร่วม ความรู้สึกของการเป็นเจ้าของ โดยเฉพาะนักเรียน ซึ่งเป็นหัวใจหลักของการจัดการศึกษา ผู้บริหารและครูอาจารย์ควรยอมรับว่า นักเรียนทุกคนมีความสามารถ และเป็นส่วนหนึ่งของโรงเรียนที่มีความรักความผูกพัน และปรารถนาที่ต่อโรงเรียนภายใต้การแนะนำของผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษา

2. สิ่งแวดล้อมทางวิชาการ ได้แก่ สภาพแวดล้อมทางวิชาการ คือ การจัดการเรียน การสอน ทั้งในและนอกห้องเรียนตลอดจนการจัดการบริการเพื่อส่งเสริมสนับสนุนวิชาการต่างๆ และประสบการณ์ให้มากที่สุดโดยปราศจากบรรยากาศแห่งความกลัว และหวาดวิตกกังวล ทุกคนพูดเป็นเสียงเดียวกันว่า อยากรมาโรงเรียน การจัดสภาพแวดล้อมทางวิชาการที่ส่งเสริมให้เกิดบรรยากาศดังกล่าวได้แก่ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ตรงตามวัตถุประสงค์ ส่งเสริมความสามารถของแต่ละบุคคลเน้นให้นักเรียนเป็นศูนย์กลางในการเรียนการสอน แล้วดำเนินกิจกรรมเป็นไปด้วยความเป็นกันเองให้เกียรติซึ่งกันและกัน ส่งเสริมการเรียนเป็นกลุ่มช่วยกันคิดช่วยกันทำ ระหว่างครูผู้สอนและผู้เรียน จะทำให้ทุกคนมีความสุข มีความมั่นใจและตระหนักในคุณค่าของตนเอง

3. สิ่งแวดล้อมทางการบริหารจัดการ ได้แก่ การดำเนินการใดๆ ภายในโรงเรียนให้มีการปฏิบัติงานสำเร็จด้วยความร่วมมือร่วมใจของบุคลากร ซึ่งสังเกตได้จากการดำเนินงานอย่างมีระบบ ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ช่วยเหลือเกื้อกูลกัน รักใคร่กลมเกลียวกัน ลักษณะการบริหารจัดการที่ก่อให้เกิดบรรยากาศที่ดีนั้น เริ่มตั้งแต่การกำหนดนโยบาย ควรให้บุคลากรในโรงเรียนมีส่วนร่วม มีการ

นำข้อมูลจากการสำรวจสภาพปัญหาในปัจจุบันมากำหนดเป็นนโยบาย ในการแก้ปัญหาและพัฒนางานของโรงเรียน การมอบหมายงานแล้วติดตามดูแล ช่วยเหลือ ถามไถ่ ดูแลความเหน็ดเหนื่อย ยกย่องชมเชย มีการสร้างขวัญกำลังใจ จัดสวัสดิการไว้หลายรูปแบบ การจัดบรรยากาศทั้งกายภาพ วิชาการ และการบริหารจัดการต่างก็เอื้อซึ่งกันและกันซึ่งโรงเรียนควรตระหนักและสร้างเสริมให้เกิดขึ้นเพื่อให้โรงเรียนเป็นวิมานที่น่าอยู่ น่าเรียนแล้วทุกคนจะอยู่อย่างมีความสุข

สรุปได้ว่า ประเภทของสภาพแวดล้อมในโรงเรียนแบ่งออกได้เป็น 3 ประเภท คือ สภาพแวดล้อมทางด้านกายภาพ สภาพแวดล้อมทางวิชาการ และสภาพแวดล้อมด้านบริหารจัดการ ซึ่งมีผลต่อการเรียนรู้และพัฒนาการของผู้เรียนในด้านต่างๆ รวมไปถึงความสัมพันธ์ของบุคลากรภายในโรงเรียนด้วย จากข้อมูลดังกล่าวจึงมีผลทำให้ผู้ศึกษาสนใจที่จะศึกษาแบบเจาะลึกลงไปทั้ง 3 ประเภท

1.4 การจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียน

1.4.1 ผู้บริหารกับการจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียน

วิโรจน์ สารรัตนะ (2545, น. 18) กล่าวว่า ในการบริหารงานองค์กรนั้น ผู้บริหารจะต้องเผชิญกับสภาพแวดล้อมขององค์กร 2 ลักษณะ คือ สภาพแวดล้อมภายนอกและสภาพแวดล้อมภายใน ดังนี้

สภาพแวดล้อมภายนอก หมายถึง พลังภายนอกที่ส่งผลกระทบต่อองค์กร จำแนกเป็นสภาพแวดล้อมทั่วไป ซึ่งมักประกอบด้วย การเปลี่ยนแปลงเคลื่อนไหวในด้านต่างๆ เช่น ด้านเทคโนโลยี ด้านเศรษฐกิจ ด้านการเมืองและกฎหมาย ด้านวัฒนธรรมสังคมและด้านความเป็นสากล ซึ่งผู้บริหารจะต้องวิเคราะห์และศึกษาปัญหาขององค์กร เช่น ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการตัดสินใจ การวางแผน การจัดระบบควบคุม หรือรูปแบบความเป็นผู้นำ เป็นต้น

สภาพแวดล้อมภายใน หมายถึง สภาพที่ดำรงอยู่ภายในองค์กรบางครั้งอาจเรียกว่า วัฒนธรรมองค์กร ประกอบด้วยค่านิยม ข้อตกลงเบื้องต้น ความเชื่อ บรรทัดฐานที่คนในองค์กรยึดถือร่วมกัน ที่จะทำให้เกิดพฤติกรรมที่มีผลสำคัญต่อประสิทธิผลขององค์กรจำแนกออกเป็น 3 ด้าน คือ

1. ด้านที่เป็นตัวส่งเสริมต่อการบรรลุเป้าหมายขององค์กร
2. ด้านที่เป็นที่แพร่หลายในองค์กร
3. ด้านที่คนในองค์กรให้การยอมรับ ซึ่งแสดงให้เห็นว่า วัฒนธรรมองค์กร

จะมีผลในทางบวกต่อความมีประสิทธิภาพขององค์กร หรืออาจส่งผลทางลบหากวัฒนธรรมนั้นแพร่หลายแล้วไม่เป็นที่ยอมรับผู้บริหารโรงเรียนกับการเสริมสร้างวัฒนธรรมและบรรยากาศขององค์กร การสร้างวัฒนธรรมและบรรยากาศขององค์กรต้องอาศัยผู้นำที่เอาใจใส่ต่อวิถีชีวิตขององค์กร

นอกจากนี้ บรรยากาศถือเป็นเรื่องสำคัญที่โรงเรียนจะต้องทำให้เกิดบรรยากาศที่ดีในโรงเรียน (หน่วยศึกษานิเทศก์ อ้างถึงใน วสันต์ ปัญญา, 2544, น. 14) กล่าวว่าการบรรยากาศองค์การที่ดี หมายถึง ความรู้สึกที่บุคลากรทุกคนในโรงเรียน รวมทั้งผู้เรียน มีต่อโรงเรียน ได้แก่ ความประทับใจ พอใจ อบอุ่นใจ รู้สึกเป็นเจ้าของและภาคภูมิใจที่ได้เป็นสมาชิกของโรงเรียนจึงได้จัดแบ่งประเภทของบรรยากาศในโรงเรียนออกเป็น 2 ประเภทคือ

1. บรรยากาศที่ดีหรือบรรยากาศแบบเปิด เป็นบรรยากาศแห่งความร่วมมือมีการให้เกียรติแก่กันและกัน ให้ความเชื่อถือ ไว้วางใจมีความเกรงใจ มีความพึงพอใจในงาน ไม่มีการขัดขวาง ทุกคนมีความรู้สึกความเป็นเจ้าของและมีขวัญกำลังใจที่ดีในการทำงานซึ่งจัดว่าบรรยากาศประเภทนี้เป็นบรรยากาศที่พึงประสงค์

2. บรรยากาศที่ไม่ดีหรือบรรยากาศแบบปิด เป็นบรรยากาศแบบตัวใครตัวมันขาดการให้เกียรติซึ่งกันและกัน ขาดความเกรงใจความร่วมมือ แต่ละคนไม่พึงพอใจในงานและสภาพของการทำงาน มีการขัดขวาง ขาดความรู้สึกในการเป็นเจ้าของร่วมกัน และขาดขวัญและกำลังใจในการทำงานร่วมกัน

วิโรจน์ สารรัตน์ (2545, น. 30-31) กล่าวว่า บรรยากาศองค์การ หมายถึง คุณภาพของสภาพแวดล้อมองค์การโดยรวม ซึ่งรวมทั้งตัวบุคคล อาคารสถานที่ และสถานที่ตั้งโรงเรียน เป็นต้น ผู้บริหารโรงเรียนพึงส่งเสริมบรรยากาศองค์การแบบเปิดมากกว่าบรรยากาศแบบปิด ซึ่งเป็นบรรยากาศที่ผู้บริหารรับฟังความคิดเห็นหรือ ข้อเสนอแนะของครู ให้ความจริงจัง ให้การยกย่องนับถือ ให้การสนับสนุนต่อการพัฒนาวิชาชีพ และให้ความเป็นอิสระในการทำงาน

จากข้อความดังกล่าวสรุปได้ว่า ผู้บริหารองค์กร ต้องเสริมสร้าง สภาพแวดล้อมในองค์กร วัฒนธรรมและบรรยากาศขององค์กร ต้องเอาใจใส่ต่อวิถีชีวิตองค์การ เสริมสร้างความเป็นหมู่คณะ ส่งเสริมบรรยากาศการทำงาน กำหนดความคาดหวังหรือเป้าหมายการทำงาน ส่งเสริมบรรยากาศความไว้วางใจซึ่งกันและกัน ส่งเสริมบรรยากาศความเชื่อมั่น สนับสนุนปัจจัยที่เป็นวัตถุประสงค์บรรลุความเป็นพื้นฐานในองค์ความรู้ ส่งเสริมความภาคภูมิใจในสถาบัน ส่งเสริมการยอมรับนับถือซึ่งกันและกัน ส่งเสริมความเอาใจใส่ดูแล มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ปกป้องสิ่งที่คิดเห็นที่สำคัญ ส่งเสริมการสืบทอดประเพณีและส่งเสริมการสื่อสารที่ีระหว่างกัน

1.4.2 แนวการจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียน

รวีวรรณ ชินะตระกูล (2540, น. 101-107) การจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียน มีความสัมพันธ์กับชีวิตประจำวันของนักเรียน ครูและทุกคนในโรงเรียนมาก การจัดสภาพแวดล้อมโรงเรียนให้ถูกสุขลักษณะ ปลอดภัย เอื้อต่อการเรียนการสอน และสร้างเสริมความสัมพันธ์ที่ีระหว่างบุคคลในโรงเรียน การจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนเป็นส่วนหนึ่งของงานอนามัยโรงเรียน โดยมุ่งเน้นการสุขภาพิบาลโรงเรียน อันหมายถึง การจัดควบคุม ดูแล ปรับปรุงสิ่งแวดล้อมต่างๆ ในโรงเรียนให้อยู่

ในสภาพที่ดีและถูกสุขลักษณะ เพื่อช่วยให้สามารถป้องกันโรคภัยไข้เจ็บแก่นักเรียน ช่วยลดอุบัติเหตุที่จะเกิดขึ้น ทั้งยังช่วยให้นักเรียนมีสุขภาพอนามัยที่ดี ตลอดจนสุขนิสัยที่ดี ซึ่งในการจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนให้ถูกสุขลักษณะนั้นควรคิดถึงสิ่งเหล่านี้เป็นหลัก คือ

1. สิ่งแวดล้อมหรือความเป็นอยู่ที่ถูกสุขลักษณะในโรงเรียนย่อมมีอิทธิพลต่อสุขภาพทั้งทางร่างกายและจิตใจของเด็กเป็นอย่างมาก
2. การศึกษาจัดเป็นกระบวนการที่เกี่ยวข้องกันระหว่างผู้เรียนและสภาพแวดล้อม ทั้งนี้เพราะตลอดเวลาที่เด็กอยู่ในโรงเรียน เด็กจะต้องประสบกับสิ่งแวดล้อมและสนองตอบต่อสิ่งแวดล้อมต่างๆ อยู่เสมอ
3. โดยธรรมชาติแล้วสิ่งแวดล้อมย่อมมีทั้งให้คุณและให้โทษปะปนกันอยู่ถ้าหากโรงเรียนจัดสิ่งแวดล้อมไม่ดีย่อมจะมีผลเสียหายเกิดขึ้นกับเด็กอย่างแน่นอน
4. ผู้เรียนสามารถเรียนรู้จากเหตุการณ์และสิ่งแวดล้อมได้ตลอดเวลา การจัดสิ่งแวดล้อมและความเป็นอยู่ต่างๆ ภายในโรงเรียนถูกสุขลักษณะ เป็นสิ่งสำคัญมากในการจัดการศึกษาให้แก่เด็ก เพราะตามปกติสิ่งแวดล้อมต่างๆ ย่อมเป็นอุปกรณ์การสอนอยู่แล้วในตัว
5. ครูเป็นสิ่งแวดล้อมที่สำคัญต่อนักเรียนมากที่สุด เพราะครูเป็นสิ่งแวดล้อมทางด้านวัตถุ จิตใจของเด็ก ยิ่งไปกว่านั้นเด็กๆ จะเรียนและเลียนแบบจากครูอยู่เสมอความมุ่งหมายในการจัดสภาพแวดล้อมโรงเรียนที่ถูกสุขลักษณะเพื่อประโยชน์ 5 ประการ

- 5.1 ส่งเสริมสุขภาพทางด้านร่างกายให้นักเรียน
- 5.2 ส่งเสริมบรรยากาศทางด้านจิตใจและอารมณ์ที่ดีให้นักเรียน
- 5.3 ส่งเสริมให้นักเรียนปลอดภัยจากโรคภัยไข้เจ็บ และอุบัติเหตุต่างๆ
- 5.4 ส่งเสริมการจัดการบริหารสุขภาพและการสอนสุขศึกษา
- 5.5 เป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียน ผู้ปกครองและชุมชน

เนื่องจากการจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนมีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพของการจัดการศึกษาในโรงเรียน และสภาพแวดล้อมของชุมชนหรือสังคม ทั้งทางตรงและทางอ้อม ดังนั้นจากที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้น การบริหารงานด้านการจัดสภาพแวดล้อมโรงเรียนจึงนับเป็นสิ่งจำเป็นและสำคัญยิ่ง ผู้บริหารจะต้องจัดการและบริหารให้สภาพแวดล้อมโรงเรียนมีบรรยากาศแห่งความเป็นมิตร มีความรู้สึกเอื้ออาทรต่อกัน ร่วมมือกันทำงาน มีส่วนร่วมในการคิดและมีความรู้สึกเป็นเจ้าของงานร่วมกัน มีการจัดและบริหารอาคารสถานที่ให้เอื้ออำนวยต่อการบริหารการเรียนการสอน และการจัดกิจกรรมนักเรียน

สภาพแวดล้อมทางกายภาพของโรงเรียนเป็นสิ่งแวดล้อมที่ผู้เรียนได้สัมผัสอยู่ตลอดเวลาที่อยู่ในโรงเรียน ดังนั้น จึงมีความจำเป็นที่จะต้องจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพให้เหมาะสมซึ่งจะมีผลทำให้ผู้เรียนมีสุนทรียภาพ มีจินตนาการ ความคิดสร้างสรรค์ รวมทั้งมีผลต่อ

พัฒนาการทุกด้าน ทั้งพัฒนาการทางด้านร่างกาย สังคม อารมณ์ สภาพแวดล้อมทางกายภาพที่เหมาะสมที่ควรจัดให้มีขึ้น เช่น การจัดให้มีสวนหย่อม น้ำพุ มีการปลูกต้นไม้ใหญ่เพื่อให้ร่มเงา มีมุมพักผ่อนรอบๆ บริเวณโรงเรียนเพียงพอกับจำนวนผู้เรียน มีสนามเด็กเล่น ค่าขวัญ รวมไปถึงการจัดห้องเรียนห้องปฏิบัติการให้สะอาด มีระเบียบมีแสงสว่างเพียงพอ ไม่มีเสียงรบกวน อุปกรณ์เครื่องใช้ในห้องเรียนครบถ้วน และเหมาะสมกับสภาพการเรียนรู้ นอกจากนั้นครูควรเป็นสภาพแวดล้อมทางกายภาพที่ดีของนักเรียนด้วยการมีบุคลิกที่ดี ใบหน้ายิ้มแย้ม แจ่มใส เป็นมิตร เป็นแบบอย่างที่ดีให้ผู้เรียน แต่งกายสะอาด เรียบร้อย สวยงาม สมวัย สิ่งสำคัญอีกประการหนึ่งในการจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพในโรงเรียน ก็คือต้องคำนึงถึงการส่งต่อการเรียนรู้ที่จะเกิดขึ้นกับผู้เรียน ทั้งด้านการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาความรู้ ความสามารถ ทั้งด้านอารมณ์ สังคม ฉะนั้นการจัดสภาพในโรงเรียนที่เหมาะสมจึงควรมีลักษณะสวยงาม ร่มรื่น และเอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียนด้วย แนวการจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนมีดังนี้

1. แนวการจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพในห้องเรียน

การจัดสิ่งแวดล้อมทางกายภาพในห้องเรียน ไม่มีรูปแบบและองค์ประกอบที่แน่นอน ครูผู้สอนครูประจำชั้น สามารถจัดได้ตามความเหมาะสม แต่อย่างไรก็ตามควรคำนึงถึงสิ่งต่างๆ ต่อไปนี้

- 1.1 จัดแสงสว่างให้พอเพียงเพราะนักเรียนจะต้องใช้สายตาในการอ่านและเขียนหนังสืออยู่เสมอ
- 1.2 จัดห้องเรียนให้สะอาดและมีระเบียบ จำทำให้ห้องเรียนน่าอยู่และเป็นการฝึกลักษณะนิสัยของนักเรียนด้วย
- 1.3 ห้องเรียนต้องปราศจากเสียงรบกวนจากภายนอก
- 1.4 จัดอุปกรณ์การเรียนการสอนให้พอเหมาะ และอุปกรณ์ทุกชิ้นต้องมีประโยชน์ที่จะใช้ในการจัดการเรียนการสอน
- 1.5 โต๊ะครูต้องจัดวางในตำแหน่งที่จะมองเห็นนักเรียนได้ทั่วถึงและไม่เกะกะ
- 1.6 ตู้หรือชั้นวางของสำหรับเก็บของครูและนักเรียน ควรจัดให้อยู่ในมุมที่เหมาะสม สะดวกแก่การนำสิ่งของเหล่านั้นออกมาใช้
- 1.7 กระดานชอล์ก ควรมีขนาด กว้าง ยาว พอสมควร สีที่ใช้ควรเป็นสีเขียวแล้วต้องให้นักเรียนมองเห็นได้อย่างชัดเจน
- 1.8 โต๊ะ เก้าอี้นักเรียนควรมีน้ำหนักและขนาดที่เหมาะสม สะดวกต่อการเคลื่อนย้าย เพื่อให้เหมาะสมต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

1.9 ป้ายนิเทศจัดติดไว้ที่ผนังห้องตามจุดที่เหมาะสมและควรจัดให้ครบทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ มีการเปลี่ยนแปลงไปตามเนื้อหาที่กำลังเรียน

1.10 มุมแสดงผลงานนักเรียน ควรจัดให้มีมุมนี้เพื่อให้นักเรียนได้ภูมิใจในความสำเร็จของตนเอง ในขณะที่เดียวกันก็ได้ศึกษางานของผู้อื่นด้วย

1.11 มุมเสริมความรู้ เช่น มุมหนังสือ มุมประสบการณ์ เพื่อให้นักเรียนได้มีโอกาสเรียนรู้ ได้ตลอดเวลา และควรให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการจัดเพื่อให้นักเรียนได้รู้สึกเป็นเจ้าของ และใช้อย่างทะนุถนอม

1.12 ต้องมีความปลอดภัยและเหมาะสมกับจำนวนนักเรียนในห้องเรียน จะต้องปราศจากสิ่งที่เป็นอันตราย เช่น ของมีคม พื้นชำรุด เป็นต้น และขนาดของห้องต้องเหมาะสมที่ ต้องให้นักเรียนเคลื่อนไหว และปฏิบัติกิจกรรมได้สะดวก

1.13 ตัวครู ถือว่าเป็นสิ่งสำคัญที่สุด สำหรับนักเรียนสภาพทางกายภาพของครูจึงต้องจัดให้ดูดีที่สุด ได้แก่ ใบหน้าที่ยิ้มแย้มแจ่มใส ลักษณะท่าทางที่สง่า มั่นใจในตนเอง แต่งกายสะอาด เรียบร้อยสวยงามเสมอ

2. แนวการจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพในบริเวณโรงเรียน

จากข้อความที่ว่า “บริเวณโรงเรียนทั้งหมดคือ ห้องเรียนของเด็ก” แสดงให้เห็นว่าบริเวณโรงเรียนทั้งหมด จะต้องถูกจัดสิ่งแวดล้อมเพื่อส่งเสริมให้เด็กเกิดการเรียนรู้และมีพัฒนาการที่ดี จึงขอเสนอแนะแนวทางการจัดสิ่งแวดล้อมทางกายภาพภายในบริเวณโรงเรียน ดังนี้

2.1 การจัดสิ่งแวดล้อมเพื่อให้โรงเรียนเป็นสถานที่ที่น่าอยู่ ได้แก่ การจัดสภาพแวดล้อมให้สวยงาม สะอาด ร่มรื่น มีระเบียบ ด้วยวิธีการต่างๆ เช่น จัดสวนหย่อมอุทยานแห่งการศึกษา ปลูกไม้ยืนต้น สร้างบ่อบัว จัดที่นั่งพักผ่อน ที่อ่านหนังสือ

2.2 การจัดสิ่งแวดล้อมเพื่อสนับสนุนการเรียนการสอน ได้แก่ การจัดสถานที่เพื่อดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เช่น สนามกีฬา สนามเด็กเล่น ป้ายชื่อ ป้ายคำขวัญ สนามฝึกฝนร่างกาย สนามคณิตศาสตร์ สวนกิจกรรมทางวิทยาศาสตร์

2.3 การจัดสิ่งแวดล้อมเพื่อความสะอาด ได้แก่ การอำนวยความสะดวกให้แก่ครู ผู้ปกครอง เช่น ทำถนนเชื่อมระหว่างอาคารต่างๆ เพื่อให้การเดินทางได้สะดวก จัดจุดขยะชนิดต่างๆ ไว้ในบริเวณที่เหมาะสม

2.4 การจัดสิ่งแวดล้อมเพื่อความปลอดภัย ได้แก่ การกำจัดสิ่งต่างๆ ที่เป็นอันตราย มิให้เกิดขึ้นแก่นักเรียนเช่น การดูแลสภาพอาคาร การจัดคมนาคมให้เป็นระบบ การทำรั้ว การทำทางระบายน้ำ

2.5 อื่นๆ ตามความเหมาะสมของสภาพแต่ละโรงเรียน

3. แนวการจัดสภาพแวดล้อมทางสังคมในโรงเรียน

การจัดสภาพแวดล้อมทางสังคมในโรงเรียน คือ การจัดให้โรงเรียน

ปราศจาก สิ่งที่เป็นมลพิษอบายมุข การแบ่งแยก การลงโทษทางกายและจิตใจ สมาชิกทุกคน ทุกเพศ ทุกวัย ทุกกลุ่ม ในโรงเรียนอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข โรงเรียนตระหนักในความสำคัญเน้นการจัด สภาพแวดล้อมทางสังคม และบรรยากาศที่อบอุ่นเป็นมิตร ทั้งในลักษณะที่ครูแสดงออกถึงความสนใจ นักเรียนอย่างจริงจัง พร้อมทั้งจะช่วยเหลือ เอาใจใส่นักเรียนทุกคนอย่างเท่าเทียม และทั่วถึง ทำให้นักเรียนรู้สึกว่าคุณครูมีความรัก ความเมตตา และหวังดีอย่างจริงจัง ครูใช้คำพูดในเชิงสร้างสรรค์ หลีกเลี่ยงการใช้ความรุนแรงและเข้มงวด มีความเข้าใจเอื้ออาทร ให้คำปรึกษาและแก้ปัญหาให้กัน และกันอย่างจริงจัง ทำให้เกิดการเรียนรู้ร่วมกันอย่างมีความสุขทุกคนในโรงเรียน รักโรงเรียนอยากมา โรงเรียนและอยากเรียนรู้ร่วมกัน สิ่งที่ทำให้เกิดสภาพแวดล้อมทางสังคมที่ดี มี 4 ประเภท

1. บุคลิกลักษณะ และพฤติกรรมของครู ครูเป็นบุคคลสำคัญมากที่สุด ในโรงเรียนเพราะเป็นผู้ใกล้ชิดกับนักเรียน เป็นที่พึ่งพา เป็นที่ปรึกษาเป็นแบบอย่างที่ดี ครูจึงควรมีบุคลิก ลักษณะที่เหมาะสมเช่น แสดงความเป็นมิตร ยิ้มแย้ม แจ่มใส ร่าเริง อารมณ์ขัน สนุกสนานน่าเสียง นุ่มนวล สุภาพอ่อนโยน แต่งกายเรียบร้อยมีความเมตตาปราณี และยุติธรรม เป็นกลาง
2. ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลในโรงเรียน มีความสำคัญเพราะเป็น แบบอย่างความสัมพันธ์ให้กับเด็ก เช่น ความสัมพันธ์ระหว่างผู้บริหารและคณะครู ความสัมพันธ์ ระหว่างครูกับครู ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน ความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับนักเรียน
3. กิจกรรมในโรงเรียน โรงเรียนเป็นสถานที่ที่นักเรียนใช้เวลาอยู่มากที่สุดในหนึ่งวัน ดังนั้นโรงเรียนจึงเป็นแหล่งที่นักเรียนอยู่แล้วสุขภาพ สบายใจ มีความปลอดภัย โรงเรียน สามารถจัดกิจกรรมหรือโครงการตอบสนองตามความต้องการของนักเรียน เช่น กิจกรรมสร้างความ อบอุ่น มั่นใจ กิจกรรมให้ความรู้ความเข้าใจ
4. บทบาทของชุมชน ชุมชนเป็นส่วนหนึ่งที่มีบทบาทช่วยในการสร้าง บรรยากาศสภาพแวดล้อมทางสังคมที่สันติในโรงเรียนเพราะชุมชนมีความเกี่ยวพันอย่างใกล้ชิดกับ โรงเรียนและมีอิทธิพลต่อนักเรียน ถ้าครอบครัวดี ชุมชนดีจะพื้นฐานที่ช่วยหล่อหลอมลักษณะต่างๆ ที่ดีให้แก่ตัวเด็ก

1.5 สภาพแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้

การเรียนรู้เกิดขึ้นได้ตลอดเวลาจึงจำเป็นต้องมีสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ การเรียนรู้เกิดขึ้นได้โดยอาศัยปัจจัยต่างๆ เมื่อเกิดการเรียนรู้แล้ว ผู้เรียนสามารถปรับเปลี่ยนพฤติกรรม จากที่เป็นอยู่ ตามสิ่งที่ได้เรียนรู้ ทำให้เกิดองค์ความรู้ใหม่ มีการเปลี่ยนแปลง ทักษะ ทักษะคติหรือ พัฒนาความรู้ โดยมีนักวิชาการและนักวิจัยหลายท่านได้กล่าวถึงสภาพแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้ไว้ดังนี้

1.5.1 การเรียนรู้

การเรียนรู้ (Learning) การศึกษาเป็นกระบวนการที่ต่อเนื่องกันตลอดชีวิต การเรียนรู้ไม่ได้เกิดขึ้นเฉพาะในโรงเรียนแต่จะเกิดขึ้นตลอดเวลา ทุกหนทุกแห่ง ทุกสถานการณ์ ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาควรตระหนักในเรื่องนี้ให้มาก กล่าวคือ ต้องเข้าใจ เกี่ยวกับธรรมชาติของผู้เรียน เช่น รู้เข้าใจพื้นเพเดิม ความสนใจ ความสามารถและความต้องการของผู้เรียน พร้อมทั้งตระหนัก ในความแตกต่างดังกล่าวด้วย

ธีระ รุญเจริญ (อ้างถึงในวิภา ร่วมโพธิ์รี, 2553, น. 37) ให้ความหมายไว้ว่า การเรียนรู้ หมายถึง การที่ผู้เรียนสามารถเปลี่ยนพฤติกรรมไปเป็นอย่างอื่น เช่น เปลี่ยนจากการไม่รู้ไปเป็นรู้ จากการทำไม่ได้เป็นได้ หรือเปลี่ยนจากการชอบเป็นไม่ชอบ หรือจากการไม่ชอบเป็นชอบ การเรียนรู้เป็นการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมจากประสบการณ์ トラบไต่ที่ยังไม่มีการเปลี่ยน พฤติกรรมการเรียนรู้จะไม่เกิดขึ้น

สุชาติดา บวรกิตติวงศ์ (2546, น. 281) ให้ความหมายไว้ว่า การเรียนรู้ หมายถึง การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมและทัศนคติ ถ้าครูสามารถทำให้เด็กเกิดการเปลี่ยนแปลงทั้งในด้าน พฤติกรรมที่แสดงออกและความรู้สึกนึกคิดที่ดีขึ้น ถือว่าเกิดการเรียนรู้

อาลัน ทอมัส (อ้างถึงในวิชัย ต้นศิริ 2549, น. 280-282) กล่าวว่า การเรียนรู้ เป็นกระบวนการเกิดขึ้นโดยแท้จริงในแต่ละบุคคลและอาจเกิดขึ้นตามธรรมชาติโดยไม่มีผู้ใดจัดแต่ การศึกษา จะต้องมีการจัดและมีเป้าหมายในผลลัพธ์ที่เกิดขึ้น การศึกษาอาจเกิดขึ้นโดยไม่มีผลให้เกิด การเรียนรู้ก็ได้ และการเรียนรู้อาจเกิดขึ้นโดยไม่มีการจัดก็ได้ ซึ่งคุณลักษณะของการเรียนรู้ สรุปได้ ดังนี้

1. การเรียนรู้คือ การปฏิบัติ (Learning is Action) ในความหมายเดียวกับ จอห์น ดิวอี้ ที่กล่าวว่า “Learning is by doing” จะเรียนรู้ได้ต้องปฏิบัติหรือลงมือกระทำ ไม่ว่าจะ เป็นการทดลองในห้องปฏิบัติการหรือทำงานในภาคสนาม
2. การเรียนรู้เป็นเรื่องส่วนบุคคล (Learning is individual) การเรียนรู้เป็น แต่ละบุคคล เราจะแทนกันมิได้ และสิ่งที่เราเรียนรู้ทำให้เป็นสิ่งที่เราเป็น “ทุกครั้งที่เราเรียนอะไรโดย อิสระของเราเองเรากำลังสร้างตัวตนของเราขึ้นใหม่”
3. การเรียนรู้เกิดจากอิทธิพลของผู้อื่น (Learning is influenced by other people) เราเรียนรู้จากสิ่งแวดล้อมและอิทธิพลของผู้ที่รอบข้างเรา บุคคลเหล่านี้มีอิทธิพลหรือมีส่วน ทำให้เราเกิดการเรียนรู้
4. การเรียนรู้ หรือการตอบสนองต่อสิ่งเร้า (Learning is a response to stimuli) มีสองปัจจัยคือ เกิดจากแรงขับภายในของเรา และการตอบสนองต่อสิ่งเร้าภายนอก

5. การเรียนรู้เกิดขึ้นตลอดชีวิต (Learning is lifelong) มนุษย์เรียนรู้ได้ตลอดชีวิต เงื่อนไขสำคัญคือ การพัฒนา “วุฒิภาวะ” (Maturity) ของแต่ละคนถึงขั้นที่จะสามารถรับผิดชอบการเรียนรู้ของตนเองได้ ตามคติของชาวพุทธ เราเป็นหนี้ชาติตอภพก่อนๆ ในสิ่งที่เราคิด เราเป็นปัจจุบัน และเราสามารถพัฒนาตนเองไปได้หลายชาติภพ

6. การเรียนรู้หวนกลับคืนไม่ได้ (Learning is Lifelong) เมื่อมนุษย์เรียนรู้อะไรแล้ว เราจะลบการเรียนรู้ออกจากความจำของผู้นั้นไม่ได้ เหมือนเรื่องอดัมและอีฟในสวนสวรรค์ของอีเดน เมื่ออดัมและอีฟรู้เกี่ยวกับตัวตนของเขาด้านตัณหาแล้ว เราจะให้ทั้งสองกลับไปตั้งต้นใหม่เหมือนคนไม่รู้คงทำไม่ได้

7. การเรียนรู้ใช้เวลา (Learning Takes Time) การเรียนรู้ใช้เวลา บางเรื่องกว่าจะเข้าใจได้ต้องการประสบการณ์อันยาวนาน บางเรื่องอาจใช้เวลาสั้นๆ แต่การเรียนรู้ที่มีผลระยะยาวเป็นเรื่องที่ต้องใช้เวลา

8. การเรียนรู้บังคับกันไม่ได้ (Learning cannot be coerced) การเรียนรู้นั้นใช้วิธีการบังคับไม่ได้ ไม่มีใครบังคับให้ใครเรียนรู้ได้ต้องเกิดจากตนเอง

วินัย วีระพัฒนานนท์ (2546, น. 46-49) กล่าวว่า ความรู้เกิดขึ้นได้โดยวิธีการต่างๆ ดังนี้

1. ประสบการณ์ตรง (Experience) คนเราสามารถที่จะเรียนรู้ได้โดยการกระทำด้วยตนเอง การเรียนรู้ในลักษณะนี้เกิดขึ้นจากการได้พบเห็นความเป็นไปในลักษณะต่างๆ ของธรรมชาติหรือสิ่งแวดล้อมโดยตรง ด้วยระบบประสาทสัมผัสทั้ง 5 คือ การได้เห็น ได้ยิน ได้สัมผัส ได้กลิ่น และการชิมรส

2. การบอกเล่าจากผู้รู้ (Authority) ปกติแล้วมนุษย์เราไม่สามารถจะเรียนรู้ได้โดยตรงจากการกระทำหรือจากสิ่งแวดล้อมได้ในทุกๆ เรื่อง จึงต้องอาศัยการเรียนรู้จากผู้รู้หรือผู้ที่มีประสบการณ์มาก่อน ด้วยการอ่านหนังสือจากผู้รู้เขียนไว้ หรือจากการบอกเล่าของผู้รู้เอง การเรียนรู้โดยวิธีนี้เป็นแหล่งความรู้ที่สำคัญที่ทำให้มนุษย์มีความรู้อย่างกว้างขวางและทันสมัย

3. วิธีอนุมาน (Deductive Reasoning) การเรียนรู้วิธีนี้เป็นกระบวนการหาเหตุผลมายืนยันในกฎ ทฤษฎี หรือสิ่งใดสิ่งหนึ่ง เช่น การพิสูจน์ทฤษฎีต่างๆ

4. วิธีอุปมาน (Inductive Reasoning) กระบวนการเรียนรู้โดยวิธีนี้กลับกันกับวิธี อนุมาน กล่าวคือ วิธีนี้มีได้ตั้งเป็นกฎทฤษฎีเอาไว้ก่อน แต่เป็นวิธีการหาเหตุผลเสียก่อนแล้วจึงสรุปเป็นทฤษฎีออกมา

5. วิธีวิทยาศาสตร์ (Scientific Approach) การเรียนรู้โดยวิธีวิทยาศาสตร์คือการนำเอาวิธี อนุมาน และอุปมาน มารวมเข้าด้วยกัน เพื่อการพิสูจน์ตั้งทฤษฎีขึ้นมา กระบวนการทางวิทยาศาสตร์มีดังนี้

- 5.1 การตั้งปัญหา
- 5.2 การตั้งสมมติฐาน
- 5.3 การอนุมาน
- 5.4 การเก็บรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล
- 5.5 ยืนยันหรือปฏิเสธสมมติฐาน

6. การรู้โดยจิตใต้สำนึก (Intuitive Thinking) การเรียนรู้ด้วยวิธีนี้คือ การที่รู้ในเรื่องใดเรื่องหนึ่งขึ้นมาโดยอัตโนมัติโดยปราศจากขั้นตอนการเกิดที่แน่นอน ยังไม่สามารถวินิจฉัยได้ว่าอะไรเป็นปัจจัยให้เกิดความคิดเช่นนั้น

ฮาโรลด์ เอช. ไตตัส (Harold H. Titus, อ้างถึงใน วินัย วีระวัฒนานนท์ 2546, น. 46-49) กล่าวว่า จิตใต้สำนึกมีลักษณะ ดังนี้

1. ในความรู้ทุกชนิดจะมีจิตใต้สำนึกแฝงอยู่
2. จิตใต้สำนึกเกิดขึ้นจากประสบการณ์ในอดีตผสมกับความคิด
3. ความรู้ที่เกิดขึ้นจากจิตใต้สำนึกเป็นชนิดของความรู้ที่มีระดับสูงกว่าการเรียนรู้โดยวิธีการอื่นๆ
4. อาจทำให้เกิดปัญญารู้เห็นในสิ่งที่ไม่อาจรับรู้โดยประสาทสัมผัสธรรมดา ได้การเรียนรู้โดยจิตใต้สำนึกนับเป็นการรับรู้ขั้นสูง ซึ่งบางคนอาจมีประสบการณ์มาบ้างแล้ว เช่น บางครั้งนึกหาวิธีแก้ปัญหบางอย่างด้วยการใช้ความคิด แล้วพอถึงเวลาหนึ่งก็คิดวิธีการแก้ปัญหานั้นขึ้นมาได้โดยทันทีทันใด

7. การเรียนรู้ของมนุษย์ตามหลักพุทธธรรม การเรียนรู้ของมนุษย์เกิดจากประสบการณ์และพัฒนาการไปเป็นไปตามลำดับโดยทฤษฎีการเรียนรู้ของมนุษย์ 3 ประการ คือ

- 7.1 เกิดจากการฟัง การอ่าน การสังเกต การรับรู้ด้วยประสาทสัมผัส เรียกว่า สุตมยปัญญา
- 7.2 เกิดจากการคิดพิจารณาไตร่ตรอง อย่างมีเหตุผล เรียกว่า จินตมยปัญญา
- 7.3 เกิดจากการอบรมการฝึกปฏิบัติ เรียกว่า ภวานมยปัญญา

กิดานันท์ มลิทอง (2548, น. 24-26) กล่าวว่า การเรียนรู้เป็นกิจกรรมที่ซับซ้อน จึงทำให้มีทฤษฎีการเรียนรู้ เกิดขึ้น เพื่อนำไปใช้ศึกษาแล้วแต่กรณี ขึ้นอยู่กับสถานการณ์ การเรียนการสอน ทฤษฎีการเรียนรู้ 3 ทฤษฎี คือ กลุ่มพฤติกรรมนิยม กลุ่มพุทธินิยม และกลุ่มสร้างสรรค์นิยม

1. กลุ่มพฤติกรรมนิยม (Behaviorists) เป็นกลุ่มที่ถือว่าพฤติกรรมที่เกิดขึ้นทั้งหมดเป็นการตอบสนองต่อสิ่งเร้าภายนอก ในมุมมองของกลุ่มพฤติกรรมนิยมเชื่อว่าผู้เรียนมีการได้มาซึ่งพฤติกรรม ทักษะและความรู้ เนื่องจากการตอบสนองต่อการได้รับรางวัลและการลงโทษ โดย

ที่รางวัลในที่นี้อาจมีทั้งในเชิงบวกและเชิงลบหรือสิ่งที่เป็นแรงสนับสนุนอย่างกลางๆต่อพฤติกรรม รางวัลจะเป็นสิ่งที่ตัดสินว่าพฤติกรรมนั้นจะมีต่อไปหรือไม่ สำหรับกลุ่มพฤติกรรมนิยมนี้ การเรียนรู้ นับเป็นพฤติกรรมเชิงบวก นั่นคือ บุคคลจะมีการเรียนรู้ โดยการตอบสนองต่อสภาพแวดล้อมโดยไม่ จำเป็นต่อการเกี่ยวข้องทางจิตใจ บุคคลในกลุ่มพฤติกรรมนิยมที่สำคัญได้แก่ อีแวน พาฟลอฟ (Ivan Pavlov) บี.เอฟ.สกินเนอร์ (B.F. Skinner) และจอห์น วัตสัน (John Watson)

2. กลุ่มพุทธินิยม (Cognitivists) กลุ่มนี้มุ่งเน้นการเรียนรู้เกิดขึ้นจากปฏิบัติ กลุ่มพุทธินิยมเชื่อว่าการเรียนรู้เป็นสิ่งที่ซับซ้อนมากกว่าเรื่องของสิ่งเร้าและการตอบสนองที่ควบคุม และสังเกตได้ซึ่งเป็นการมองหาที่ง่ายเกินไป การเรียนรู้และการแก้ปัญหาจะเป็นการแสดงถึง กระบวนการทางด้านจิตใจ ที่ไม่สามารถตรวจพบได้เพียงการสังเกตเท่านั้น บุคคลในกลุ่มพุทธินิยมคน สำคัญได้แก่ เจโรม บรูเนอร์ (Jerome Bruner) และ เดวิด ออซูเบล (David Ausubel)

3. กลุ่มสร้างสรรค์นิยม (Constructivists) กลุ่มนี้จะเน้นถึงการที่ผู้เรียนสร้าง และการแปลความหมายสารสนเทศของตนเอง ผู้เรียนจะสร้างประสบการณ์การเรียนรู้ได้ด้วยสิ่งที่พบ เห็น และนั่นคือจุดหมายของการสอนซึ่งเป็นการสอนแบบการสร้างประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อให้ ผู้เรียนแปลความหมายและเกิดความเข้าใจได้ด้วยตนเองเพื่อการสั่งสมความรู้ กลุ่มสร้างสรรค์นิยมเชื่อ ว่าการเรียนรู้เกิดขึ้นได้อย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุด เมื่อผู้เรียนเข้ามามีส่วนร่วมในการกระทำที่ เกี่ยวกับบริบทที่มีความหมายต่อการเรียนรู้ของตน บุคคลที่เกี่ยวข้องกับทฤษฎีนี้ได้แก่ ฌอง ปิอาเจต์ (Jean Piaget)

สรุปว่า การเรียนรู้ที่เกิดขึ้นได้ตลอดเวลา นับตั้งแต่เกิดจนถึงบั้นปลายของ ชีวิตการเรียนรู้เกิดขึ้นได้โดยอาศัยปัจจัยต่างๆ เมื่อเกิดการเรียนรู้แล้ว ผู้เรียนสามารถปรับเปลี่ยน พฤติกรรมจากที่เป็นอยู่ ตามสิ่งที่ได้เรียนรู้ ทำให้เกิดองค์ความรู้ใหม่ มีการเปลี่ยนแปลง ทักษะ ทักษะ คติหรือพัฒนาความรู้ ความสามารถที่มีอยู่เดิม ให้เป็นไปตามแนวคิดที่ได้จากการเรียนรู้และทฤษฎีการ เรียนรู้ มี 3 กลุ่ม คือ (1) กลุ่มพฤติกรรมนิยม (Behaviorists) ดูพฤติกรรมที่เกิดขึ้นเป็นการตอบสนองต่อ สิ่งเร้าภายนอก (2) กลุ่มพุทธินิยม (Cognitivists) มุ่งเน้นว่าการเรียนรู้เกิดขึ้นจากการปฏิบัติ (3) กลุ่ม สร้างสรรค์นิยม (Constructivists) เน้นถึงการที่ผู้เรียนสร้างและการแปลความหมายสารสนเทศของ ตนเอง ผู้เรียนจะสร้างประสบการณ์การเรียนรู้ได้ด้วยสิ่งที่พบเห็นและการเข้าไปมีส่วนร่วม

1.5.2 สภาพแวดล้อมที่ส่งผลต่อการเรียนรู้

สภาพแวดล้อมที่ส่งผลต่อการเรียนรู้ กิดานันท์ มลิทอง (2548, น. 26-30) ได้กล่าวไว้ซึ่งสอดคล้องกับ Bob Miller (อ้างถึงใน วินัย วีระวัฒนานนท์ 2546, น. 73) ศาสตราจารย์ ของ มหาวิทยาลัย North Texas ได้สรุปไว้ในคำสอนวิชา “การบริหารหลักสูตรสำหรับอุดมศึกษา” ดังนี้

1. สภาพแวดล้อมในการเรียนเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนที่เห็นได้ชัดเจนที่สุด คือ สภาพห้องเรียน ซึ่งเป็นสิ่งแวดล้อมด้านกายภาพ รวมถึงสื่อการเรียนการสอน เช่น

1.1. การจัดโต๊ะเรียน ส่วนมากแล้วการจัดจะเป็นการตั้งโต๊ะแบบคู่หันเข้าด้านหน้าห้องที่ติดกระดานหรือจอภาพเพื่อสะดวกในการดูเนื้อหา

1.2 แสงสว่างภายในห้อง ถ้าแสงสว่างไม่พอจะเป็นอุปสรรคในการดูเนื้อหาบทเรียน และแสงสลัวจะทำให้เกิดความง่วงในการเรียน หรือการที่ตั้งกระดานขีดหน้าต่างจะทำให้แสงตกลงบนกระดานเกิดจุดขาวสะท้อนทำให้อ่านข้อความไม่ได้

1.3 อุณหภูมิภายในห้องเรียน ห้องเรียนที่ร้อนเกินไปหรือเย็นมากเกินไปจะเป็นอุปสรรคด้านกายภาพทำให้ความสนใจในการเรียนลดลง

1.4 เสียงรบกวนจากภายนอก ห้องเรียนที่ติดถนนใหญ่หรือสนามเด็กเล่นจะทำให้มีเสียงดังเข้ามาในห้องเรียนทำให้ผู้เรียนเสียสมาธิในการเรียน

1.5 วัสดุอุปกรณ์สื่อการเรียน ความพอเพียงของสื่อในการเรียนจะทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ไม่ว่าจะเป็นวัสดุ เช่น ตำราเรียน ของจำลอง ภาพหรืออุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ เช่น คอมพิวเตอร์ หูฟัง เนื่องจากไม่ต้องแย่งกัน

ความบกพร่องในปัจจัยของสภาพแวดล้อมในการเรียนที่กล่าวมาแล้วจะทำให้ผู้เรียนขาดสมาธิ ลดความกระฉับกระเฉง ไม่มีความกระตือรือร้นขาดความตั้งใจเรียน อันส่งผลให้การเรียนรู้หย่อนประสิทธิภาพและและไม่บรรลุถึงวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

2. ด้านจิตวิทยา ปัจจัยด้านนี้จะรวมถึงสภาพอารมณ์ของผู้เรียนในขณะที่เรียน เพราะเกี่ยวข้องกับการรับรู้ ความพร้อมที่จะรับรู้ ความพร้อมที่จะได้รับรู้ข้อมูลสารสนเทศ ที่ส่งผ่านมาถึงผู้เรียน

3. ด้านผู้เรียน ผู้เรียนแต่ละคนมีการกลั่นกรองข้อมูลสารสนเทศ ด้วยเหตุผลของแต่ละคน ทักษะคิดในแง่ลบไม่สามารถทำให้เกิดการเรียนรู้โดยสมบูรณ์ได้ นอกจากนี้ความเชื่อที่ได้รับการปลูกฝังมาจากครอบครัว ในเรื่อง วัฒนธรรม ประเพณี และศาสนาทำให้การรับรู้ข้อมูลสารสนเทศแตกต่างกันไป

4. ด้านผู้สอน ถือเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้เกิดการเรียนรู้ได้ตรงตาม วัตถุประสงค์ ผู้สอนมีกลยุทธ์ต่างๆ มีการเลือกใช้เทคโนโลยี วางแผนการมีปฏิสัมพันธ์กับผู้เรียนรวมถึงการใช้ทฤษฎีและหลักการด้านจิตวิทยามาใช้ เพื่อให้ให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ที่เหมาะสม

สรุปได้ว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนนั้นประกอบด้วย สภาพแวดล้อมในการเรียนที่เห็นชัดเจนที่สุด คือ สภาพแวดล้อมทางกายภาพ ด้านจิตวิทยาสภาพอารมณ์ความพร้อมของผู้เรียน ประสบการณ์ความเชื่อหรือทัศนคติที่ผู้เรียนที่ได้รับการปลูกฝังและผู้สอนเลือกวิธีการสอนที่ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้

2. บริบททั่วไป สหวิทยาเขตสุราษฎร์ธานี 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 11

2.1 บริบททั่วไป

2.1.1 ประวัติความเป็นมา

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 เดิมเป็น ศูนย์ประสานงาน การจัดการมัธยมศึกษา ศูนย์ที่ 10 สุราษฎร์ธานี ชุมพร เป็น 1 ใน 41 ศูนย์ประสานงานการจัดการ มัธยมศึกษาทั่วประเทศ ได้มีการทำพิธีเปิดที่ทำการศูนย์ประสานงาน เมื่อวันที่ 9 พฤษภาคม พ.ศ. 2552 โดยมีนางประภาศรี อูยามมธุติ ผู้อำนวยการโรงเรียนสุราษฎร์ธานีในขณะนั้นเป็นประธานศูนย์ และต่อมาได้มีประกาศให้เป็นสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 เมื่อวันที่ 23 กรกฎาคม 2553 สำนักงานตั้งอยู่ ณ อาคารเลขที่ 261/28 ถนนอำเภอ ตำบลมะขามเตี้ย อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานีมีนายเสริมศักดิ์ ดิษฐพาน ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษา จนถึงวันที่ 30 กันยายน พ.ศ.2556 ปัจจุบันมีนายสมบุรณ์ เรืองแก้ว เป็นผู้อำนวยการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา รับผิดชอบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษา ช่วงชั้นที่ 3-4 ใน 2 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดสุราษฎร์ธานี และจังหวัดชุมพร เนื่องจากจังหวัดชุมพรมี ระยะทางห่าง จากจังหวัดสุราษฎร์ธานีประมาณ 200 กิโลเมตร จึงได้มีการเปิดศูนย์ประสานงานสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 จังหวัดชุมพรขึ้นอีก 1 แห่ง เมื่อวันที่ 11 มิถุนายน 2557 เพื่อให้ง่าย และสะดวกต่อการติดต่อประสานงานราชการ

2.1.2 สหวิทยาเขตสุราษฎร์ธานี 1

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 อาคารเลขที่ 261/28 ถนน อำเภอ ตำบลมะขามเตี้ย อำเภอเมืองสุราษฎร์ธานี จังหวัดสุราษฎร์ธานีรหัสไปรษณีย์ 84000 โดยแบ่ง ออกเป็น 3 สหวิทยาเขต ผู้วิจัยได้สนใจศึกษาข้อมูลโรงเรียนในสหวิทยาเขตสุราษฎร์ธานี 1 โดยแบ่ง ออกเป็น 5 อำเภอ 14 โรงเรียน คือ 1) อำเภอเมืองสุราษฎร์ธานี ประกอบด้วย 6 โรงเรียน 2) อำเภอ กาญจนดิษฐ์ ประกอบด้วย 4 โรงเรียน 3) อำเภอเกาะสมุย ประกอบด้วย 4 โรงเรียน 4) อำเภอเกาะ พงัน ประกอบด้วย 1 โรงเรียน 5) อำเภอดอนสัก ประกอบด้วย 1 โรงเรียน

แบ่งตามขนาดของสถานศึกษา

1. สถานศึกษาขนาดเล็ก ประกอบด้วย 2 โรงเรียน คือ

1.1 โรงเรียนท่าเพ็งวิทยา

1.2 โรงเรียนปากแพรกวิทยาคม

2. สถานศึกษาขนาดกลาง ประกอบด้วย 6 โรงเรียน คือ

- 2.1 โรงเรียนสุราษฎร์พิทยา ๒
- 2.2 โรงเรียนมัธยมพัชรกิติยาภา ๓ สุราษฎร์ธานี
- 2.3 โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ สุราษฎร์ธานี
- 2.4 โรงเรียนกาญจนาดิษฐ์
- 2.5 โรงเรียนท่าอุแทพิทยา
- 2.6 โรงเรียนเกาะพะงันศึกษา
3. สถานศึกษาขนาดใหญ่ ประกอบด้วย 2 โรงเรียน คือ
 - 3.1 โรงเรียนเกาะสมุย
 - 3.2 โรงเรียนที่ปราษฎร์พิทยา
4. สถานศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ ประกอบด้วย 4 โรงเรียน คือ
 - 4.1 โรงเรียนสุราษฎร์ธานี
 - 4.2 โรงเรียนสุราษฎร์พิทยา
 - 4.3 โรงเรียนเมืองสุราษฎร์ธานี
 - 4.4 โรงเรียนสุราษฎร์ธานี ๒

แบ่งตามที่ตั้งของสถานศึกษา

1. สถานศึกษาในเขตเทศบาลนครสุราษฎร์ธานี ประกอบด้วย 6 โรงเรียน คือ
 - 1.1 โรงเรียนสุราษฎร์ธานี
 - 1.2 โรงเรียนสุราษฎร์พิทยา
 - 1.3 โรงเรียนเมืองสุราษฎร์ธานี
 - 1.4 โรงเรียนสุราษฎร์ธานี ๒
 - 1.5 โรงเรียนสุราษฎร์พิทยา ๒
 - 1.6 โรงเรียนมัธยมพัชรกิติยาภา ๓ สุราษฎร์ธานี
2. สถานศึกษานอกเขตเทศบาลนครสุราษฎร์ธานี ประกอบด้วย 8 โรงเรียน คือ
 - 2.1 โรงเรียนท่าเพ็งวิทยา
 - 2.2 โรงเรียนปากแพรกวิทยาคม
 - 2.3 โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ สุราษฎร์ธานี
 - 2.4 โรงเรียนกาญจนาดิษฐ์
 - 2.5 โรงเรียนท่าอุแทพิทยา
 - 2.6 โรงเรียนเกาะพะงันศึกษา
 - 2.7 โรงเรียนเกาะสมุย
 - 2.8 โรงเรียนที่ปราษฎร์พิทยา

2.2 บุคลากรและนักเรียนปีการศึกษา 2557

2.3.1 บุคลากร

จังหวัดสุราษฎร์ธานี ผู้บริหาร จำนวน 95 คน ครู จำนวน 1,789 คน
 จังหวัดชุมพร ผู้บริหาร จำนวน 52 คน ครู จำนวน 904 คน
 รวมผู้บริหารและครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11
 จำนวนทั้งสิ้น จำนวน 2,840 คน

2.3.2 นักเรียน

นักเรียน จำแนกตามระดับปีการศึกษา 2557 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
 มัธยมศึกษา เขต 11 มีนักเรียนทั้งสิ้น จำนวน 58,081 คน (ข้อมูล ณ วันที่ 10 มิถุนายน 2557)

3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

3.1 งานวิจัยภายในประเทศ

กมลสรรรค์ บุญกว้าง (2550, น. 72-79) ได้ศึกษาการจัดสภาพแวดล้อมของ
 สถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า การจัด
 สภาพแวดล้อมของสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 อยู่ใน
 ระดับมาก ความพึงพอใจของครูต่อการจัดสภาพแวดล้อมของสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงาน
 เขตพื้นที่การศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 อยู่ในระดับมาก การเปรียบเทียบการจัดสภาพแวดล้อมของ
 สถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 ที่ตั้งอยู่ในและนอกเขต
 เทศบาล ไม่แตกต่างกัน ยกเว้นด้านความปลอดภัย ครูมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทาง
 สถิติที่ระดับ.05 เปรียบเทียบความพึงพอใจของครูต่อการจัดสภาพแวดล้อมของสถานศึกษาชั้น
 พื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 ที่ตั้งอยู่ในและนอกเขตเทศบาลไม่
 แตกต่างกัน และความสัมพันธ์ระหว่างการจัดสภาพแวดล้อมกับความพึงพอใจของครูต่อการจัด
 สภาพแวดล้อมในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 ที่ตั้งอยู่
 ในและนอกเขตเทศบาล มีความสัมพันธ์กันทางบวกในระดับสูง

โกวิท มัชฌิมา (2550, น. 82) ได้ศึกษา การจัดสภาพแวดล้อมของสถานศึกษาสังกัด
 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า การจัดสภาพแวดล้อมของสถานศึกษา
 สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน
 พบว่าทุกด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยคือ ด้านสภาพแวดล้อมทางวิชาการ
 ด้านสภาพแวดล้อมทางบริหารจัดการ และด้านสภาพแวดล้อมทางกายภาพ การเปรียบเทียบระดับ

การจัดสภาพแวดล้อมของสถานศึกษาสังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ตามขนาดของสถานศึกษาพบว่า สถานศึกษาขนาดเล็กและสถานศึกษาขนาดใหญ่ มีการจัดสภาพแวดล้อมของสถานศึกษาโดยรวมและรายด้านทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยสถานศึกษาขนาดใหญ่มีการจัดสภาพแวดล้อมของสถานศึกษามากกว่าสถานศึกษาขนาดเล็ก

เลิศศักดิ์ คำปลิว (2551, น. 99-105) ได้ศึกษาการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของโรงเรียนขนาดเล็ก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 โดยมีตัวแปรตาม คือ ศึกษาการจัดสภาพแวดล้อมของโรงเรียน 6 ด้าน คือ ด้านการบริหาร ด้านบุคลากร ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านอาคารสถานที่และด้านสื่อการสอน และตัวแปรต้น คือ เพศและสถานภาพของกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งเป็นครู 224 คน ผู้บริหารสถานศึกษา 40 คน พบว่า การจัดสภาพแวดล้อมโดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากและด้านที่ปฏิบัติมากที่สุด ด้านหลักสูตร รองลงมาคือ ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านที่มีระดับการปฏิบัติน้อยที่สุดคือ ด้านสื่อการเรียนการสอน จากการศึกษานี้ได้เสนอแนะด้านการบริหารไว้ว่า ควรกำหนดนโยบายการบริหารอย่างชัดเจนมอบหมายงานการจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนให้เหมาะสมกับครูให้ชัดเจน ด้านหลักสูตรควรมีการกำหนดหลักสูตรที่สอดคล้องกับเวลาเรียน โดยอาจนำเอาภูมิปัญญาท้องถิ่นและทรัพยากรท้องถิ่นมาปรับใช้ในหลักสูตรที่เปิดสอน ด้านบุคลากรสถานศึกษาควรส่งเสริมให้ครูได้มีการพัฒนาตนเองด้วยการจัดการอบรมและให้โอกาสในการศึกษาต่อ ด้านอาคารสถานที่ควรมีการปรับปรุงภูมิทัศน์ต่างๆ รอบอาคารเรียนให้มีความร่มรื่นมีบรรยากาศให้ผู้เรียนรักในการเรียนรู้มากยิ่งขึ้น และด้านสื่อการเรียนการสอนครูควรนำสื่อที่ทันสมัยมาใช้ในการสอนให้มากยิ่งขึ้น

อดุลย์ วรรณคำ (2552, น. 51-58) ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารแบบมีส่วนร่วมในการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของโรงเรียนภูซางวิทยาคม อำเภอภูซาง จังหวัดพะเยา การมีส่วนร่วมและความคาดหวังในการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ มี 4 ด้าน ได้แก่ การร่วมวางแผน การร่วมจัดสรรทรัพยากร การร่วมดำเนินการตามแผนและการร่วมตรวจสอบเสนอแนะติดตามและประเมินผล พบว่า โดยภาพรวมของระดับการบริหารแบบมีส่วนร่วมทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ การมีส่วนร่วมดำเนินการตามแผน รองลงมาได้แก่ การมีส่วนร่วมด้านการวางแผนและการมีส่วนร่วมตรวจสอบเสนอแนะติดตามและประเมินผล ตามลำดับ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ การมีส่วนร่วมจัดสรรทรัพยากร ส่วนระดับความคาดหวังในการมีส่วนร่วมทุกด้านอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ การมีส่วนร่วมด้านการวางแผน รองลงมาได้แก่ การมีส่วนร่วมดำเนินการตามแผนและการมีส่วนร่วมตรวจสอบเสนอแนะติดตามและประเมินผล ตามลำดับ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดได้แก่ การมีส่วนร่วมการจัดสรรทรัพยากร

รุ่งนภา คนเล (2553, น. 52-60) ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาการจัดการจัดสภาพแวดล้อมของโรงเรียนบ้านสองสลึง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 2 โดยศึกษาด้านต่างๆ 3 ด้าน คือ ด้านอาคารสถานที่ ด้านการจัดการเรียนรู้ และด้านการบริหาร ผลการวิจัยพบว่า การศึกษาการจัดการจัดสภาพแวดล้อมของโรงเรียนบ้านสองสลึง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 2 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า การจัดการจัดสภาพแวดล้อมด้านการจัดการเรียนรู้ และด้านการบริหาร อยู่ในระดับมาก ส่วนด้านอาคารสถานที่ อยู่ในระดับปานกลาง เรียงตามคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ การจัดการจัดสภาพแวดล้อมด้านการจัดการเรียนรู้ ด้านการบริหาร และด้านอาคารสถานที่ ตามลำดับ และผลการเปรียบเทียบการศึกษาการจัดการจัดสภาพแวดล้อมของโรงเรียนบ้านสองสลึง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 2 โคนรวมและรายด้านจำแนกตามเพศและระดับชั้น แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

วิภา ร่วมโพธิ์รี (2553, น. 82-91) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ในโรงเรียนกับมาตรฐานคุณภาพสถานศึกษาด้านผู้เรียน ในโรงเรียนมัธยมศึกษา เขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรี ผลการวิจัยพบว่า การจัดการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดจันทบุรี โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ระดับมาตรฐานคุณภาพด้านผู้เรียนในโรงเรียนมัธยม จังหวัดจันทบุรี โคนภาพรวมอยู่ในระดับดี โดยอยู่ในระดับดีมาก จำนวน 3 มาตรฐาน อยู่ในระดับดี จำนวน 3 มาตรฐาน และอยู่ในระดับพอใช้จำนวน 1 มาตรฐาน ความสัมพันธ์ระหว่างการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ในโรงเรียนกับมาตรฐานคุณภาพสถานศึกษาด้านผู้เรียน ในโรงเรียนมัธยมศึกษา เขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรี โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์ในทางบวกอยู่ในระดับสูงมากอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

วิลาศ โพธิชานตร (2554, น. 98) ได้ศึกษา การจัดการจัดสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมการเรียนรู้โรงเรียนในเครือข่ายอำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม ผลการวิจัยพบว่า การจัดการจัดสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมการเรียนรู้โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านภายในห้องเรียน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านภายนอกห้องเรียน ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน มีความคิดเห็นต่อการจัดการสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมการเรียนรู้ โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ด้านภายในห้องเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ด้านภายนอกห้องเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยที่ค่าเฉลี่ยของผู้บริหารสูงกว่าครูผู้สอน ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในโรงเรียนขนาดต่างกันไม่แตกต่างกัน

ไกรษร แก้วฝ่าย (2556, น. 118-123) ได้ศึกษาการจัดการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนบ้านนากอ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 1 การวิจัยครั้งนี้เน้นการพัฒนาไปที่การจัดการจัดสภาพแวดล้อมภายนอกห้องเรียน รูปแบบการวิจัยใช้

การวิจัยปฏิบัติการ และการสนทนาแบบมีส่วนร่วม เพื่อปรึกษาหารือ วางแผน มอบหมายงานและหน้าที่ แก้ไขปัญหาและร่วมสรุปผลการวิจัย ผลการวิจัยพบว่า ผลการพัฒนาสภาพแวดล้อมภายนอกห้องเรียน ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ด้าน มีผลการพัฒนาสภาพแวดล้อมดังนี้ ด้านอาคารสถานที่ผลจากการพัฒนาพบว่า บริเวณนอกห้องเรียนมีสภาพแวดล้อมที่สะอาดมากยิ่งขึ้น ไม่มีขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูลต่างๆ ทั้งเคลื่อนที่ สสภาพแวดล้อมมีความสวยงามเป็นระเบียบและมีการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาดีขึ้นกว่าเดิมมีบรรยากาศที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้และจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครูและนักเรียน ด้านความปลอดภัย ผลจากการพัฒนาพบว่า สภาพแวดล้อมมีความเป็นระเบียบเรียบร้อย การจัดวางสิ่งของมีความปลอดภัย อุปกรณ์เครื่องมือเครื่องใช้ต่างๆ เมื่อใช้แล้วเก็บเข้าที่อย่างเป็นระเบียบ สภาพแวดล้อมโดยทั่วไปมีความปลอดภัยในการเล่นและทำกิจกรรมของนักเรียน ด้านสุขภาพอนามัยของโรงเรียน ผลการพัฒนาพบว่า ทางโรงเรียนได้มีการจัดที่ทิ้งขยะให้เป็นสัดส่วนมีความเป็นระเบียบเรียบร้อย มีเตาเผากำจัดขยะที่ถูกรวิธี

สุภาพร เสี่ยงเคราะห์ (2556, น. 65-72) ได้ศึกษาการจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียนของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า การจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียนของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด เขต 1 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก คือ ด้านการบริหาร ด้านการเรียนการสอน และด้านกลุ่มเพื่อน การเปรียบเทียบการจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียนของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด เขต 1 จำแนกตามระดับชั้นที่สอน โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .05 และจำแนกตามประสบการณ์ของผู้บริหารโดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .05 ยกเว้นด้านการเรียนการสอน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

กัญวาน ไตรสกุล (2558, น. 54-57) ได้ศึกษาการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของโรงเรียนพะตงประชานคีรีวัฒน์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษา เขต 16 ผลการวิจัยสรุปว่า ครูมีความคิดเห็นต่อการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของโรงเรียนพะตงประชานคีรีวัฒน์ โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก จำแนกตามเพศ โดยภาพรวมและรายด้านทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านอาคารสถานที่ ด้านการจัดการเรียนรู้ ด้านการบริหาร ด้านกลุ่มเพื่อน ครูเพศชายมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ส่วนครูเพศหญิง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด ระดับการศึกษา ในภาพรวมด้านอาคารสถานที่และด้านกลุ่มเพื่อน ครูที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรีและสูงกว่าปริญญาตรี มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนด้านการจัดการเรียนรู้ทางด้านการบริหาร ครูที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรีมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนครูที่มีการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี มีความ

คิดเห็นอยู่ในระดับมากและด้านประสบการณ์สอนโดยภาพรวมครูที่มีประสบการณ์สอนต่างกัน มีความคิดเห็นต่างกัน

3.2 งานวิจัยต่างประเทศ

ลีหวน (Lijuan, 1999, p. 14) ได้ศึกษาการสร้างสภาพแวดล้อมที่มีคุณภาพเพื่อการพัฒนาสังคมของเด็กในการศึกษาโดยการจัดสภาพแวดล้อมที่ชอบที่สุดสำหรับเด็กผลการศึกษาปรากฏดังนี้มีหลักการสำคัญในการจัดสภาพแวดล้อมของปฐมวัยศึกษาที่มีคุณภาพ 3 ด้าน ได้แก่ 1) ผลการจัดสภาพแวดล้อมที่มีผลต่อการพัฒนาสังคมของเด็ก 2) การสร้างสรรค์ทางกายภาพ ได้แก่ ความปลอดภัยที่ดี และสภาพแวดล้อมที่ถูกสุขลักษณะการจัดสถานที่ประกอบกิจกรรม การจัดหาวัสดุอุปกรณ์สำหรับกิจกรรมและ 3) สภาพแวดล้อมทางจิตซึ่งใช้แทนมนุษย์สัมพันธ์และบรรยากาศทางจิตใจทั่วไปของวัยก่อนเรียนโรงเรียนนั้นเป็นด้านสำคัญที่สุดในสถานการณ์ก่อนวัยเรียนส่วนประกอบสำคัญได้แก่ปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับเด็กๆ การสร้างการดูแลเอาใจใส่และความรักบรรยากาศระหว่างเพื่อนและปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูด้วยกัน ดังนั้นครูก่อนวัยเรียนจะต้องตระหนักถึงสภาพแวดล้อมของครอบครัวและการใช้สภาพแวดล้อมนี้ส่งเสริมการพัฒนาสังคมให้เด็กที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่ง

บราฮัม (Braham, Sandra Elaine 2005, p.177) ได้ทำการวิจัยศึกษาสำรวจประสบการณ์ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลายของชาวแอฟริกัน ซึ่งเป็นที่สนใจเกี่ยวกับการศึกษาวัฒนธรรมสิ่งแวดล้อม วัฒนธรรมได้กลายเป็นส่วนน้อยในกลุ่มใหญ่ของประเทศ โดยเฉพาะการวิจัยที่สำรวจการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรมของชาวอเมริกัน ความสัมพันธ์ของนักเรียนกับครูที่สอนวัฒนธรรมการประเมินส่วนย่อย สถานะ การปรับตัวของนักเรียนชาวอเมริกัน คือเริ่มจากกลุ่มเล็กที่อาศัยอยู่ในสังคมที่ยึดถือในวัฒนธรรมเหมือนกัน

เซลลี่ เคนดอล (Sally Kendall, 2007) ได้ศึกษาถึงการสร้างสภาพแวดล้อม เพื่อเชื่อมโยงสัมพันธ์ภาพที่ดีระหว่าง องค์กร หน่วยงาน โรงเรียน และครอบครัว เพื่อสร้างโอกาสทางการเรียนรู้เพิ่มคุณค่าให้กับชีวิตและส่งผลต่อประสิทธิภาพการทำงาน

4. สรุปกรอบแนวคิดการวิจัย

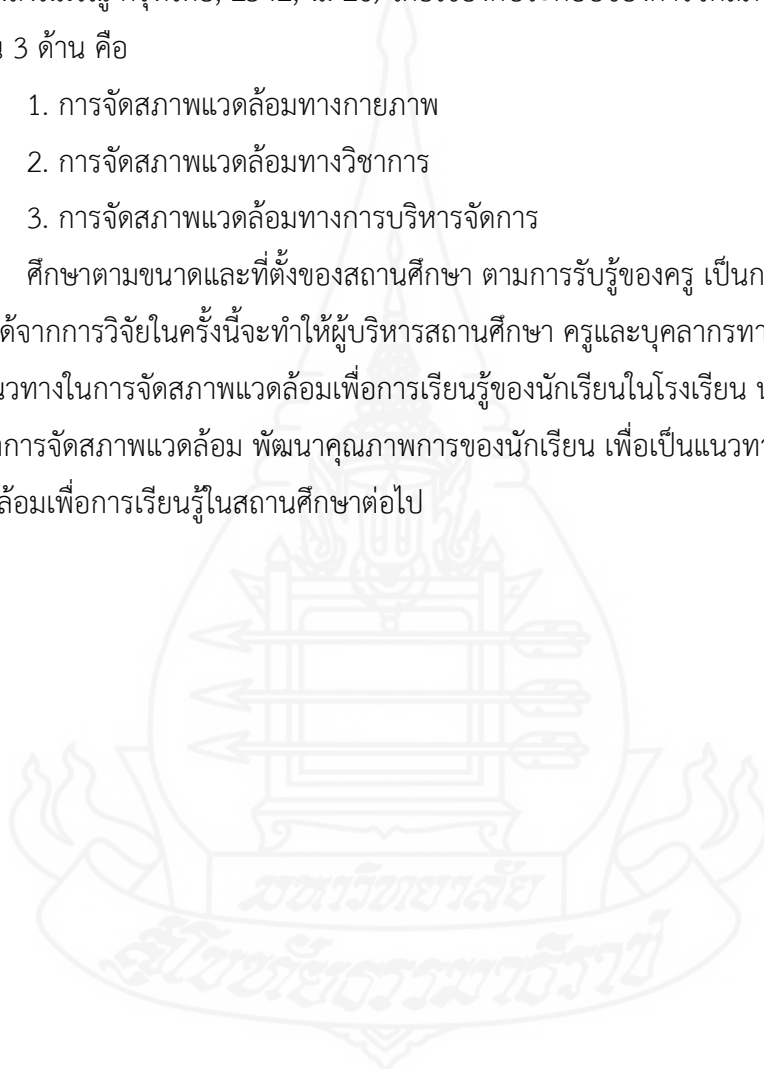
จากการศึกษาวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง พบว่า การจัดสภาพแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้ของนักเรียนในโรงเรียน เป็นปัจจัยที่สำคัญที่ทำให้การจัดการเรียนการสอนสัมฤทธิ์ผลได้ดียิ่งขึ้น เป็นปัจจัยพื้นฐานในการจัดการเรียนการสอนทำให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นและมีความสำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาโรงเรียนให้ประสบผลสำเร็จในทุกๆ ด้าน ซึ่งจะส่งผลต่อคุณภาพการเรียนการสอน การพัฒนา

ความคิด จิตใจ ตลอดจนการพัฒนาคุณธรรมที่พึงประสงค์ สภาพแวดล้อมในด้านต่างๆล้วนแล้วแต่มีอิทธิพลต่อการเรียนการสอน

ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษา การจัดสภาพแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนในสหวิทยาเขต สุราษฎร์ธานี 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 โดยศึกษากรอบแนวคิดจาก นพรัตน์ สายลุน (2546, น. 60-68) ธเนศ ขำเกิด (2544, น. 47-51) และกรมสามัญศึกษา (อ้างถึงในเรณู ครุฑไทย, 2542, น. 26) โดยใช้องค์ประกอบของการจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนใน 3 ด้าน คือ

1. การจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพ
2. การจัดสภาพแวดล้อมทางวิชาการ
3. การจัดสภาพแวดล้อมทางการบริหารจัดการ

ศึกษาตามขนาดและที่ตั้งของสถานศึกษา ตามการรับรู้ของครู เป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย ผลที่ได้จากการวิจัยในครั้งนี้จะทำให้ผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษาได้ข้อมูลเพื่อเป็นแนวทางในการจัดสภาพแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้ของนักเรียนในโรงเรียน นำข้อมูลไปปรับปรุงและพัฒนาการจัดสภาพแวดล้อม พัฒนาคุณภาพการของนักเรียน เพื่อเป็นแนวทางในการวิจัยการจัดสภาพแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้ในสถานศึกษาต่อไป

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการศึกษา การจัดสภาพแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนใน สหวิทยาเขตสุราษฎร์ธานี 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 ผู้วิจัยได้ ดำเนินการดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การพัฒนาเครื่องมือในการวิจัย
4. การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย
5. การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ได้แก่ ครูโรงเรียนในสหวิทยาเขตสุราษฎร์ธานี 1 สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 ในปีการศึกษา 2557 จำนวน 789 คน จาก 14 โรงเรียน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูโรงเรียนในสหวิทยาเขตสุราษฎร์ธานี 1 สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 ในปีการศึกษา 2557 จำนวน จำนวน 285 คน โดยกำหนดขนาด ของกลุ่มตัวอย่างด้วยตารางของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan) ดำเนินการสุ่มตัวอย่าง ของครูโดยการสุ่มอย่างมีระบบ (Systematic Random Sampling)

ตารางที่ 3.1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ขนาดของสถานศึกษา	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
ขนาดเล็ก	34	34
ขนาดกลาง	205	67
ขนาดใหญ่	88	30
ขนาดใหญ่พิเศษ	462	154
รวม	789	285

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนในสหวิทยาเขตสุราษฎร์ธานี 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 โดยผู้วิจัยศึกษากรอบแนวคิดจากการสังเคราะห์แนวคิดงานวิจัยของ นพรัตน์ สายลุน (2546, น. 60-68) ธเนศ ขำเกิด (2544, น. 47-51) และกรมสามัญศึกษา (อ้างถึงในเรณู ครุฑไทย, 2542, น. 26) โดยนำมาเป็นตัวชี้วัดสภาพแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้ และได้ศึกษาจากเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แล้วสร้างเป็นแบบสอบถาม ให้สอดคล้องกับตัวแปรที่ต้องการศึกษา คือ

เป็นแบบสอบถามสำหรับครู เป็นผู้ตอบแบบสอบถาม โดยจำแนกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นคำถามแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) ประกอบด้วยขนาดของสถานศึกษาและที่ตั้งของสถานศึกษา

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนในสหวิทยาเขตสุราษฎร์ธานี 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 มีทั้งหมด 3 ด้าน ประกอบด้วย

1. การจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพ	จำนวน	15	ข้อ
2. การจัดสภาพแวดล้อมทางวิชาการ	จำนวน	15	ข้อ
3. การจัดสภาพแวดล้อมทางการบริหารจัดการ	จำนวน	15	ข้อ

มีลักษณะเป็นคำถามแบบมาตราประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ โดยมี

เกณฑ์ในการให้คะแนนของคำถามแต่ละข้อตามแบบของลิเคิร์ต (Likert) ดังนี้

5 หมายถึง การจัดสภาพแวดล้อมมีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด

4 หมายถึง การจัดสภาพแวดล้อมมีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

3 หมายถึง การจัดสภาพแวดล้อมมีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

2 หมายถึง การจัดสภาพแวดล้อมมีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย

1 หมายถึง การจัดสภาพแวดล้อมมีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 ปัญหาและแนวทางการแก้ปัญหาการจัดสภาพแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้ มีลักษณะเป็นคำถามแบบปลายเปิด (Open Ended)

3. การพัฒนาเครื่องมือในการวิจัย

การดำเนินการสร้างและพัฒนาเครื่องมือวิจัย ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างและพัฒนาเครื่องมือดังนี้

3.1 ศึกษาเอกสาร แนวคิดเกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้ในสถานศึกษา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

3.2 นำข้อมูลที่ศึกษามาจัดทำร่างแบบสอบถามตามหลักเกณฑ์และวิธีการสร้างแบบสอบถามตามกรอบแนวคิด

3.3 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นให้อาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระพิจารณา และปรับปรุงตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระ

3.4 ตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ หากคุณภาพของแบบสอบถามโดยการหาความตรงและความเที่ยง ดังนี้

3.4.1 ความตรง (Validity) โดยนำแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบเพื่อพิจารณาความครอบคลุมเนื้อหาและความถูกต้องเหมาะสม ด้วยวิธีการคำนวณค่าดัชนีของความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence: IOC) ได้ค่า IOC รายข้อตั้งแต่ 0.6 – 1.00 แล้วนำแบบสอบถามมาปรับปรุง แก้ไขก่อนเสนอ อาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระ และนำไปหาความเที่ยง

3.4.2 ความเที่ยง (Reliability) การหาความเที่ยงของแบบสอบถาม ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try - out) กับครูผู้สอน จำนวน 40 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง แล้วนำผลการทดลองใช้มาวิเคราะห์ความเที่ยง (Reliability) ของแบบสอบถาม ด้วยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ของ ครอนบัค (Cronbach) ได้ค่าเฉลี่ยความเที่ยง เท่ากับ 0.952

3.5 นำเครื่องมือที่ตรวจสอบคุณภาพแล้วมาจัดพิมพ์เป็นแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์

4. การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

4.1 ผู้วิจัยขอหนังสือจากสาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ถึงผู้อำนวยการสถานศึกษา โรงเรียนในสหวิทยาเขตสุราษฎร์ธานี 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากครูโดยส่งด้วยตนเอง

4.2 ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยนำแบบสอบถามพร้อมทั้งหนังสือขอความร่วมมือนำแบบสอบถามพร้อมทั้งหนังสือขออนุญาตไปยังสถานศึกษา เพื่อขอความร่วมมือเก็บรวบรวมข้อมูล

4.3 ผู้วิจัยรวบรวมแบบสอบถามจากโรงเรียนคืนด้วยตนเอง ได้แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์กลับคืนมา 249 ฉบับ จากแบบสอบถามจำนวนทั้งสิ้น 285 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 87.36

5. การวิเคราะห์ข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิจัย

วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามที่ได้ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป วิเคราะห์ค่าสถิติดังนี้
 ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ด้วยความถี่และร้อยละ
 ตอนที่ 2 การจัดสภาพแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้ วิเคราะห์ด้วย ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

แปลความหมายโดย นำค่าเฉลี่ยของคำตอบแบบสอบถาม ใช้เกณฑ์ในการแปลความหมายค่าเฉลี่ยดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545, น. 99-100)

ค่าเฉลี่ย 4.51 - 5.00	หมายถึง	มีระดับการปฏิบัติมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย 3.51 - 4.50	หมายถึง	มีระดับการปฏิบัติมาก
ค่าเฉลี่ย 2.51 - 3.50	หมายถึง	มีระดับการปฏิบัติปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 1.51 - 2.50	หมายถึง	มีระดับการปฏิบัติน้อย
ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.50	หมายถึง	มีระดับการปฏิบัติน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 การเปรียบเทียบสภาพแวดล้อมจำแนกตามขนาดและที่ตั้งของโรงเรียน วิเคราะห์โดยใช้ การทดสอบค่าที(t-test) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (Oneway Anova) ตามลำดับ

ตอนที่ 4 ปัญหาและแนวทางการแก้ปัญหาการจัดการจัดสภาพแวดล้อม วิเคราะห์โดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาการจัดสภาพแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนใน สหวิทยาเขตสุราษฎร์ธานี 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 เพื่อให้เป็นไป ตามวัตถุประสงค์ ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามไปยังกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา สหวิทยาเขตสุราษฎร์ธานี 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 ทั้งหมด 14 โรงเรียน ได้แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์กลับคืนมา 249 ฉบับ จากแบบสอบถามจำนวนทั้งสิ้น 285 ฉบับ คิดเป็น ร้อยละ 87.36 ผู้วิจัยได้นำมาวิเคราะห์ข้อมูลและเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ตาราง ประกอบการบรรยาย ดังนี้

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำเสนอในรูปแบบของ ตารางประกอบความเรียง จำแนกเป็น 4 ตอน ตามลำดับดังนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ระดับการจัดสภาพแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้ของนักเรียน นักเรียน โรงเรียนในสหวิทยาเขตสุราษฎร์ธานี 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเปรียบเทียบการจัดสภาพแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้ของ นักเรียนโรงเรียนในสหวิทยาเขตสุราษฎร์ธานี 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11

ตอนที่ 4 ปัญหาและแนวทางการแก้ปัญหาการจัดสภาพแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้ของ นักเรียนโรงเรียนในสหวิทยาเขตสุราษฎร์ธานี 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม

การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยหาค่าความถี่ และร้อยละ ดังรายละเอียดในตาราง

ตารางที่ 4.1 ความถี่และค่าร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามขนาดของสถานศึกษาและที่ตั้งของสถานศึกษา

ข้อมูลพื้นฐาน	ความถี่	ร้อยละ
ขนาดของสถานศึกษา		
1. ขนาดเล็ก	31	12.45
2. ขนาดกลาง	59	23.70
3. ขนาดใหญ่	26	10.44
4. ขนาดใหญ่พิเศษ	133	53.41
รวม	249	100
ที่ตั้งของสถานศึกษา		
1. ในเขตเทศบาลนครสุราษฎร์ธานี	155	62.25
2. นอกเขตเทศบาลนครสุราษฎร์ธานี	94	37.75
รวม	249	100

จากตารางที่ 4.1 แสดงข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 249 คน เมื่อจำแนกตามขนาดของโรงเรียน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่ปฏิบัติการสอนในโรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน 31 คน คิดเป็นร้อยละ 12.45 โรงเรียนขนาดกลาง จำนวน 59 คน คิดเป็นร้อยละ 23.70 โรงเรียนขนาดใหญ่ จำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 10.44 และโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ จำนวน 133 คน คิดเป็นร้อยละ 53.41 และเมื่อจำแนกตามที่ตั้งของสถานศึกษา พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่ปฏิบัติการสอนอยู่ในโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในเขตเทศบาลนครสุราษฎร์ธานี จำนวน 155 คน คิดเป็นร้อยละ 62.25 และโรงเรียนที่ตั้งอยู่นอกเขตเทศบาลนครสุราษฎร์ธานี จำนวน 94 คน คิดเป็นร้อยละ 37.75

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ระดับการจัดสภาพแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้ของนักเรียน
ในสหวิทยาเขตสุราษฎร์ธานี 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษา เขต 11

การวิเคราะห์ระดับการจัดสภาพแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนในสหวิทยาเขตสุราษฎร์ธานี 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษา เขต 11

ตารางที่ 4.2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนในสหวิทยาเขตสุราษฎร์ธานี 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษา เขต 11

การจัดสภาพแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้ ของนักเรียนในโรงเรียน	\bar{x}	S.D.	ระดับการ ปฏิบัติ
1. สภาพแวดล้อมด้านกายภาพ	4.04	0.53	มาก
2. สภาพแวดล้อมทางวิชาการ	4.02	0.60	มาก
3. สภาพแวดล้อมทางการบริหารจัดการ	4.00	0.63	มาก
รวม	4.02	0.59	มาก

จากตารางที่ 4.2 พบว่า ระดับการปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนในสหวิทยาเขตสุราษฎร์ธานี 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.02$, S.D. = 0.59) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า การจัดสภาพแวดล้อมด้านกายภาพอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.04$, S.D. = 0.53) การจัดสภาพแวดล้อมทางวิชาการ อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.02$, S.D. = 0.60) และการจัดสภาพแวดล้อมทางการบริหารจัดการ อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.00$, S.D. = 0.63) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.3 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อม
เพื่อการเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนในสหวิทยาเขตสุราษฎร์ธานี 1 สังกัดสำนักงานเขต
พื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 ด้านการจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพ

การจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพ	\bar{x}	S.D.	ระดับการปฏิบัติ
1. มีการใช้ประโยชน์ของพื้นที่ในโรงเรียน ปลูกต้นไม้ให้ร่มเงา ไม้ดอก ไม้ประดับ ร่มรื่น สวยงาม	4.32	0.71	มาก
2. มีการทำความสะอาด อาคารเรียน อาคารประกอบ อาคารชั่วคราว และบริเวณต่างๆ ของโรงเรียน	4.28	0.75	มาก
3. เก็บเครื่องมือ เครื่องใช้ วัสดุ อุปกรณ์ ในการทำความสะอาด เป็นระเบียบเรียบร้อย สะดวกต่อการหยิบใช้และใช้การได้อยู่เสมอ	4.04	0.71	มาก
4. จัดสถานที่บางส่วนเป็นมุมพักผ่อน มุมสงบ เช่น ห้องจริยธรรม ห้องสมุด	4.16	0.73	มาก
5. มีการดัดแปลง วัสดุ อุปกรณ์จากวัสดุเหลือใช้ให้เกิดสิ่งใหม่ที่เป็นประโยชน์	3.73	0.76	มาก
6. จัดสภาพแวดล้อมให้มีความหลากหลาย ไม่ซ้ำซาก จำเจ เช่น การจัดโต๊ะทำงานของครู จัดห้องเรียน ตกแต่งห้องเรียน	3.92	0.74	มาก
7. จัดอาคารสถานที่และบริเวณโรงเรียนได้สอดคล้องกับสภาพของท้องถิ่นและเหมาะสมกับสถานที่	4.06	0.79	มาก
8. จัดห้องศิลปะ วัฒนธรรม ได้สอดคล้องกับ วัฒนธรรมนิยม ประเพณี วัฒนธรรมท้องถิ่น	3.80	0.89	มาก
9. มีการสร้างถนนหรือทางเชื่อมระหว่างอาคารเรียน อาคารประกอบ	4.05	0.81	มาก
10. มีแผนผังอาคารเรียน อาคารประกอบเครื่องหมายหรือป้ายแสดงทิศทาง อย่างชัดเจน	3.92	0.93	มาก
11. มีการใช้วัสดุในท้องถิ่นมาประดับตกแต่ง ในการจัดสภาพแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้ที่เหมาะสมและประหยัด	3.71	0.84	มาก
12. มีการติดต่อ ประสานงาน ขอความร่วมมือจากชุมชนหรือหน่วยงานภายนอก ในการจัดสภาพแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้ในโรงเรียน	3.97	0.69	มาก
13. มีการใช้พื้นที่ในโรงเรียนอย่างคุ้มค่าและเกิดประโยชน์สูงสุด	4.15	0.71	มาก
14. จัดเตรียมอุปกรณ์ป้องกันอัคคีภัยและสาธารณภัยอื่นๆ	4.26	0.03	มาก
15. มีการซ่อมแซม บำรุงรักษา อาคารสถานที่ให้ใช้งานได้อย่างปลอดภัย	4.07	0.74	มาก
รวม	4.04	0.53	มาก

จากตารางที่ 4.3 พบว่าระดับการปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพเพื่อการเรียนรู้ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก (\bar{x} =4.04, S.D.= 0.53) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าทุกข้ออยู่ในระดับมาก โดยข้อมีการใช้ประโยชน์ของพื้นที่ในโรงเรียน ปลุกต้นไม้ให้ร่มเงา ไม้ดอก ไม้ประดับ ร่มรื่น สวยงาม มีค่าเฉลี่ยสูงสุด (\bar{x} =4.32, S.D.= 0.71) และข้อมีการใช้วัสดุในท้องถิ่นมาประดับ ตกแต่ง ในการจัดสภาพแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้ที่เหมาะสมและประหยัด มีค่าเฉลี่ยน้อยสุด (\bar{x} =3.71, S.D.= 0.84)

ตารางที่ 4.4 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนในสหวิทยาเขตสุราษฎร์ธานี 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 ด้านการจัดสภาพแวดล้อมทางวิชาการ

การจัดสภาพแวดล้อมทางวิชาการ	\bar{x}	S.D.	ระดับการปฏิบัติ
1. จัดกิจกรรมที่หลากหลายภายใต้บรรยากาศของสภาพแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้	3.99	0.74	มาก
2. จัดกิจกรรมโดยส่งเสริมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้	3.96	0.78	มาก
3. ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้รู้จักคิดและทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม	3.97	0.79	มาก
4. มีการเปลี่ยนแปลงบรรยากาศการจัดการเรียนการสอนทั้งในและนอกห้องเรียน	4.00	0.71	มาก
5. จัดห้องสมุดให้เป็นที่ค้นคว้าตามความสนใจของผู้เรียน ที่สามารถเรียนรู้ได้อย่างต่อเนื่อง	4.07	0.79	มาก
6. มีการใช้สื่อและอุปกรณ์การสอนที่ช่วยให้นักเรียนเข้าใจบทเรียนมากขึ้น	3.97	0.76	มาก
7. กระตุ้นให้ผู้เรียนกล้าแสดงออกและมีความเชื่อมั่นในตนเอง	3.91	0.80	มาก
8. ครูและผู้เรียนมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน	4.09	0.73	มาก
9. ครูมีความรัก ความเมตตา และมีมนุษยธรรมที่ดีกับผู้เรียนทุกคนด้วยความจริงใจ	4.16	0.85	มาก
10. ครูเข้าใจพื้นฐานของผู้เรียนและสร้างแรงจูงใจให้กับผู้เรียนสนใจเรียน	4.05	0.75	มาก
รวม	4.01	0.60	มาก

จากตารางที่ 4.4 พบว่าระดับการปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อมทางวิชาการเพื่อการเรียนรู้ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก (\bar{x} =4.01, S.D.= 0.60) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าทุกข้ออยู่ในระดับมาก โดยข้อครูมีความรัก ความเมตตา และมีมนุษยธรรมที่ดีกับผู้เรียนทุกคนด้วยความจริงใจ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด (\bar{x} =4.16, S.D.= 0.85) และข้อกระตุ้นให้ผู้เรียนกล้าแสดงออกและมีความเชื่อมั่นในตนเอง มีค่าเฉลี่ยน้อยสุด (\bar{x} =3.91, S.D.= 0.80)

ตารางที่ 4.5 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนในสหวิทยาเขตสุราษฎร์ธานี 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 ด้านการจัดสภาพแวดล้อมทางการบริหารจัดการ

การจัดสภาพแวดล้อมด้านการบริหารจัดการ	\bar{x}	S.D.	ระดับการปฏิบัติ
1. สสำรวจสภาพแวดล้อมปัจจุบันเพื่อนำข้อมูลดังกล่าวมาเป็นข้อมูลพื้นฐานในการกำหนดนโยบาย หรือแนวปฏิบัติของโรงเรียน	3.94	0.73	มาก
2. เปิดโอกาสให้บุคลากรที่เกี่ยวข้อง มีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย หรือแนวปฏิบัติของโรงเรียน	3.88	0.80	มาก
3. ส่งเสริมให้บุคลากรในโรงเรียนได้มีปฏิสัมพันธ์ในลักษณะต่างๆ เช่น การประชุมเชิงปฏิบัติการ การนิเทศภายใน เป็นต้น	4.05	0.79	มาก
4. ส่งเสริมให้บุคลากรทำงานร่วมกัน ในระดับกลุ่มงาน ระดับกลุ่มสาระการเรียนรู้และระดับต่างๆ ตามความเหมาะสม	3.97	0.76	มาก
5. มีการส่งเสริมพัฒนาบุคลากรเพื่อเพิ่มพูนความรู้และความก้าวหน้า	4.04	0.78	มาก
6. ส่งเสริมให้บุคลากรในโรงเรียนมีวินัยในตนเอง เช่น เป็นคนตรงต่อเวลา แต่งกายถูกระเบียบ	3.98	0.83	มาก
7. ส่งเสริมให้บุคลากรปฏิบัติตนต่อกันอย่างมีสัมมาคารวะตามขนบธรรมเนียมและประเพณีวัฒนธรรมไทย	4.07	0.81	มาก
8. มีการจัดระบบการต้อนรับแขกผู้มาเยือนจากชุมชนและหน่วยงานภายนอกด้วยบรรยากาศแห่งความเป็นมิตรไมตรี	4.10	0.81	มาก
9. ผู้บริหารมีการสร้างขวัญกำลังใจให้บุคลากรในหลายๆ รูปแบบ	3.94	0.80	มาก
10. มีการยกย่องชมเชย ประกาศเกียรติคุณและเผยแพร่ผลงานดีเด่นของบุคลากร	4.04	0.86	มาก
รวม	4.00	0.63	มาก

จากตารางที่ 4.5 พบว่าระดับการปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อมด้านการบริหารจัดการโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.00$, S.D. = 0.63) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าทุกข้ออยู่ในระดับมาก โดยข้อมีการจัดระบบการต้อนรับแขกผู้มาเยือนจากชุมชนและหน่วยงานภายนอกด้วยบรรยากาศแห่งความเป็นมิตรไมตรี มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{x}=4.10$, S.D.= 0.81) และข้อเปิดโอกาสให้บุคลากรที่เกี่ยวข้อง มีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย หรือแนวปฏิบัติของโรงเรียน มีค่าเฉลี่ยน้อยสุด ($\bar{x}=3.88$, S.D.= 0.80)

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเปรียบเทียบการจัดสภาพแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนในสหวิทยาเขตสุราษฎร์ธานี 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11

การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเปรียบเทียบการจัดสภาพแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนในสหวิทยาเขตสุราษฎร์ธานี 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา และที่ตั้งของโรงเรียนตามการรับรู้ของครู โดยการทดสอบค่าที (T-test) และ ความแปรปรวนทางเดียว (Oneway Anova) แสดงดังตารางที่ 4.6-4.8

ตารางที่ 4.6 การเปรียบเทียบการจัดสภาพแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนในสหวิทยาเขตสุราษฎร์ธานี 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา

การจัดสภาพแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
1. ด้านกายภาพ	ระหว่างกลุ่ม	7.68	3	2.56	10.03	.000*
	ภายในกลุ่ม	62.53	245	.255		
	รวม	70.20	248			
2. ด้านวิชาการ	ระหว่างกลุ่ม	45.72	3	15.24	84.38	.000*
	ภายในกลุ่ม	44.29	245	.181		
	รวม	89.97	248			
3. ด้านการบริหารจัดการ	ระหว่างกลุ่ม	55.30	3	18.43	107.68	.000*
	ภายในกลุ่ม	41.94	245	.171		
	รวม	97.24	248			

ตารางที่ 4.6 (ต่อ)

การจัดสภาพแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
รวม	ระหว่างกลุ่ม	31.18	3	10.39	75.78	.000*
	ภายในกลุ่ม	33.60	245	.137		
	รวม	64.77	248			

*Sig<0.05

จากตารางที่ 4.6 การเปรียบเทียบการจัดสภาพแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนในสหวิทยาเขตสุราษฎร์ธานี 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา พบว่า โดยรวมมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า การจัดสภาพแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้ด้านกายภาพ การจัดสภาพแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้ด้านวิชาการ และการจัดสภาพแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้ด้านการบริหารจัดการแตกต่างกันอย่าง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดังนั้น เมื่อพบความแตกต่างจึงนำไปทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยใช้วิธีแบบเชฟเฟ (Scheffe's) มาเปรียบเทียบผลการวิเคราะห์ ดังตารางที่ 4.7

ตารางที่ 4.7 การเปรียบเทียบการจัดสภาพแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนในสหวิทยาเขตสุราษฎร์ธานี 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา โดยเปรียบเทียบรายคู่ ด้านรวม

การจัดสภาพแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้	ขนาดของสถานศึกษา							
	ขนาดเล็ก		ขนาดกลาง		ขนาดใหญ่		ขนาดใหญ่พิเศษ	
	$\bar{x} = 4.13$		$\bar{x} = 3.39$		$\bar{x} = 4.40$		$\bar{x} = 4.20$	
	Mean	sig	Mean	sig	Mean	sig	Mean	sig
Difference		Difference		Difference		Difference		
ขนาดเล็ก ($\bar{x} = 4.13$)	-	-	.731	.000*	-.263	.069	-.071	.815
ขนาดกลาง ($\bar{x} = 3.39$)	-	-	-	-	-.995	.000*	-.803	.000*
ขนาดใหญ่ ($\bar{x} = 4.40$)	-	-	-	-	-	-	.719	.112
ขนาดใหญ่พิเศษ ($\bar{x} = 4.20$)	-	-	-	-	-	-	-	-

*Sig<0.05

จากตารางที่ 4.7 การเปรียบเทียบการจัดสภาพแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนในสหวิทยาเขตสุราษฎร์ธานี 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา โดยเปรียบเทียบรายคู่ด้านรวม พบว่า สถานศึกษาขนาดเล็ก (\bar{x} = 4.13) มีระดับการปฏิบัติเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้สูงกว่าสถานศึกษาขนาดกลาง (\bar{x} = 3.39) สถานศึกษาขนาดใหญ่ (\bar{x} = 4.40) มีระดับการปฏิบัติเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้สูงกว่าสถานศึกษาขนาดกลาง (\bar{x} = 3.39) และสถานศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ (\bar{x} = 4.20) มีระดับการปฏิบัติเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้สูงกว่าสถานศึกษาขนาดกลาง (\bar{x} = 3.39) ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05

ตารางที่ 4.8 การเปรียบเทียบการจัดสภาพแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนในสหวิทยาเขตสุราษฎร์ธานี 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 จำแนก ตามที่ตั้งของสถานศึกษา

การจัดสภาพแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้	ในเขตเทศบาลนครสุราษฎร์ธานี(n=155)		นอกเขตเทศบาลนครสุราษฎร์ธานี(n=94)		t	Sig.
	\bar{x}	S.D.	\bar{x}	S.D.		
	1. ด้านกายภาพ	4.05	0.44	4.02		
2. ด้านวิชาการ	4.09	0.58	3.90	0.62	2.43	.188
3. ด้านการบริหารจัดการ	4.08	0.58	3.87	0.67	2.52	.031*
รวม	4.07	0.49	3.93	0.54	2.10	.032*

*Sig < 0.05

จากตารางที่ 4.8 การเปรียบเทียบการจัดสภาพแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนในสหวิทยาเขตสุราษฎร์ธานี 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 จำแนกตามที่ตั้งของโรงเรียน พบว่า โดยภาพรวมการจัดสภาพแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนในเขตเทศบาลนครสุราษฎร์ธานี และนอกเขตเทศบาลนครสุราษฎร์ธานีมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในเขตเทศบาลนครสุราษฎร์ธานีมีระดับการปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้ (\bar{x} = 4.07) สูงกว่าโรงเรียนที่ตั้งอยู่นอกเขตเทศบาลนครสุราษฎร์ธานี (\bar{x} = 3.93)

ตอนที่ 4 การวิเคราะห์ปัญหาและแนวทางการแก้ปัญหาการจัดการสภาพแวดล้อม เพื่อการเรียนรู้ของนักเรียนในโรงเรียน

ตารางที่ 4.9 วิเคราะห์ปัญหาและแนวทางการแก้ปัญหาการจัดการสภาพแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนในสหวิทยาเขตสุราษฎร์ธานี 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 ด้านกายภาพ

การจัดสภาพแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้	ปัญหาการจัดการสภาพแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้	ความถี่	แนวทางการแก้ปัญหา	ความถี่
ด้านกายภาพ	- อาคารเรียนและอาคารประกอบบางอาคารยังไม่ได้รับการซ่อมแซมเนื่องจากไม่มีงบประมาณ	21	- เสนอขอขงงบประมาณไปยังหน่วยงานต้นสังกัด - ขอขงงบประมาณจากหน่วยงานภายนอก	15 8
	- ขาดการดูแลเอาใจใส่อย่างจริงจังเกี่ยวกับวัสดุ อุปกรณ์ ครุภัณฑ์ที่หมดสภาพ หมดอายุ	19	- ควรมีการตรวจสอบสภาพวัสดุ อุปกรณ์ ครุภัณฑ์ให้พร้อมใช้งานอยู่เสมอ - แต่งตั้งผู้ดูแลตรวจสอบให้ชัดเจน	11 5
	- นักเรียนไม่มีห้องประจำสำหรับการเรียนการสอน	18	- โรงเรียนควรจัดให้นักเรียนมีห้องเรียนประจำเพื่อให้นักเรียนได้ตกแต่งและดูแลห้องเรียนของตนเอง	9
	- นักเรียนไม่มีส่วนร่วมในการดูแลรักษาห้องเรียนและบริเวณโรงเรียน	15	- โรงเรียนควรจะแบ่งให้นักเรียนมีบริเวณพื้นที่รับผิดชอบในการทำความสะอาดเพื่อให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการดูแลโรงเรียนร่วมกัน	12
	- โรงเรียนไม่มีทางเชื่อมระหว่างอาคาร	9	- ควรจัดทางเชื่อมระหว่างอาคารเพื่ออำนวยความสะดวกและเพื่อความปลอดภัยของนักเรียน	7

ตารางที่ 4.9 (ต่อ)

การจัด สภาพแวดล้อม เพื่อการเรียนรู้	ปัญหาการจัดสภาพแวดล้อม เพื่อการเรียนรู้	ความถี่	แนวทางการแก้ปัญหา	ความถี่
	- มีพื้นที่และบริเวณโรงเรียนจำกัด	5	- บริหารจัดการพื้นที่ให้คุ้มค่า และเกิดประโยชน์สูงสุด	3

จากตารางที่ 4.9 การวิเคราะห์ปัญหาและแนวทางการแก้ปัญหาการจัดสภาพแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนในสหวิทยาเขตสุราษฎร์ธานี 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 ด้านกายภาพ พบว่าปัญหาการจัดสภาพแวดล้อมด้านกายภาพที่สำคัญที่สุด คือ การปรับซ่อมอาคารเรียนอาคารประกอบให้พร้อมใช้งานอยู่เสมอ แนวทางการแก้ปัญหา คือ แต่งตั้งผู้ดูแลโดยตรง มีการตรวจสอบความพร้อมก่อนการใช้งานอยู่เสมอ

ตารางที่ 4.10 วิเคราะห์ปัญหาและแนวทางการแก้ปัญหาการจัดสภาพแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนในสหวิทยาเขตสุราษฎร์ธานี 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 ด้านวิชาการ

การจัด สภาพแวดล้อม เพื่อการเรียนรู้	ปัญหาการจัดสภาพแวดล้อม เพื่อการเรียนรู้	ความถี่	แนวทางการแก้ปัญหา	ความถี่
ด้านวิชาการ	- ยังขาดแคลนงบประมาณในการ พัฒนากระบวนการทางวิชาการ ในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้	22	- เสนอขอของบประมาณไปยัง หน่วยงานต้นสังกัด หรือ ของบประมาณจาก หน่วยงานภายนอก	16
	- นักเรียนมีวิชาเรียนมากกว่าปกติ และมีงานที่ต้องทำมากมายไม่มี เวลาพักหรือทำกิจกรรมอื่น	19	- ควรลดกิจกรรมเสริมที่ไม่มี ความจำเป็นกับการเรียน การสอนลง	13
			- ควรสอนโดยการบูรณาการ วิชาที่คล้ายกันไว้ด้วยกัน เพื่อลดเวลาเรียนและลด ภาระงานของนักเรียน	5
			- จัดการสอนโดยใช้รูปแบบ โครงงาน	6

ตารางที่ 4.10 (ต่อ)

การจัดสภาพแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้	ปัญหาการจัดสภาพแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้	ความถี่	แนวทางการแก้ปัญหา	ความถี่
	- ชุมชนยังไม่มีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายและแนวปฏิบัติของโรงเรียน	14	- จัดให้มีชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอน โดยอาจจะเริ่มจากการมาเป็นปราชญ์ชาวบ้านให้กับนักเรียน	8
			- มีการประชุมผู้ปกครองทุกภาคเรียน	10
ด้านวิชาการ	- กิจกรรมการเรียนการสอนบางกิจกรรมยังไม่สอดคล้องและไม่เหมาะสมกับผู้เรียน	10	- จัดให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ	2
			- ทางโรงเรียนควรมีการจัดการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับผู้เรียนหรือควรจัดการเรียนการสอนตามความถนัดของผู้เรียน	5
			- ให้ความสำคัญของนักเรียนเป็นรายบุคคล	1
	- ครูผู้สอนบางคนยังไม่รับผิดชอบหน้าที่ของตนเองเท่าที่ควรจัดการเรียนการสอนโดยไม่มีแผนการจัดการเรียนรู้	12	- ควรมีการนิเทศการสอนจากผู้บริหารหรือกลุ่มบริหารวิชาการเพื่อเป็นการกระตุ้นให้ครูได้จัดกระบวนการเรียนการสอนอย่างเต็มที่	4
			- ให้ครูผู้สอนส่งแผนการจัดการเรียนรู้ก่อนการจัดการเรียนรู้เสมอ	7

จากตารางที่ 4.10 การวิเคราะห์ปัญหาและแนวทางการแก้ปัญหการจัดสภาพแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนในสหวิทยาเขตสุราษฎร์ธานี 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 ด้านวิชาการ พบว่าปัญหาการจัดสภาพแวดล้อมด้านวิชาการที่สำคัญที่สุด คือ

การขาดแคลนงบประมาณในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้แก่นักเรียน แนวทางการแก้ปัญหา คือ
ทำโครงการขออนุมัติงบประมาณจากต้นสังกัด หรือ ขอสนับสนุนงบประมาณจากหน่วยงานภายนอก

ตารางที่ 4.11 วิเคราะห์ปัญหาและแนวทางการแก้ปัญหาการจัดสภาพแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้ของ
นักเรียนโรงเรียนในสหวิทยาเขตสุราษฎร์ธานี 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษาเขต 11 ด้านบริหารจัดการ

การจัดสภาพแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้	ปัญหาการจัดสภาพแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้	ความถี่	แนวทางการแก้ปัญหา	ความถี่
ด้านบริหารจัดการ	- ผู้บริหารไม่มีการสร้างขวัญและกำลังใจให้บุคลากรในโรงเรียน	31	- โรงเรียนควรมีกิจกรรมที่ส่งเสริมให้บุคลากรได้ทำกิจกรรมร่วมกัน - มีการยกย่องชมเชย ประกาศเกียรติคุณของบุคลากรที่มีผลงานดีเด่น - ผู้บริหารควรสร้างแรงจูงใจให้ครูมีกำลังใจในการทำงาน	9 17 12
	- ผู้บริหารขาดการสนับสนุนให้ครูจัดการเรียนการสอนนอกห้องเรียนโดยไม่มีนโยบายสนับสนุนอย่างชัดเจน	23	- ส่งเสริมให้มีการจัดการเรียนการสอน โดยการบูรณาการทั้งในและนอกห้องเรียน เพื่อเกิดการเรียนรู้ที่ต่อเนื่องและหลากหลาย - นักเรียนมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอน รวมถึงการนำสื่อจากภายนอกห้องเรียนเพื่อเสริมการเรียนรู้	11 3
	- ผู้บริหารจัดให้ครูและนักเรียนมีส่วนร่วมในการดูแลสภาพแวดล้อมในโรงเรียนน้อย	11	- ควรให้ครูที่ปรึกษามีส่วนร่วมในการวางแผนและดูแลนักเรียนให้สามารถดูแลห้องเรียนและสภาพแวดล้อมในโรงเรียน - จัดเวรรับผิดชอบให้นักเรียนอย่างชัดเจนในการดูแลสภาพแวดล้อมเพื่อความเป็นระเบียบ	7 2

ตารางที่ 4.11 (ต่อ)

การจัด สภาพแวดล้อม เพื่อการเรียนรู้	ปัญหาการจัดสภาพแวดล้อม เพื่อการเรียนรู้	ความถี่	แนวทางการแก้ปัญหา	ความถี่
ด้านบริหาร จัดการ	- ผู้บริหาร บริหารจัดการพื้นที่ ในโรงเรียนให้เกิดประโยชน์ ต่อการเรียนการสอนไม่คุ้มค่า	8	- ประชุม วางแผน ในการบริหาร จัดการด้านการจัด สภาพแวดล้อมในโรงเรียนให้ เกิดประโยชน์สูงสุด โดยได้รับ ความคิดเห็นจากทุกฝ่าย	6

จากตารางที่ 4.11 การวิเคราะห์ปัญหาและแนวทางการแก้ปัญหการจัดสภาพแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนในสหวิทยาเขตสุราษฎร์ธานี 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 ด้านบริหารจัดการ พบว่าปัญหาการจัดสภาพแวดล้อมด้านบริหารจัดการที่สำคัญที่สุด คือ ครูขาดการสร้างขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงาน แนวทางการแก้ปัญหาคือ มีการยกย่องชมเชย ประกาศเกียรติคุณบุคลากรที่มีผลงานดีเด่น และการสร้างแรงจูงใจโดยวิธีการที่หลากหลาย

บทที่ 5

สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิจัยเรื่องการจัดสภาพแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนใน สหวิทยาเขตสุราษฎร์ธานี 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 ผู้วิจัยสรุปการ วิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะตามลำดับ ดังนี้

1. สรุปการวิจัย

1.1 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.1.1 เพื่อศึกษาการจัดสภาพแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนใน สหวิทยาเขตสุราษฎร์ธานี 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 ตามการรับรู้ของครู

1.1.2 เพื่อเปรียบเทียบการจัดสภาพแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียน ในสหวิทยาเขตสุราษฎร์ธานี 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 จำแนกตาม ขนาดและที่ตั้งของสถานศึกษา ตามการรับรู้ของครู

1.1.3 เพื่อศึกษาปัญหาและแนวทางการแก้ปัญหาการจัดสภาพแวดล้อมเพื่อการ เรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนในสหวิทยาเขตสุราษฎร์ธานี 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 11 ตามการรับรู้ของครู

1.2 วิธีดำเนินการวิจัย

1.2.1 ประชากร/กลุ่มตัวอย่าง

1) ประชากร คือ ครูโรงเรียนในสหวิทยาเขตสุราษฎร์ธานี 1 สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 ในปีการศึกษา 2557 จำนวน 789 คน จากโรงเรียน 14 แห่ง

2) กลุ่มตัวอย่าง คือ ครูโรงเรียนในสหวิทยาเขตสุราษฎร์ธานี 1 สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 ในปีการศึกษา 2557 จำนวน จำนวน 285 คน โดย กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan) ดำเนินการสุ่มตัวอย่างของครูโดยการสุ่มอย่างมีระบบ (Systematic Random Sampling)

1.2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้

1) แบบสอบถามระดับการปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนในสหวิทยาเขตสุราษฎร์ธานี 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 ซึ่งผู้วิจัยได้นำมาหาค่าความเชื่อมั่น ด้วยวิธีหาสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient) โดยใช้สูตรของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.952

1.2.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยขอหนังสือจากสาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ถึงผู้อำนวยการสถานศึกษาโรงเรียนในสหวิทยาเขตสุราษฎร์ธานี 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 จำนวน 14 โรงเรียน เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากครู ผู้วิจัยดำเนินการส่งและเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยนำแบบสอบถามพร้อมทั้งหนังสือขอความร่วมมือ นำแบบสอบถามพร้อมทั้งหนังสือขออนุญาตไปยังสถานศึกษาไปพบผู้บริหารสถานศึกษา โดยชี้แจงวัตถุประสงค์เพื่อขอความร่วมมือเก็บรวบรวมข้อมูล และผู้วิจัยตามเก็บแบบสอบถามจากโรงเรียนคืนด้วยตนเอง ได้แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์กลับคืนมา 249 ฉบับ จากแบบสอบถามจำนวนทั้งสิ้น 285 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 87.32

1.2.4 การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ใช้โปรแกรมสำเร็จรูปในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1) วิเคราะห์ระดับการปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนในสหวิทยาเขตสุราษฎร์ธานี 1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 โดยใช้ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วแปลผลตามเกณฑ์ที่กำหนด

2) วิเคราะห์เปรียบเทียบระดับการปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนในสหวิทยาเขตสุราษฎร์ธานี 1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 จำแนกตามขนาดและที่ตั้งของสถานศึกษาโดยใช้ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การทดสอบค่าที (t-test) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (Oneway Anova) แล้วแปลผลตามเกณฑ์ที่กำหนด

1.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

จากการศึกษาการจัดสภาพแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนในสหวิทยาเขตสุราษฎร์ธานี 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11

1.3.1 การวิเคราะห์ระดับการปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้ของโรงเรียนในสหวิทยาเขตสุราษฎร์ธานี 1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11
พบว่า เมื่อพิจารณาโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าทุกด้านอยู่ในระดับมาก ดังนี้

1) ระดับการปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพเพื่อการเรียนรู้ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าทุกข้ออยู่ในระดับมาก โดยข้อมีการใช้ประโยชน์ของพื้นที่ในโรงเรียน ปลูกต้นไม้ให้ร่มเงา ไม้ดอกไม้ประดับ ร่มรื่น สวยงาม มีค่าเฉลี่ยสูงสุด และข้อมีการใช้วัสดุในท้องถิ่นมาประดับตกแต่ง ในการจัดสภาพแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้ที่เหมาะสมและประหยัด มีค่าเฉลี่ยน้อยสุด

2) ระดับการปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อมทางวิชาการเพื่อการเรียนรู้ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าทุกข้ออยู่ในระดับมาก โดยข้อครูมีความรักความเมตตา และมีมนุษยธรรมที่ดีกับผู้เรียนทุกคนด้วยความจริงใจ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด และข้อกระตุ้นให้ผู้เรียนกล้าแสดงออกและมีความเชื่อมั่นในตนเอง มีค่าเฉลี่ยน้อยสุด

3) ระดับการปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อมด้านการบริหารจัดการโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าทุกข้ออยู่ในระดับมาก โดยข้อมีการจัดระบบการต้อนรับแขกผู้มาเยือนจากชุมชนและหน่วยงานภายนอกด้วยบรรยากาศแห่งความเป็นมิตรไมตรี มีค่าเฉลี่ยสูงสุด และข้อเปิดโอกาสให้บุคลากรที่เกี่ยวข้อง มีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย หรือแนวปฏิบัติของโรงเรียน มีค่าเฉลี่ยน้อยสุด

1.3.2 การวิเคราะห์เปรียบเทียบระดับการปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนในสหวิทยาเขตสุราษฎร์ธานี 1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 จำแนกตามขนาดและที่ตั้งของสถานศึกษา

1) การเปรียบเทียบการจัดสภาพแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนในสหวิทยาเขตสุราษฎร์ธานี 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 11 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา พบว่า สถานศึกษาขนาดเล็กมีระดับการปฏิบัติเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้สูงกว่าสถานศึกษาขนาดกลาง สถานศึกษาขนาดใหญ่มีระดับการปฏิบัติเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้สูงกว่าสถานศึกษาขนาดกลาง และสถานศึกษาขนาดใหญ่พิเศษมีระดับการปฏิบัติเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้สูงกว่าสถานศึกษาขนาดกลาง ทั้งนี้ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05

2) การเปรียบเทียบการจัดสภาพแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนในสหวิทยาเขตสุราษฎร์ธานี 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 11 จำแนกตามที่ตั้งของสถานศึกษา พบว่า โดยภาพรวมการจัดสภาพแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนในเขตเทศบาลนครสุราษฎร์ธานี และนอกเขตเทศบาลนครสุราษฎร์ธานีมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยสถานศึกษาที่ตั้งอยู่ในเขตเทศบาลนครสุราษฎร์ธานี มีการจัดสภาพแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้สูงกว่าสถานศึกษาที่ตั้งอยู่นอกเขตเทศบาลนครสุราษฎร์ธานี

1.3.3 การวิเคราะห์เนื้อหาจากปัญหาและแนวทางการแก้ปัญหาการจัดสภาพแวดล้อม ของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้ของโรงเรียนในสหวิทยาเขตสุราษฎร์ธานี 1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 แยกเป็นรายด้าน พบว่า

1) ปัญหาการจัดสภาพแวดล้อมด้านกายภาพที่สำคัญที่สุด คือ การปรับซ่อมอาคารเรียนอาคารประกอบให้พร้อมใช้งานอยู่เสมอ แนวทางการแก้ปัญหา คือ โรงเรียนจัดให้มีผู้รับผิดชอบโดยตรง

2) ปัญหาการจัดสภาพแวดล้อมด้านวิชาการที่สำคัญที่สุด คือ การขาดแคลนงบประมาณในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้แก่นักเรียน แนวทางการแก้ปัญหา คือ ทำโครงการขออนุมัติงบประมาณจากต้นสังกัด หรือ ขอสนับสนุนงบประมาณจากหน่วยงานภายนอก

3) ปัญหาการจัดสภาพแวดล้อมด้านบริหารจัดการที่สำคัญที่สุด คือ ครูขาดการสร้างขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงาน แนวทางการแก้ปัญหา คือ มีการยกย่องชมเชย ประกาศเกียรติคุณบุคลากรที่มีผลงานดีเด่น และการสร้างแรงจูงใจโดยวิธีการที่หลากหลาย

2. อภิปรายผล

จากการวิเคราะห์ข้อมูลการจัดสภาพแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนในสหวิทยาเขตสุราษฎร์ธานี 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 11 มีประเด็นสำคัญควรแก่การอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์ และสมมุติฐานของการวิจัย ดังนี้

2.1 ผลการวิเคราะห์ระดับการปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนในสหวิทยาเขตสุราษฎร์ธานี 1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 11 พบว่า เมื่อพิจารณาโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เหตุที่เป็นเช่นนี้อาจจะเป็นเพราะ ผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้สอนและบุคลากรทางการศึกษาทุกคนเห็นความสำคัญของการจัดสภาพแวดล้อมเพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อการเรียนการสอน เพราะเนื่องจากบรรยากาศสภาพแวดล้อมจะช่วยส่งผลให้ผู้เรียนเกิดพัฒนาการทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญา ทั้งยังหล่อหลอมให้นักเรียนมีพฤติกรรมที่พึงประสงค์ และยังส่งผลต่อการเรียนของผู้เรียนนอกจากนี้ครูยังต้องจัดกระบวนการเรียนการสอนให้เป็นที่ไปตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พุทธศักราช 2553 มาตรา 24 (5) ความว่า “ส่งเสริมให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศสภาพแวดล้อม สื่อการเรียนและอำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ทั้งนี้ผู้สอนและผู้เรียนอาจเรียนรู้ไปพร้อมกันจากสื่อการเรียนการสอนและแหล่งวิทยาการต่างๆ” และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า

**2.1.1 การจัดสภาพแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนในสหวิทยาเขต-
สุราษฎร์ธานี 1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 ทางด้านกายภาพ** พบว่ามีการ
จัดสภาพแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด
คือ มีการใช้ประโยชน์ของพื้นที่ในโรงเรียน ปลูกต้นไม้ให้ร่มเงา ไม้ดอก ไม้ประดับ รมรื่น สวยงาม
และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ข้อมีการใช้วัสดุในท้องถิ่นมาประดับตกแต่ง ในการจัดสภาพแวดล้อมเพื่อ
การเรียนรู้เหมาะสมและประหยัด เหตุที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจาก ผู้บริหาร ครูและบุคลากร
ทางการศึกษาเห็นความสำคัญของการจัดสภาพแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้ทางด้านกายภาพ ซึ่งเป็นการ
พัฒนาที่เห็นผลทางกายภาพอย่างชัดเจนที่สุด โดยเฉพาะการพัฒนาโรงเรียน โดยการปลูกต้นไม้ จัด
ภูมิทัศน์ เสริมด้วยไม้ดอก ไม้ประดับ จะทำให้โรงเรียนดูสดชื่นและร่มรื่น เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียน
แต่ควรนำวัสดุในท้องถิ่นมาประดับตกแต่ง เพื่อเป็นการประหยัดงบประมาณของโรงเรียน ซึ่งสอดคล้อง
กับ กรมวิชาการ (2545, น. 2-3) กล่าวว่า การที่นักเรียนได้เรียนในห้องเรียนที่สะอาด ทาสีอ่อนโยน
แสงนุ่มนวล มีต้นไม้กระถาง มีรูปภาพที่ดูแล้วสบายใจ มีซุ้มหรือมุมสงบได้หาความรู้ด้วยตนเอง
นักเรียนมีความคุ้นเคยกับความสะอาดความเป็นระเบียบเรียบร้อยตลอดเวลา ซึ่งจะช่วยให้นักเรียนมี
ความกระตือรือร้นมากยิ่งขึ้น เกิดความเชื่อมั่น มีความรักและไม่อยากให้ห้องเรียนและสถานศึกษา
สกปรก เกิดความเคยชินกับความสะอาด ความสวยงาม ความเป็นระเบียบน่าอยู่ที่สถานศึกษา จน
ซึมซับสิ่งดีๆ ที่ได้รับ เกิดความรับผิดชอบและมีวินัยในตนเอง จนสามารถถ่ายโอนประสบการณ์เหล่านี้
เชื่อมโยงสู่การปฏิบัติในชีวิตประจำวันได้ และสอดคล้องกับ กรมอนามัย (2546, น. 3) กล่าวถึง
ความสำคัญของการจัดสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาตามโครงการสถานศึกษาส่งเสริมสุขภาพที่สอดคล้อง
กับนโยบายขององค์การอนามัยโลก (WHO) ว่าสถานศึกษาต้องจัดสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาที่เอื้อต่อ
สุขภาพ เพื่อให้เด็กได้อยู่ในสิ่งแวดล้อมที่สะอาด ปลอดภัย เอื้อต่อการเรียนรู้โดยเน้นการดำเนินการ
ตามศักยภาพทั้งหมดที่สถานศึกษาและชุมชนมีอยู่ ทั้งนี้ก็สอดคล้องกับงานวิจัยของ ไกรสร แก้วฝ้าย
(2556, น. 118-123) ที่ได้ศึกษาการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมของโรงเรียน
บ้านนากอ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 1 มีผลการพัฒนาสภาพแวดล้อม
ดังนี้ ด้านอาคารสถานที่ ผลจากการพัฒนาพบว่า บริเวณนอกห้องเรียนมีสภาพแวดล้อมที่สะอาดมาก
ยิ่งขึ้น ไม่มีขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูลต่างๆ ทั้งกลิ่นกลิ่นกลาด สภาพแวดล้อมมีความสวยงามเป็นระเบียบ
และมีการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาดีขึ้นกว่าเดิม มีบรรยากาศที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้และจัดกิจกรรม
การเรียนการสอนของครูและนักเรียน ด้านความปลอดภัย ผลจากการพัฒนาพบว่า สภาพแวดล้อมมี
เป็นความเป็นระเบียบเรียบร้อย การจัดวางสิ่งของมีความปลอดภัย อุปกรณ์เครื่องมือเครื่องใช้ต่างๆ
เมื่อใช้แล้วเก็บเข้าที่อย่างเป็นระเบียบ สภาพแวดล้อมโดยทั่วไปมีความปลอดภัยในการเล่นและทำ
กิจกรรมของนักเรียน ด้านสุขภาพอนามัยของโรงเรียน ผลการพัฒนาพบว่า ทางโรงเรียนได้มีการจัดที่
ทิ้งขยะให้เป็นสัดส่วนมีความเป็นระเบียบเรียบร้อย มีเตาเผากำจัดขยะที่ถูกต้อง

2.1.2 การจัดสภาพแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนในสหวิทยาเขต-สุราษฎร์ธานี 1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 ทางด้านวิชาการ พบว่ามีการจัดสภาพแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ครูมีความรัก ความเมตตา และมีมนุษยธรรมที่ดีกับผู้เรียนทุกคนด้วยความจริงใจ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ กระตุ้นให้ผู้เรียนกล้าแสดงออกและมีความเชื่อมั่นในตนเอง เหตุที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจาก ผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษาเห็นความสำคัญของการจัดการเรียนรู้ การสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างครูและนักเรียน โดยครูต้องมีการกระตุ้นให้ผู้เรียนกล้าแสดงออกและมีความเชื่อมั่นในตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับ กรมวิชาการ (2545, น. 2-3) กล่าวว่า สิ่งแวดล้อมที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาของผู้เรียนทุกด้านได้มากที่สุด คือ ครู เพราะครูสามารถประสานเชื่อมโยงการอบรมเลี้ยงดูให้มีการพัฒนาไปในทางที่ดีอย่างต่อเนื่อง ครูจึงนับเป็นสิ่งแวดลอมที่มีอิทธิพลมากที่สุดต่อการปลูกฝังเจตคติ ค่านิยม และการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของนักเรียน สอดคล้องกับ สมศิริ สุระประเสริฐ (2549, น. 52) กล่าวว่า การสร้างบรรยากาศการเรียนรู้เป็นสิ่งสำคัญยิ่งต่อตัวผู้เรียน สภาพแวดล้อมที่ดี ทั้งด้านผู้เรียน สภาพผู้เรียน ทั้งภายในและภายนอกถือว่าสร้างเสริมบรรยากาศที่อบอุ่นเป็นมิตร สนับสนุน เสริมแรงและกระตุ้นให้ผู้เรียนได้เข้าร่วมทำงานกลุ่ม ทำให้ผู้เรียนใฝ่เรียนรู้ มีความสามัคคี ร่วมแรงร่วมใจ ได้แสดงความคิดเห็นอย่างเปิดเผยเต็มที่ ยอมรับฟังความคิดเห็นซึ่งกันและกัน และ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ กังวาน ไตรสกุล (2558, น. 54-56) ที่ได้ศึกษาการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของโรงเรียนพะตงประธานศิริวัฒน์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 16 ผลการศึกษาพบว่า การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ด้านวิชาการ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาในแต่ละข้อ พบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อคำถาม เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ มีการจัดการเรียนรู้ โดยปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรม การวัดผลประเมินผลการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ ตรวจสอบได้ มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมทักษะวิชาการ จัดนิทรรศการจากแหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกห้องเรียนและมีระบบการดูแล การเขียนแผนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตามลำดับ

2.1.3 การจัดสภาพแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนในสหวิทยาเขต-สุราษฎร์ธานี 1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 ทางด้านบริหารจัดการ พบว่ามีการจัดสภาพแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีการจัดระบบการต้อนรับแขกผู้มาเยือนจากชุมชนและหน่วยงานภายนอกด้วยบรรยากาศแห่งความเป็นมิตรไมตรี และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ข้อเปิดโอกาสให้บุคลากรที่เกี่ยวข้อง มีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายหรือแนวปฏิบัติของโรงเรียน เหตุที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจาก ผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษาให้ความสำคัญกับการต้อนรับแขกผู้มาเยือน จนกลายเป็นวัฒนธรรมขององค์กร ตามธรรมเนียมไทยที่ว่า “ใครถึงเรือนชานต้องต้อนรับ” และผู้บริหารควรจะให้ความสำคัญในการมีส่วนร่วมของบุคลากร

ในโรงเรียน โดยเริ่มตั้งแต่การกำหนดนโยบายและแนวทางการปฏิบัติของโรงเรียน เพราะการดำเนินการขององค์กรสามารถสำเร็จได้ด้วยความร่วมมือของทุกคน สอดคล้องกับแนวคิดของกรมสามัญศึกษา (อ้างถึงในเรณู ครุฑไทย, 2542, น. 26) ได้กล่าวไว้ว่า การดำเนินการใดๆ ภายในโรงเรียนให้มีการปฏิบัติงานสำเร็จด้วยความร่วมมือร่วมใจของบุคลากร ซึ่งสังเกตได้จากการดำเนินงานอย่างมีระบบ ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ช่วยเหลือเกื้อกูลกัน รักใคร่กลมเกลียวกัน ลักษณะการบริหารจัดการที่ก่อให้เกิดบรรยากาศที่ดีนั้น เริ่มตั้งแต่การกำหนดนโยบาย ควรให้บุคลากรในโรงเรียนมีส่วนร่วม มีการนำข้อมูลจากการสำรวจสภาพปัญหาในปัจจุบันมากำหนดเป็นนโยบาย ในการแก้ปัญหาและพัฒนาของโรงเรียน การมอบหมายงานแล้วติดตามดูแล ช่วยเหลือ ถามไถ่ ดูแลความเห็นดีเห็นชอบ ยกย่อง ชมเชย มีการสร้างขวัญกำลังใจ จัดสวัสดิการไว้หลายรูปแบบ การจัดบรรยากาศทั้งกายภาพ วิชาการและการบริหารจัดการต่างก็เอื้อซึ่งกันและกันซึ่งโรงเรียนควรตระหนักและสร้างเสริมให้เกิดขึ้นเพื่อให้โรงเรียนเป็นวิมานที่น่าอยู่น่าเรียนแล้วทุกคนจะอยู่อย่างมีความสุข ซึ่งสอดคล้องกับ สุภาพร เสี่ยงเคราะห์ (2556, น. 65-66) ที่ได้ศึกษาการจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียนของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด เขต 1 สรุปไว้ว่า การจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียนด้านการบริหารจัดการโดยรวมและรายชื่ออยู่ในระดับมาก เรียงจากคะแนนเฉลี่ยมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ การส่งเสริมพัฒนาและสนับสนุนนักเรียนที่มีความประพฤติดีเรียนดี การสนับสนุนอำนวยความสะดวกในการจัดกิจกรรมต่างๆแก่นักเรียน และชี้แจง กฎ ระเบียบ ข้อบังคับต่างๆ ของโรงเรียนอย่างชัดเจนและสอดคล้องกับงานวิจัยของ เลิศศักดิ์ คำปลิว (2551, น. 99-105) ได้ศึกษาการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของโรงเรียนขนาดเล็ก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 โดยมีตัวแปรตาม คือศึกษาการจัดสภาพแวดล้อมของโรงเรียน 6 ด้าน คือ ด้านการบริหาร ด้านบุคลากร ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านอาคารสถานที่และด้านสื่อการสอน และตัวแปรต้น คือ เพศและสถานภาพของกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งเป็นครู 224 คน ผู้บริหารสถานศึกษา 40 คน จากการศึกษานี้ได้เสนอแนะ ด้านการบริหารไว้ว่า ควรกำหนดนโยบายการบริหารอย่างชัดเจนมอบหมายงานการจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนให้เหมาะสมกับครูให้ชัดเจน

2.2 ผลวิเคราะห์การเปรียบเทียบระดับการปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนในสหวิทยาเขตสุราษฎร์ธานี 1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 11 จำแนกตามขนาดและที่ตั้งของสถานศึกษา

2.2.1 การเปรียบเทียบการจัดสภาพแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนในสหวิทยาเขตสุราษฎร์ธานี 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา พบว่า โดยรวมมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า การจัดสภาพแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้ด้านกายภาพ การจัดสภาพแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้ด้านวิชาการ และการจัดสภาพแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้ด้านการบริหารจัดการแตกต่าง

กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ เหตุที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจาก สถานศึกษาที่มีขนาดแตกต่างกัน จะมีความแตกต่างกันในเรื่อง ความพร้อมในหลายๆ ด้าน อาทิเช่น ผู้บริหาร จำนวนครูและบุคลากร ความพร้อมทางด้านอาคารสถานที่ ความพร้อมทางด้านงบประมาณ ความพร้อมด้านการบริหารจัดการ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ สุพล อนามัย (2549, น. 95) กล่าวว่า โรงเรียนขนาดใหญ่จะมีความพร้อมในการจัดสภาพแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้มากกว่าโรงเรียนขนาดเล็ก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าโรงเรียนขนาดใหญ่มีปัจจัยในการบริหารที่เพียงพอ เช่น บุคลากร วัสดุอุปกรณ์ งบประมาณ เทคโนโลยี ส่งผลให้ผู้บริหารบริหารจัดการอย่างรวดเร็ว และสอดคล้องกับงานวิจัยของ โกวิท มัชฌิมา (2550, น. 82) ได้ศึกษา การจัดสภาพแวดล้อมของสถานศึกษาสังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า การเปรียบเทียบระดับการจัดสภาพแวดล้อมของสถานศึกษาสังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ตามขนาดของสถานศึกษาพบว่า สถานศึกษาขนาดเล็กและสถานศึกษาขนาดใหญ่ มีการจัดสภาพแวดล้อมของสถานศึกษาโดยรวมและรายด้านทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยสถานศึกษาขนาดใหญ่มีการจัดสภาพแวดล้อมของสถานศึกษามากกว่าสถานศึกษาขนาดเล็ก แต่ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ วิลาศ โทธิษานนตร (2554, น. 98) ได้ศึกษา การจัดสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมการเรียนรู้โรงเรียนในเครือข่ายอำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม ผลการวิจัยพบว่า การจัดสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมการเรียนรู้โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมาก ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในโรงเรียนขนาดต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการจัดการสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมการเรียนรู้ไม่แตกต่างกัน

2.2.2 ผลการเปรียบเทียบการจัดสภาพแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้ของนักเรียน

โรงเรียนในสหวิทยาเขตสุราษฎร์ธานี 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11
จำแนกตามที่ตั้งของสถานศึกษา พบว่า โดยภาพรวมการจัดสภาพแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนในเขตเทศบาลนครสุราษฎร์ธานี และนอกเขตเทศบาลนครสุราษฎร์ธานีมีความแตกต่างกันอย่าง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ โดยสถานศึกษาที่ตั้งอยู่ในเขตเทศบาลนครสุราษฎร์ธานีมีการจัดสภาพแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้สูงกว่าสถานศึกษาที่ตั้งอยู่นอกเขตเทศบาลนครสุราษฎร์ธานี เหตุที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจาก สถานศึกษาในเขตเทศบาลนครสุราษฎร์ธานี มีความพร้อมทางด้านงบประมาณ ผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษา มีความพร้อมทางด้านอาคารสถานที่ในการจัดสภาพแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้ทางด้านกายภาพ วิชาการ และบริหารจัดการ มากกว่า สถานศึกษาที่อยู่นอกเขตเทศบาลนครสุราษฎร์ธานี ซึ่งจะส่งผลให้ผู้เรียนที่เรียนอยู่สถานศึกษาในเขตเทศบาลนครสุราษฎร์ธานีได้รับการจัดการเรียนรู้โดยมีสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ เหมาะสม และมีประสิทธิภาพกว่าสถานศึกษานอกเขตเทศบาลนครสุราษฎร์ธานี โดยไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ กมลสรณ์ บุญกว้าง (2550, น. 72-79) ได้ศึกษาการจัดสภาพแวดล้อม

ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า การจัดสภาพแวดล้อมของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 อยู่ในระดับมาก การเปรียบเทียบการจัดสภาพแวดล้อมของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 ที่ตั้งอยู่ในและนอกเขตเทศบาล ไม่แตกต่างกัน ยกเว้นด้านความปลอดภัย ครูมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เปรียบเทียบความพึงพอใจของครูต่อการจัดสภาพแวดล้อมของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 ที่ตั้งอยู่ในและนอกเขตเทศบาลไม่แตกต่างกัน และความสัมพันธ์ระหว่างการจัดสภาพแวดล้อมกับความพึงพอใจของครูต่อการจัดสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 ที่ตั้งอยู่ในและนอกเขตเทศบาล มีความสัมพันธ์กันทางบวกในระดับสูง

2.3 ผลการวิเคราะห์ปัญหาและแนวทางการแก้ปัญหา พบว่า ปัญหาการจัด

สภาพแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้ด้านกายภาพ คือ โรงเรียนขาดการดูแลเอาใจใส่ด้านอาคารสถานที่ ห้องเรียน อาคารเรียนและอาคารประกอบ เหตุที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า โรงเรียนมีจำนวนบุคลากรจำนวนจำกัดและไม่มีผู้รับผิดชอบหน้าที่โดยตรง ในการดูแลอาคารสถานที่ จึงทำให้อาคารสถานที่ อาคารเรียน อาคารประกอบไม่พร้อมที่จะใช้งาน แนวทางการแก้ปัญหา คือ แต่งตั้งผู้ดูแลโดยตรง มีการตรวจสอบความพร้อมก่อนการใช้งานอยู่เสมอ สอดคล้องกับแนวคิดของ สานิลักษณ์ พรหมฮวด (2556, น. 94) ได้ศึกษาการจัดสภาพแวดล้อมของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 ผลการวิเคราะห์ปัญหาทางด้านกายภาพ พบว่า อาคารเรียนอยู่ในสภาพไม่เหมาะสมกับการใช้งานและไม่เพียงพอ ขาดแคลนงบประมาณในการปรับปรุงและพัฒนา อาคารเรียนและอาคารประกอบ ปัญหาการจัดสภาพแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้ด้านวิชาการ คือ การขาดแคลนงบประมาณในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้แก่นักเรียน เหตุที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า โรงเรียนมีการดำเนินกิจกรรมในหลายๆ ด้าน โดยไม่ได้เน้นแ่่งงานวิชาการแค่ด้านเดียว งบประมาณที่มีจึงไม่เพียงพอต่อการดำเนินการของโรงเรียน แนวทางการแก้ปัญหา คือ ทำโครงการขออนุมัติงบประมาณจากต้นสังกัด หรือ ขอสันับสนุนงบประมาณจากหน่วยงานภายนอก ปัญหาการจัดสภาพแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้ด้านบริหารจัดการ คือ ครูขาดการสร้างขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงาน เหตุที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า ครูมีความต้องการให้ผู้บริหารสถานศึกษาดูแลในการปฏิบัติงานของครูด้วยความเป็นธรรมและเสมอภาค เสริมสร้างแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูด้วยการบริหารแบบเป็นกันเอง ส่งเสริมให้ครูเกิดความศรัทธาในงานที่ปฏิบัติ แนวทางการแก้ปัญหาคือ มีการยกย่องชมเชย ประกาศเกียรติคุณบุคลากรที่มีผลงานดีเด่น และการสร้างแรงจูงใจโดยวิธีการที่หลากหลาย เมื่อครูปฏิบัติดีและประสบความสำเร็จในการปฏิบัติงาน ผู้บริหารศึกษาต้องยอมรับและ

ชมเชย เพราะตามทฤษฎีการจูงใจของเฮอริชเบิร์กได้กล่าวไว้ว่า ปัจจัยการจูงใจที่มีระดับการจูงใจสูงสุด คือ การได้รับการยอมรับและการได้รับความสำเร็จ

3. ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยมีข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ และข้อเสนอแนะสำหรับผู้ที่เกี่ยวข้องที่จะทำการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้ในโรงเรียน ดังนี้

3.1 ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้ มีดังต่อไปนี้

3.1.1 ด้านการจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพ

จากการวิจัยโดยรวมพบว่า ระดับการปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพเพื่อการเรียนรู้ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าทุกข้ออยู่ในระดับมาก โดยข้อมีการใช้ประโยชน์ของพื้นที่ในโรงเรียน ปลูกต้นไม้ให้ร่มเงา ไม้ดอก ไม้ประดับ รมรื่น สวยงาม มีค่าเฉลี่ยสูงสุด และข้อมีการใช้วัสดุในท้องถิ่นมาประดับตกแต่ง ในการจัดสภาพแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้ที่เหมาะสมและประหยัด มีค่าเฉลี่ยน้อยสุด โรงเรียนควรต้องจัดสภาพแวดล้อมในบริเวณโรงเรียน อาคารสถานที่ให้มีความร่มรื่น ความสะอาด เรียบร้อย สงบ สร้างสรรค์ มีชีวิตชีวา เหมาะสมกับสถานที่ สอดคล้องกับสภาพท้องถิ่น ขนบธรรมเนียม ประเพณี มีความสะดวกสบาย ความประหยัด การใช้สถานที่ของสถานศึกษาอย่างคุ้มค่าและเกิดประโยชน์มากที่สุด ผู้เรียนเรียนรู้ได้อย่างมีความสุขและปลอดภัย

3.1.2 ด้านการจัดสภาพแวดล้อมทางวิชาการ

จากการวิจัยโดยรวมพบว่า ระดับการปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อมทางวิชาการเพื่อการเรียนรู้ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าทุกข้ออยู่ในระดับมาก โดยข้อครูมีความรัก ความเมตตา และมีมนุษยธรรมที่ดีกับผู้เรียนทุกคนด้วยความจริงใจ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด และข้อกระตุ้นให้ผู้เรียนกล้าแสดงออกและมีความเชื่อมั่นในตนเอง มีค่าเฉลี่ยน้อยสุด โรงเรียนควรสนับสนุนให้ครูมีกิจกรรมการเรียนการสอนโดย คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล จัดการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เปิดโอกาสให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นในกิจกรรมการเรียนการสอน จัดกิจกรรมการเรียนการสอนทั้งในและนอกห้องเรียนเพื่อให้ครูและนักเรียนมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน

3.1.3 ด้านการจัดสภาพแวดล้อมทางการบริหารจัดการ

จากการวิจัยโดยรวมพบว่า ระดับการปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อมด้านการบริหารจัดการโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าทุกข้ออยู่ในระดับ

มาก โดยข้อมีการจัดระบบการต้อนรับแขกผู้มาเยือนจากชุมชนและหน่วยงานภายนอกด้วย บรรยากาศแห่งความเป็นมิตรไมตรี มีค่าเฉลี่ยสูงสุด และข้อเปิดโอกาสให้บุคลากรที่เกี่ยวข้อง มีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย หรือแนวปฏิบัติของโรงเรียน มีค่าเฉลี่ยน้อยสุด โรงเรียนควรมีนโยบาย และกำหนดเป้าหมายในการจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนให้ชัดเจน ส่งเสริมและพัฒนาบุคลากรเพื่อเพิ่มพูนความรู้ประสบการณ์ ความก้าวหน้าในการจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียน มีการประเมินผล รายงานผลด้านการจัดสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียน มีการยกย่องชมเชย ประกาศเกียรติคุณเผยแพร่ ผลงานของบุคลากรที่มีความสามารถในด้านการจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนดีเด่น

3.2 ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

3.2.1 ควรศึกษาความต้องการการระดมทรัพยากรทางการศึกษา ในการจัดสภาพแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้ของคณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง และชุมชน

3.2.2 ควรศึกษาตัวแปรตัวอื่นในการส่งเสริมการเรียนรู้ของการจัดสภาพแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้ เช่น ประสิทธิภาพทำงานของครูว่าส่งผลต่อการจัดสภาพแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้หรือไม่

3.2.3 ควรมีการวิจัยสภาพที่เป็นจริงและความคาดหวังของนักเรียนที่มีต่อสภาพแวดล้อมของโรงเรียนด้านการบริหารจัดการ เพื่อนำข้อค้นพบไปปรับปรุงและพัฒนาสภาพแวดล้อมของโรงเรียน ให้สอดคล้องกับความต้องการของนักเรียน

3.2.4 ควรมีการศึกษาการจัดสภาพแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้ในเชิงลึก เช่น การวิจัยเชิงคุณภาพ โดยทำการสัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้อง ให้เข้าใจถึงสภาพปัญหาการจัดสภาพแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้ได้อย่างชัดเจน รวมถึงแนวทางในการแก้ปัญหาการจัดสภาพแวดล้อมเพื่อให้เกิดประโยชน์กับผู้เรียนมากยิ่งขึ้น

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรมวิชาการ. (2545). *วัฒนธรรมสภาพแวดล้อมและค่านิยมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ความดีและความสุขของผู้เรียน*. รายงานการวิจัย. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- กรมอนามัย. (2546). *สถานการณ์สิ่งแวดล้อมและสุขภาพ*. กรุงเทพฯ: กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข.
- กังวาน ไตรสกุล. (2558). *การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของโรงเรียนพระตงประชานศิริวัฒน์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 16 (การศึกษาคั่นคว่าอิสระปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์)*. มหาวิทยาลัยหาดใหญ่, สงขลา.
- กิดานันท์ มลิทอง. (2548). *เทคโนโลยีและการสื่อสารเพื่อการศึกษา*. กรุงเทพฯ: ภาควิชาหลักสูตรการสอนและเทคโนโลยีการศึกษา ครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- โกวิท มัชฌิมา. (2550). *การจัดสภาพแวดล้อมของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาภาพลินธุ์ เขต 2 (การศึกษาคั่นคว่าอิสระปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์)*. มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม, มหาสารคาม.
- ไกรษร แก้วฝ่าย. (2556). *การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนบ้านนากอ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 1 (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์)*. มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา, นครราชสีมา.
- ธเนศ ขำเกิด. (2534). *การพัฒนาบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนโดยใช้เทคนิคการวางแผนเป็นทีม ในเอกสารการวิจัยทางการศึกษา. (ครั้งที่ 7)*. กรุงเทพฯ: สำนักงานการประถมศึกษาแห่งชาติ.
- นพรัตน์ สายลุน. (2546). *การดำเนินงานเพื่อพัฒนาสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนบ้านกราม อำเภอขุนหาญ จังหวัดศรีสะเกษ (การศึกษาคั่นคว่าอิสระปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์)*. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, มหาสารคาม.
- นรา สมประสงค์. (2546). *การบริหารสภาพแวดล้อมในสถานศึกษา. ใน ประมวลชุดวิชาการจัดการสถานศึกษา. (หน่วยที่ 9)*. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). *การวิจัยเบื้องต้น. (พิมพ์ครั้งที่ 7 แก้ไขเพิ่มเติม)*. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- ประเวศ วะศรี. (2543). *ปฏิรูปการเรียนรู้ผู้เรียนสำคัญที่สุด*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. กรุงเทพฯ: ศุภสภา.
- พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2544. (2545). กรุงเทพฯ: ศุภสภา.

- เพ็ญศรี จันทร์อินทร์. (2552). *แนวทางการพัฒนาการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษาหอพักในมหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร* (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร, กำแพงเพชร.
- รวีวรรณ ชินะตระกูล. (2540). *การศึกษากระบวนการสิ่งแวดล้อม (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์)*. สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง, กรุงเทพฯ.
- รุ่งนภา คนแล. (2553). *การศึกษาการจัดสภาพแวดล้อมของโรงเรียนบ้านสองสลึง สังกัดเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 2* (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี.
- เรณู ครุฑไทย. (2542). *การศึกษาการดำเนินงานวิชาการของโรงเรียนกลุ่มนวมินทรราชูทิศ* (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.
- เลิศศักดิ์ คำปลิว. (2551). *การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของโรงเรียนขนาดเล็ก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1* (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม, มหาสารคาม.
- วสันต์ ปัญญา. (2544). *ความพึงพอใจของนักเรียนต่อสภาพแวดล้อมของโรงเรียน สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดกระบี่* (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.
- วิชัย ต้นศิริ. (2549). *อุดมการณ์ทางการศึกษาทฤษฎีและภาคปฏิบัติ*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วิชาญ สุวรรณวงศ์. (2549). *การจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนเบญจมราชรังสฤษฎ์ 2 ตามการรับรู้ของครู* (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี.
- วินัย วีระพัฒนานนท์. (2546). *สิ่งแวดล้อมศึกษา*. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- วิภา ร่วมโพธิ์ธี. (2553). *ความสัมพันธ์ระหว่างการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ในโรงเรียนกับมาตรฐานคุณภาพสถานศึกษาด้านผู้เรียน ในโรงเรียนมัธยมศึกษา เขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรี* (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.
- วิโรจน์ สารรัตน์. (2544). *การบริหาร หลักการ ทฤษฎีและประเด็นทางการศึกษา*. กรุงเทพฯ: ทิพย์วิสุทธิ.

- วิลาศ โปธิชาเนตร. (2554). *การจัดสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมการเรียนรู้โรงเรียนในเครือข่ายอำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม* (การศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์) มหาวิทยาลัยนครพนม, นครพนม.
- ศุภฤกษ์ จันทวงศ์. (2552). *การจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอพระแสง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศุวราชบุรีธานี เขต 3* (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, กรุงเทพฯ.
- สมศิริ สุระประเสริฐ. (2549). *ปัญหาและแนวทางการแก้ไขปัญหาการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในโรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลบุรี เขต 1* (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี.
- सानีลักษณ์ พรหมฮวด. (2556). *แนวทางการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของสถานศึกษาที่ต้องการพัฒนา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากำแพงเพชร เขต 2* (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร, กำแพงเพชร.
- สารสนเทศสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 (ม.ป.ป.) สืบค้นจาก <http://www.secondary11.go.th/>.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2548). *แผนการปฏิบัติราชการ 4 ปี ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2548-2551*. กรุงเทพฯ: เสมาธรรม.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2543). *ปฏิรูปการเรียนรู้ผู้เรียนสำคัญที่สุด*. กรุงเทพฯ: ครูสภาลาดพร้าว.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2545). *แผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. 2545- 2559)*. กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค.
- สุกฤษฎี อัญบุตร. (2555). *การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการจัดการศึกษาในโรงเรียนหลักชั้นต้นของกองทัพอากาศ* (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์, กรุงเทพฯ.
- สุชาติดา บวรกิติวงศ์. (2546). *ข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูลการเรียน การประเมินผลการเรียนรู้แนวใหม่*. สุวิมล ว่องวานิช บรรณาธิการ. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุทธีวรรณ ดันดิรจนาวงศ์. (2546). *สิ่งแวดล้อมในสถานศึกษา. ใน ประมวลชุดวิชาบริบทการศึกษา. หน่วยที่ 12. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.*
- สุพล อนามัย. (2549). *การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลบุรี เขต 1* (ปริญญาโทการศึกษามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.

- สุภาพร เลียงเคราะห์. (2556). *การจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียนของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์)*. มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี.
- เสรี ลาซโรจน์.(2546). *การบริหารสภาพแวดล้อมในสถานศึกษา. ใน ประมวลชุดวิชาการจัดการสถานศึกษา. หน่วยที่ 9. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.*
- อดุลย์ วรรณคำ. (2552). *การบริหารแบบมีส่วนร่วมในการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของโรงเรียนภูซางวิทยาคม อำเภอภูซาง จังหวัดพะเยา (การศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์)*. มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย, เชียงราย.
- Alonso, T. (2006). Learning and instruction. *Journal of Education Adminstration*, 16(A), 295-309.
- Lijuan, Pang. (1999). *The Creation of a Quality Environment for the Social Development of children, in paper Presented at the 4th International Conference of OMEP. p.14. Hong Kong: OMEP-Hong Kong.*
- Sally Kendall. (2007). *Bridging the Gap : A synthesis of research into the supply and the demand of built environment education in schools. Engaging Places research summary.*

ภาคผนวก

มหาวิทยาลัย

สกลนครราชภัฏ

ภาคผนวก ก

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. ชื่อ นายสมคิด นาคขำญ

สถานที่ทำงาน มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี
 วุฒิการศึกษา การศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม.) สาขาการบริหารการศึกษา
 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
 การศึกษาศุขภูมิบัณฑิต สาขาวิชา ภาวะผู้นำทางการบริหารการศึกษา
 มหาวิทยาลัยทักษิณ
 ประสบการณ์หรือความชำนาญ อาจารย์ประจำภาควิชา บริหารการศึกษา สาขาศึกษาศาสตร์
 มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

2. ชื่อ นายสมยศ กระจ่างแจ้ง

สถานที่ทำงาน โรงเรียนสุราษฎร์ธานี ๒
 วุฒิการศึกษา ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (ศษ.ม.) บริหารการศึกษา
 มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
 ประสบการณ์หรือความชำนาญ ผู้อำนวยการโรงเรียนสุราษฎร์ธานี ๒

3. ชื่อ นายสมญา แพ่งรักษ์

สถานที่ทำงาน โรงเรียนสุราษฎร์ธานี ๒
 วุฒิการศึกษา การศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม.) การวัดผลและการประเมินผลการศึกษา
 มหาวิทยาลัยขอนแก่น
 ประสบการณ์หรือความชำนาญ หัวหน้างานวัดผลและประเมินผลโรงเรียนสุราษฎร์ธานี

ภาคผนวก ข
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถามการวิจัย

เรื่อง การจัดสภาพแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนในสหวิทยาเขต
สุราษฎร์ธานี 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11

คำชี้แจง

แบบสอบถามนี้มีวัตถุประสงค์จะสอบถามเกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนในสหวิทยาเขต สุราษฎร์ธานี 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 ขอความกรุณาให้ท่านได้ตอบแบบสอบถามตามความเป็นจริงซึ่ง ความคิดเห็นของท่านจะนำไปวิเคราะห์ให้เห็นภาพรวมจะไม่มีผลกระทบต่อท่านและหน่วยงานของท่านแต่อย่างใด และเพื่อความสมบูรณ์ของการทำวิจัยขอความกรุณาจากท่านได้ตอบแบบสอบถามทุกข้อ จักเป็นพระคุณยิ่ง

แบบสอบถามแบ่งเป็น 3 ตอน คือ

- ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม
- ตอนที่ 2 การจัดสภาพแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนใน สหวิทยาเขตสุราษฎร์ธานี 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11
- ตอนที่ 3 ปัญหาและแนวทางการแก้ปัญหาการจัดสภาพแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนใน สหวิทยาเขตสุราษฎร์ธานี 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11

ตอนที่ 1

ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง

โปรดอ่านข้อความแล้วทำเครื่องหมาย / ลงในช่อง หน้าข้อความที่ตรงกับความเป็นจริง

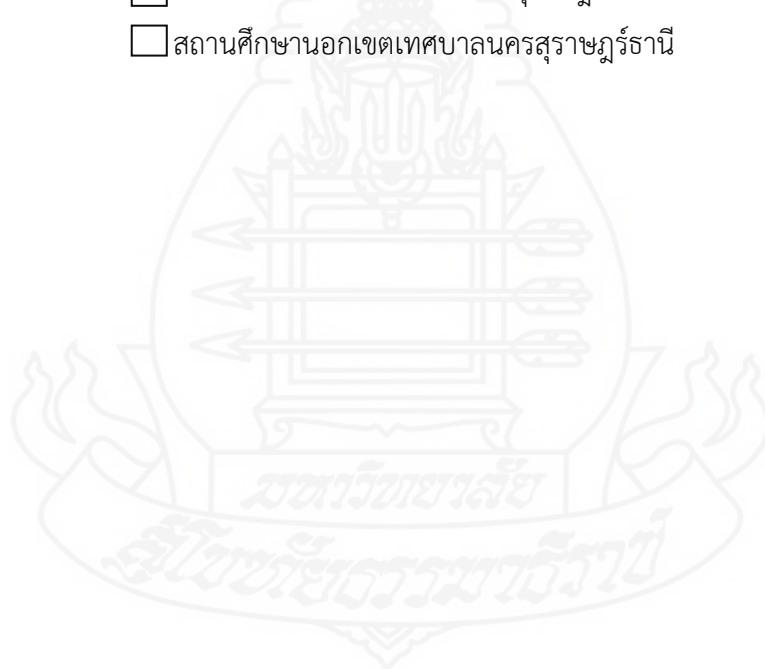
1. ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม

1.1 ขนาดของสถานศึกษา

- สถานศึกษาขนาดเล็ก
- สถานศึกษาขนาดกลาง
- สถานศึกษาขนาดใหญ่
- สถานศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ

1.2 ที่ตั้งของสถานศึกษา

- สถานศึกษาในเขตเทศบาลนครสุราษฎร์ธานี
- สถานศึกษานอกเขตเทศบาลนครสุราษฎร์ธานี

ตอนที่ 2

แบบสอบถาม ถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนในสหวิทยาเขตสุราษฎร์ธานี 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11

คำชี้แจง โปรดพิจารณาข้อความที่เกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนของท่าน แล้วแสดงความคิดเห็นในระดับใดระดับหนึ่ง เมื่อพิจารณาตัดสินใจแล้ว กรุณาใส่เครื่องหมาย / ลงในช่องว่าง 1 – 5 เพียงช่องเดียว แบบสอบถามในแต่ละข้อจะมี 5 ระดับดังนี้

- 5 หมายถึง การจัดสภาพแวดล้อมมีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง การจัดสภาพแวดล้อมมีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก
- 3 หมายถึง การจัดสภาพแวดล้อมมีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง การจัดสภาพแวดล้อมมีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย
- 1 หมายถึง การจัดสภาพแวดล้อมมีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตัวอย่าง

ข้อที่	การจัดสภาพแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้ในโรงเรียน	ระดับการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
0	มีการจัดทำแผนปฏิบัติการในโรงเรียน	/				

จากตัวอย่างข้อ 0 ในเรื่องการจัดสภาพแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้ของนักเรียนในโรงเรียนของท่านมีความคิดเห็นว่าโรงเรียนของท่านอยู่ในระดับ มากที่สุด จึงขีด / ลงในช่อง 5 หมายถึง ท่านมีความคิดเห็น ในเรื่องการจัดทำแผนปฏิบัติการในโรงเรียนอยู่ในระดับมากที่สุด

ข้อที่	การจัดสภาพแวดล้อม เพื่อการเรียนรู้ในโรงเรียน	ระดับการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
ด้านที่ 1 การจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพ						
1	มีการใช้ประโยชน์ของพื้นที่ในโรงเรียน ปลูกต้นไม้ให้ร่มเงา ไม้ดอก ไม้ประดับ ร่มรื่น สวยงาม					
2	มีการทำความสะอาด อาคารเรียน อาคารประกอบ อาคารชั่วคราว และบริเวณต่างๆ ของโรงเรียน					
3	เก็บเครื่องมือ เครื่องใช้ วัสดุ อุปกรณ์ ในการทำความสะอาด เป็นระเบียบเรียบร้อย สะดวกต่อการหยิบใช้และใช้การได้อยู่เสมอ					
4	จัดสถานที่บางส่วนเป็นมุมพักผ่อน มุมสงบ เช่น ห้องจริยธรรม ห้องสมุด					
5	มีการดัดแปลง วัสดุ อุปกรณ์จากวัสดุเหลือใช้ให้เกิดสิ่งใหม่ที่เป็นประโยชน์					
6	จัดสภาพแวดล้อมให้มีความหลากหลาย ไม่ซ้ำซากจำเจ เช่น การจัดโต๊ะทำงานของครู จัดห้องเรียน ตกแต่งห้องเรียน					
7	จัดอาคารสถานที่และบริเวณโรงเรียนได้สอดคล้องกับสภาพของท้องถิ่นและเหมาะสมกับสถานที่					
8	จัดห้องศิลปะ วัฒนธรรม ได้สอดคล้องกับขนบธรรมเนียม ประเพณีวัฒนธรรมท้องถิ่น					
9	มีการสร้างถนนหรือทางเชื่อมระหว่างอาคารเรียน อาคารประกอบ					
10	มีแผนผังอาคารเรียน อาคารประกอบเครื่องหมาย หรือป้ายแสดงทิศทาง อย่างชัดเจน					
11	มีการใช้วัสดุในท้องถิ่นมาประดับตกแต่ง ในการจัดสภาพแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้ที่เหมาะสมและประหยัด					

ข้อที่	การจัดสภาพแวดล้อม เพื่อการเรียนรู้ในโรงเรียน	ระดับการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
ด้านที่ 1 การจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพ						
12	มีการติดต่อ ประสานงาน ขอความร่วมมือจากชุมชน หรือหน่วยงานภายนอก ในการจัดสภาพแวดล้อม เพื่อการเรียนรู้ในโรงเรียน					
13	มีการใช้พื้นที่ในโรงเรียนอย่างคุ้มค่าและเกิด ประโยชน์สูงสุด					
14	จัดเตรียมอุปกรณ์ป้องกันอัคคีภัยและสาธารณภัย อื่นๆ					
15	มีการซ่อมแซม บำรุงรักษา อาคารสถานที่ให้ใช้งาน ได้อย่างปลอดภัย					
ด้านที่ 2 การจัดสภาพแวดล้อมทางวิชาการ						
16	จัดกิจกรรมที่หลากหลายภายใต้บรรยากาศของ สภาพแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้					
17	จัดกิจกรรมโดยส่งเสริมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการ เรียนรู้					
18	ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้รู้จักคิดและทำงานร่วมกันเป็น กลุ่ม					
19	มีการเปลี่ยนบรรยากาศการจัดการเรียนการสอนทั้ง ในและนอกห้องเรียน					
20	จัดห้องสมุดให้เป็นที่ค้นคว้าตามความสนใจของ ผู้เรียน ที่สามารถเรียนรู้ได้อย่างต่อเนื่อง					
21	มีการใช้สื่อและอุปกรณ์การสอนที่ช่วยให้นักเรียน เข้าใจบทเรียนมากขึ้น					

ข้อที่	การจัดสภาพแวดล้อม เพื่อการเรียนรู้ในโรงเรียน	ระดับการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
22	กระตุ้นให้ผู้เรียนกล้าแสดงออกและมีความเชื่อมั่นในตนเอง					
23	ครูและผู้เรียนมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน					
ด้านที่ 2 การจัดสภาพแวดล้อมทางวิชาการ						
24	ครูมีความรัก ความเมตตา และมีมนุษยธรรมที่ดีกับผู้เรียนทุกคนด้วยความจริงใจ					
25	ครูเข้าใจพื้นฐานของผู้เรียนและสร้างแรงจูงใจให้กับผู้เรียนสนใจเรียน					
ด้านที่ 3 การจัดสภาพแวดล้อมการบริหารจัดการ						
26	สำรวจสภาพแวดล้อมปัจจุบันเพื่อนำข้อมูลดังกล่าวมาเป็นข้อมูลพื้นฐานในการกำหนดนโยบาย หรือแนวปฏิบัติของโรงเรียน					
27	เปิดโอกาสให้บุคลากรที่เกี่ยวข้อง มีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย หรือแนวปฏิบัติของโรงเรียน					
28	ส่งเสริมให้บุคลากรในโรงเรียนได้มีปฏิสัมพันธ์ในลักษณะต่างๆ เช่น การประชุมเชิงปฏิบัติการ การนิเทศภายใน เป็นต้น					
29	ส่งเสริมให้บุคลากรทำงานร่วมกัน ในระดับกลุ่มงาน ระดับกลุ่มสาระการเรียนรู้และระดับต่างๆ ตามความเหมาะสม					
30	มีการส่งเสริมพัฒนาบุคลากรเพื่อเพิ่มพูนความรู้และความก้าวหน้า					

ข้อที่	การจัดสภาพแวดล้อม เพื่อการเรียนรู้ในโรงเรียน	ระดับการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
31	ส่งเสริมให้บุคลากรในโรงเรียนมีวินัยในตนเอง เช่น เป็นคนตรงต่อเวลา แต่งกายถูกระเบียบ					
32	ส่งเสริมให้บุคลากรปฏิบัติตนต่อกันอย่างมีสัมมา คารวะตามขนบธรรมเนียมและประเพณีวัฒนธรรม ไทย					
33	มีการจัดระบบการต้อนรับแขกผู้มาเยือนจากชุมชน และหน่วยงานภายนอกด้วยบรรยากาศแห่งความ เป็นมิตรไมตรี					
ด้านที่ 3 การจัดสภาพแวดล้อมทางการบริหารจัดการ						
34	ผู้บริหารมีการสร้างขวัญกำลังใจให้บุคลากรใน หลายๆ รูปแบบ					
35	มีการยกย่องชมเชย ประกาศเกียรติคุณและเผยแพร่ ผลงานดีเด่นของบุคลากร					

ตอนที่ 3 ปัญหาและแนวทางการแก้ปัญหาการจัดสภาพแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้

คำชี้แจง โปรดระบุปัญหาและแนวทาง การจัดสภาพแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้ของนักเรียนในโรงเรียน เพื่อปรับปรุงและแก้ปัญหาการจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียน เพื่อการจัดการเรียนรู้ที่มี ประสิทธิภาพต่อไป

1. การจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพ

ปัญหาการจัดสภาพแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้

.....

แนวทางการแก้ปัญหาการจัดสภาพแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้

.....

2. การจัดสภาพแวดล้อมทางวิชาการ

ปัญหาการจัดสภาพแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้

.....

แนวทางการแก้ปัญหาการจัดสภาพแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้

.....

3. การจัดสภาพแวดล้อมทางการบริหารจัดการ

ปัญหาการจัดสภาพแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้

.....

แนวทางการแก้ปัญหาการจัดสภาพแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้

.....

ภาคผนวก ค

หนังสือขอความร่วมมือในการวิจัย

ที่ ศธ ๐๕๒๒.๑๖ (ป)/๓๒๓

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี ๑๑๑๒๐

๒๕ กันยายน ๒๕๕๘

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเครื่องมือวิจัย

เรียน

สิ่งที่ส่งมาด้วย	๑. โครงการการศึกษาค้นคว้าอิสระ จำนวน	๑	ฉบับ
	๒. ร่างเครื่องมือเสนอผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณา	๑	ฉบับ

ด้วย นางกรวีร์ ขำทิพพาทิ นักศึกษาหลักสูตรบัณฑิตศึกษา แขนงวิชาบริหารการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ได้รับอนุมัติให้ทำการศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่อง การ จัดสภาพแวดล้อมเพื่อเรียนรู้ของโรงเรียนในสหวิทยาเขตสุราษฎร์ธานี ๑ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๑๑ ตามโครงการศึกษาค้นคว้าอิสระ ที่แนบมาด้วยนี้

การจัดทำการศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่องดังกล่าว นักศึกษาได้จัดทำเครื่องมือที่จะเก็บรวบรวมข้อมูล และได้รับความเห็นชอบเบื้องต้นจากอาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระ ไว้ขั้นหนึ่งแล้ว แต่เพื่อให้ เครื่องมือที่จัดทำนั้นมีความครอบคลุมเนื้อหาวิชา แนวปฏิบัติ และสอดคล้องกับหลักและกระบวนการวิจัย ทางสาขา จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านในฐานะผู้ทรงคุณวุฒิด้านการบริหารการศึกษาและการวัดผล การศึกษา ได้โปรดพิจารณาตรวจสอบและให้ความคิดเห็นเพื่อการปรับปรุงเครื่องมือการวิจัยของนักศึกษาผู้นี้ ด้วย สำหรับรายละเอียดอื่น ๆ นักศึกษาจะนำเรียนด้วยตนเอง

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างดี จึงขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อรรณพ จินะวัฒน์)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา

โทร. ๐-๒๕๐๔-๘๕๐๕

โทรสาร. ๐-๒๕๐๓-๓๕๖๖-๗

เบอร์โทรนักศึกษา ๐๘๓-๑๗๖๑๖๒๓

ที่ ศธ ๐๕๒๒.๑๖ (บ)/๓๓๒

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี ๑๑๑๒๐

๒ ตุลาคม ๒๕๕๘

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาทดลองเครื่องมือ

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนพูนพิทยาคม

ด้วยนางกรวีร์ ขำทิพพาทิ นักศึกษาหลักสูตรบัณฑิตศึกษา แขนงวิชาบริหารการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช กำลังทำการศึกษาค้นคว้าอิสระเรื่อง การจัดสภาพแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้ของโรงเรียนในสหวิทยาเขต สุราษฎร์ธานี ๑ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๑๑ ตามการรับรู้ของคุณครู

ในการนี้ นักศึกษาจำเป็นต้องทดลองใช้เครื่องมือเพื่อหาความเชื่อมั่นของเครื่องมือ จากโรงเรียนพูนพิทยาคม สหวิทยาเขต สุราษฎร์ธานี ๒ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต ๑๑

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่าน ในการอนุญาตให้นักศึกษาได้ดำเนินการทดลองเครื่องมือ ตามวัน เวลา และรายละเอียดที่นักศึกษาเสนอมาพร้อมนี้ หวังว่าจะได้รับความกรุณาจากท่าน และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อรณพ จินะวัฒน์)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา

โทร. ๐-๒๕๐๔-๘๕๐๕

โทรสาร. ๐-๒๕๐๓-๓๕๖๖-๗

เบอร์โทรศัพท์นักศึกษา ๐๘๓-๑๗๖-๑๖๒๓

ที่ ศธ ๐๕๒๒.๑๖ (ป)/๓๔๔

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี ๑๑๑๒๐

๒๐ ตุลาคม ๒๕๕๘

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาเก็บข้อมูลเพื่อการศึกษาค้นคว้าอิสระ
เรียน

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม จำนวนฉบับ

ด้วยนางกรวีร์ ขำทิพพาทิ นักศึกษาหลักสูตรบัณฑิตศึกษา แขนงวิชาบริหารการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช กำลังทำการศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่อง การจัดสภาพแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้ของโรงเรียนในสหวิทยาเขต สุราษฎร์ธานี ๑ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๑๑ ตามการรับรู้ของคุณ

ในการนี้ นักศึกษาจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการศึกษาค้นคว้าอิสระจากครูโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๑๑ จำนวนฉบับ ดังรายละเอียด ในคำชี้แจงการตอบแบบสอบถาม

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่าน ในการอนุญาตให้นักศึกษาได้ดำเนินการเก็บข้อมูล เพื่อการศึกษาค้นคว้าอิสระ ตามวัน เวลา และรายละเอียดที่นักศึกษาเสนอมาพร้อมนี้ หวังว่าจะได้รับความกรุณาจากท่าน และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อรรณพ จินะวัฒน์)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา

โทร. ๐-๒๕๐๔-๘๕๐๕

โทรสาร. ๐-๒๕๐๓-๓๕๖๖-๗

เบอร์โทรศัพท์นักศึกษา ๐๘๓-๑๗๖๑๖๒๓

ภาคผนวก ง
การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

ตารางวิเคราะห์หาคุณภาพของเครื่องมือวิจัยโดยผู้เชี่ยวชาญ

เรื่อง การจัดสภาพแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้ของโรงเรียนในสหวิทยาเขต สุราษฎร์ธานี 1
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 ตามการรับรู้ของคุณครู

- เมื่อผู้ทรงคุณวุฒิลงความเห็นและให้คะแนน ค่าคะแนนแปลผลดังนี้
 - +1 หมายถึง ข้อความมีความสอดคล้องกับเนื้อหาและวัตถุประสงค์ที่ต้องการวัด
 - 0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าข้อความนั้นสอดคล้องกับเนื้อหาและวัตถุประสงค์ที่ต้องการวัด
 - 1 หมายถึง ข้อความไม่มีความสอดคล้องกับเนื้อหาและวัตถุประสงค์ที่ต้องการวัด

- คำนวณค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามแต่ละข้อกับนิยามศัพท์เฉพาะ

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC แทน ดัชนีความสอดคล้องระหว่างเนื้อหาของข้อคำถามและนิยามศัพท์เฉพาะ

เมื่อ $\sum R$ แทน ผลรวมคะแนนความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิทั้งหมด

เมื่อ N แทน จำนวนผู้ทรงคุณวุฒิ

ข้อคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไปนำมาใช้ ซึ่งผลการวิเคราะห์ค่า IOC มีค่าอยู่ระหว่าง 0.6 – 1.00 ส่วนข้อที่มีค่า IOC น้อยกว่า 0.50 นำไปปรับปรุงแก้ไขให้สอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ หรือตัดทิ้ง

ตารางวิเคราะห์หาคุณภาพของเครื่องมือวิจัยโดยผู้เชี่ยวชาญ

ข้อที่	การจัดสภาพแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้ของโรงเรียน	คะแนนความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ			รวม ΣR	เฉลี่ย (IOC)
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
ด้านที่ 1 การจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพ						
1	มีการใช้ประโยชน์ของพื้นที่ในโรงเรียน ปลูกต้นไม้ให้ร่มเงา ไม้ดอก ไม้ประดับ ร่มรื่น สวยงาม	+1	+1	+1	3	1
2	มีการทำความสะอาด อาคารเรียน อาคารประกอบ อาคารชั่วคราว และบริเวณต่างๆ ของโรงเรียน	+1	+1	+1	3	1
3	เก็บเครื่องมือ เครื่องใช้ วัสดุ อุปกรณ์ ในการทำความสะอาด เป็นระเบียบเรียบร้อย สะดวกต่อการหยิบใช้และใช้การได้อยู่เสมอ	+1	+1	+1	3	1
4	จัดสถานที่บางส่วนเป็นมุมพักผ่อน มุมสงบ เช่น ห้องจริยธรรม ห้องสมุด	+1	+1	+1	3	1
5	มีการดัดแปลง วัสดุ อุปกรณ์จากวัสดุเหลือใช้ให้เกิดสิ่งใหม่ที่เป็นประโยชน์	+1	+1	+1	3	1
6	จัดสภาพแวดล้อมให้มีความหลากหลาย ไม่ซ้ำซากจำเจ เช่น การจัดโต๊ะทำงานของครู จัดห้องเรียน ตกแต่งห้องเรียน	+1	+1	+1	3	1
7	จัดอาคารสถานที่และบริเวณโรงเรียนได้สอดคล้องกับสภาพของท้องถิ่นและเหมาะสมกับสถานที่	+1	+1	+1	3	1
8	จัดห้องศิลปะ วัฒนธรรม ได้สอดคล้องกับขนบธรรมเนียม ประเพณีวัฒนธรรมท้องถิ่น	+1	+1	+1	3	1
9	มีการสร้างถนนหรือทางเชื่อมระหว่างอาคารเรียน อาคารประกอบ	+1	+1	+1	3	1
10	มีแผนผังอาคารเรียน อาคารประกอบเครื่องหมาย หรือป้ายแสดงทิศทาง อย่างชัดเจน	+1	+1	+1	3	1
11	มีการใช้วัสดุในท้องถิ่นมาประดับตกแต่ง ในการจัดสภาพแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้ที่เหมาะสมและประหยัด	+1	+1	+1	3	1
12	มีการติดต่อ ประสานงาน ขอความร่วมมือจาก ชุมชนหรือหน่วยงานภายนอก ในการจัดสภาพแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้ในโรงเรียน	+1	+1	+1	3	1

ข้อที่	การจัดสภาพแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้ของโรงเรียน	คะแนนความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ			รวม ΣR	เฉลี่ย (IOC)
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
13	มีการใช้พื้นที่ในโรงเรียนอย่างคุ้มค่าและเกิดประโยชน์สูงสุด	+1	+1	+1	3	1
14	จัดเตรียมอุปกรณ์ป้องกันอัคคีภัยและสาธารณภัยอื่นๆ	+1	+1	+1	3	1
15	มีการซ่อมแซม บำรุงรักษา อาคารสถานที่ให้ใช้งานได้อย่างปลอดภัย	+1	+1	+1	3	1
ด้านที่ 2 การจัดสภาพแวดล้อมทางวิชาการ						
16	จัดกิจกรรมที่หลากหลายภายใต้บรรยากาศของสภาพแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้	+1	+1	+1	3	1
17	จัดกิจกรรมโดยส่งเสริมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้	+1	+1	+1	3	1
18	ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้รู้จักคิดและทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม	+1	+1	+1	3	1
19	มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนทั้งในและนอกห้องเรียน เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้	+1	+1	+1	3	1
20	จัดห้องสมุดให้เป็นที่ยึดมั่นตามความสนใจของผู้เรียน ที่สามารถเรียนรู้ได้อย่างต่อเนื่อง	+1	+1	+1	3	1
21	มีการใช้สื่อและอุปกรณ์การสอนที่ช่วยให้นักเรียนเข้าใจบทเรียนมากขึ้น	+1	+1	+1	3	1
22	กระตุ้นให้ผู้เรียนกล้าแสดงออกและมีความเชื่อมั่นในตนเอง	+1	+1	+1	3	1
23	ครูและผู้เรียนมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน	+1	+1	+1	3	1
24	ครูมีความรัก ความเมตตา และมีมนุษยธรรมที่ดีกับนักเรียนทุกคนด้วยความจริงใจ	+1	+1	+1	3	1
25	ครูเข้าใจพื้นฐานของผู้เรียนและสร้างแรงจูงใจให้กับผู้เรียนสนใจเรียน	+1	+1	+1	3	1
ด้านที่ 3 การจัดสภาพแวดล้อมทางการบริหารจัดการ						
26	สำรวจสภาพแวดล้อมปัจจุบันเพื่อนำข้อมูลดังกล่าวมาเป็นข้อมูลพื้นฐานในการกำหนดนโยบาย หรือแนวปฏิบัติของโรงเรียน	+1	+1	+1	3	1
27	เปิดโอกาสให้บุคลากรที่เกี่ยวข้อง มีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย หรือแนวปฏิบัติของโรงเรียน	+1	+1	+1	3	1

ข้อที่	การจัดสภาพแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้ของโรงเรียน	คะแนนความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ			รวม ΣR	เฉลี่ย (IOC)
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
28	ส่งเสริมให้บุคลากรในโรงเรียนได้มีปฏิสัมพันธ์ในลักษณะต่างๆ เช่น การประชุมเชิงปฏิบัติการ การนิเทศภายใน เป็นต้น	+1	+1	+1	3	1
29	ส่งเสริมให้บุคลากรทำงานร่วมกัน ในระดับกลุ่มงาน ระดับกลุ่มสาระการเรียนรู้และระดับต่างๆ ตามความเหมาะสม	+1	+1	+1	3	1
30	มีการส่งเสริมพัฒนาบุคลากรเพื่อเพิ่มพูนความรู้และความก้าวหน้า	+1	+1	+1	3	1
31	ส่งเสริมให้บุคลากรในโรงเรียนมีวินัยในตนเอง เช่น เป็นคนตรงต่อเวลา แต่งกายถูกระเบียบ	+1	+1	+1	3	1
32	ส่งเสริมให้บุคลากรปฏิบัติตนต่อกันอย่างมีสัมมาคารวะตามขนบธรรมเนียมและประเพณีวัฒนธรรมไทย	+1	+1	+1	3	1
33	มีการจัดระบบการต้อนรับแขกผู้มาเยือนจากชุมชนและหน่วยงานภายนอกด้วยบรรยากาศแห่งความเป็นมิตรไมตรี	+1	+1	+1	3	1
34	ผู้บริหารมีการสร้างขวัญกำลังใจให้บุคลากรในหลายๆ รูปแบบ	+1	+1	+1	3	1
35	มีการยกย่องชมเชย ประกาศเกียรติคุณและเผยแพร่ผลงานดีเด่นของบุคลากร	+1	+1	+1	3	1

ภาคผนวก จ

ค่าความเที่ยงของแบบสอบถาม (Reliability)

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย

ค่าความเที่ยงของแบบสอบถาม (Reliability)

เรื่อง การจัดสภาพแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้ของโรงเรียนในสหวิทยาเขตสุราษฎร์ธานี 1

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11

ได้ค่าเฉลี่ยความเที่ยง เท่ากับ 0.952

Scale: ALL VARIABLES

Case Processing Summary

		N	%
Cases	Valid	40	100.0
	Excluded ^a	0	.0
	Total	40	100.0

a. Listwise deletion based on all variables in the procedure.

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
.952	35

Item Statistics

	Mean	Std. Deviation	N
q1	4.5750	.54948	40
q2	4.5250	.59861	40
q3	4.2750	.64001	40
q4	4.4000	.70892	40
q5	3.8750	.72280	40
q6	3.9250	.72986	40
q7	4.0750	.76418	40
q8	4.1500	.76962	40
q9	4.4250	.67511	40
q10	4.2250	.80024	40
q11	3.8250	.78078	40
q12	3.9750	.69752	40
q13	4.3250	.61550	40
q14	4.2000	.72324	40
q15	4.5000	.55470	40
q16	4.4000	.63246	40
q17	4.4750	.59861	40
q18	4.5250	.59861	40
q19	4.3750	.58562	40
q20	4.4250	.67511	40
q21	4.4250	.59431	40
q22	4.1500	.76962	40
q23	4.5500	.50383	40
q24	4.5750	.59431	40
q25	4.4500	.63851	40

	Mean	Std. Deviation	N
q26	4.4500	.50383	40
q27	4.2750	.59861	40
q28	4.4000	.63246	40
q29	4.3750	.54006	40
q30	4.2750	.78406	40
q31	4.4000	.59052	40
q32	4.4750	.64001	40
q33	4.5000	.64051	40
q34	4.2750	.64001	40
q35	4.4750	.59861	40

Item-Total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
q1	146.9500	190.715	.423	.951
q2	147.0000	188.821	.502	.951
q3	147.2500	190.449	.372	.952
q4	147.1250	184.984	.620	.950
q5	147.6500	184.644	.625	.950
q6	147.6000	188.862	.401	.952
q7	147.4500	183.126	.664	.950
q8	147.3750	182.702	.680	.949
q9	147.1000	184.503	.680	.949
q10	147.3000	184.677	.557	.951
q11	147.7000	184.369	.587	.950
q12	147.5500	185.126	.623	.950
q13	147.2000	186.523	.627	.950
q14	147.3250	194.635	.113	.954
q15	147.0250	194.487	.171	.953
q16	147.1250	186.984	.581	.950
q17	147.0500	186.972	.617	.950
q18	147.0000	188.154	.543	.950
q19	147.1500	185.567	.722	.949
q20	147.1000	184.400	.686	.949
q21	147.1000	185.426	.720	.949
q22	147.3750	181.984	.716	.949
q23	146.9750	189.512	.553	.950

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
q24	146.9500	187.228	.606	.950
q25	147.0750	184.533	.720	.949
q26	147.0750	193.866	.236	.952
q27	147.2500	187.218	.602	.950
q28	147.1250	185.292	.682	.949
q29	147.1500	185.926	.762	.949
q30	147.2500	181.628	.719	.949
q31	147.1250	187.702	.580	.950
q32	147.0500	185.536	.659	.950
q33	147.0250	185.666	.651	.950
q34	147.2500	183.218	.797	.949
q35	147.0500	184.869	.750	.949

Scale Statistics

Mean	Variance	Std. Deviation	N of Items
1.5153E2	197.435	14.05117	35

ประวัติผู้ศึกษา

ชื่อ	นางกรวีร์ ช่างพิพาทิ
วัน เดือน ปีเกิด	31 กรกฎาคม 2526
สถานที่เกิด	อำเภอเชียรใหญ่ จังหวัดนครศรีธรรมราช
ประวัติการศึกษา	วิทยาศาสตรบัณฑิต (คณิตศาสตร์) มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช 2549 ประกาศนียบัตรวิชาชีพครู มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย 2547
สถานที่ทำงาน	โรงเรียนสุราษฎร์ธานี ๒ อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11
ตำแหน่ง	ครู คศ. 1

